

Xujun xi y'ét'a Luca én nda tsuhu Jesucristo

B'i ts'ín b'atuts'ihin ra xujun

¹ Nkjín nkjún maha xuta xi kama mjehe nga k'uet'a ch'ich'in xujun ni xi kama ajinni,

² xi nkú ts'ín tsakúyani já xi tunkun kiekehe niu santaha nga tuts'ihin ni ko xi kik'ai xaha nga y'énijmí éen.

³ Kui nga ko ta an, nda xinkjián Teofilo, king-jasjáya sisihinna xi nkú ts'ín niba tuts'ihin ra ngayjee niu, ko b'a mana nga nda tjín nga k'uet'á ch'ich'ihin ni xu'bi.

⁴ B'a tít's'ian tu xi b'a ts'ín cha kixi sisihinni ni xi tsinchiyái.

B'i ts'ín kitsúya tíjun nku ntítsje nga tsín Jua Bautista

⁵ Nístjin nga tsatéxuma nda rei Herode ante Judea, ta y'eña nku nda na'mi xi kik'in Zacaria xi y'aha ra ntjehe nda na'mi Abia. Ko Isabel xi chjuuhun maha, kui xi y'aha ra ntjehe Aaron.

⁶ Nga joo naxu tsincha nginkun Ntíaná. Najmi tjín xi kama ts'ínnijéhe ra tsa mí nihi, at'aha incha ts'íntjusun ngayjee éhen Ntíaná ko kjuatéxumaha Ntíaná.

⁷ Tunga najmi tjihín ra ntí, at'aha ntí Isabel ko ja chá nkjún nga joo.

⁸ Nk'ie nga tjihín nda na'mi Zacaria nginkun Ntíaná xi nkú ts'ín tjeheh ra ntjehe

⁹ xi nkú ts'ín tǐñahá já nà'miú, kui kikanéhe nga kjuas'en ante nkjúhún nínku xi má nga k'uéti ni xi sinje.

¹⁰ Ngayjee xutá nantio kabincha natsin nínku nga tǐncha nchjako Ntíaná nk'ie nga titi ni xi sinje.

¹¹ Tu kama chjihí ra Zacariá nku ntítsjehe Ntíaná xi kabasinñat'a nga kixihí nachan xi má nga s'etísun ni xi sinje.

¹² Ixí b'ahá kamaha Zacariá nk'ie nga kkie ntítsjee ko tu ni xí kitsankjúhún.

¹³ Tunga b'ahá kitsú ntítsjee:

—Ji Zacariá, najmi tu binkjuin. At'aha Ntíaná ja tsasínñjuhu ni xi tsinchihi. Isabel xi chjihin maha tsjáhi nku ntíx'in, ko Jua t'et'aihi ntíu.

¹⁴ 'Yún s'ehi kjuatsjo ko nkjin xutá xi ta s'ehé kjuatsjo nk'ie nga tsín ntíhi,

¹⁵ at'aha kui xi chánka kama nginkun Ntíaná. Najmi k'úi binu ko ta ndaha xán. Tséjihin ra Espiritu Santo kintehe ni nga tsín.

¹⁶ Ts'ín nga nkjin nkjún xutá xi ntje Israel tjehe ra ts'ínk'ótjiyak'un ngáha Ntíaná xi Ntíaha maha.

¹⁷ Kui xi tjun kj'uai ko s'ejñajihin Espirituhu ko nga'yúhún Ntíaná xi nkúhu nda profeta Elia nk'ie. Kui xi ts'ínk'óntjaiya animaha xi tí'mi nà'mi tu xi ts'íntjoho ntíhi. Ko ts'ínk'óntjaiya animaha xutá xi ndjá tǐntuyáha tu xi naxu kamankjihin ra xi nkú ts'ín naxu mankjihin xutá xi naxu tjíma nginkun Ntíaná. B'a ts'ín k'uéndaha nku naxinantá xi tǐndaha yjoho nk'ie nga ts'ínkjáihin Ntíaná.

¹⁸ As'ai b'a kitsú Zacariá nga kingjásjaiyaha ntítsjee:

—¿Nkú ts'ín skuehena nga kjuaxi ni xi tí'miní? At'aha ja chá nkján ko tachjuúnna ja ta tjín nkjúhun nú.

19 B'a kitsú ntítsjee:

—An xi 'mina Gabriel. An xi tíjña nginkun Ntjaná. Kan'e nibána xi má nga kuinchjakoho ko nga xínyaha én nda tsu xu'bi.

20 Nd'ai kama nimai ko najmi ta kama chubahani santa nkúhu nga kuitjusun én xi kuaxihin, at'aha najmi kuas'ejihin énná. Kui xi kuitjusun nistjin xi tjihin nga kuitjusun.

21 Máha xuta nantjo, kabincha natsiun nga tikuyaha Zacaria. Kis'entaha ra at'aha tib'andayaha Zacaria aya nkjúhun ninku.

22 Tunga nk'iehé nga tsitju yo, najmi ta kama kinchjakoho xuto. As'ai incha kamankjihin xuto nga tjín ni xi kkie Zacaria aya nkjúhun ninku, at'aha tu ntsjahá tít's'inchjén nga tinchja. J'a nistjiun ko tu nku b'ahá ts'ín y'ejña nima.

23 Nk'ie nga ja kama ndjuú xaha, as'ai ngji ngáha ni'yaha.

24 Askahan kik'a ntí Isabel, chjuúhun Zacaria. Un sá kamaha nga najmi tsitju ni'yaha tachjúun. B'i kitsú:

25 “B'a kits'ínkona Ntjaná tu xi najmi ta ch'on ts'ín kuasehena xuta.”

B'i ts'ín kitsúya tíjjun nku ntítsje nga tsín Jesu

26 Nk'ie nga j'a jun sá, as'ai kits'ínkji Ntjaná ntítsje Gabriel nanki Nazaret, nanki xi tíjñajihin ante Galilea.

27 Nku é_n ngjikoh_o ntítsjee nku takjín xunkú xi 'mi Maria, xi ja tjindakoh_o nga kuixanko nda xi 'mi Kuse, xi ntjehe nda rej David y'aha ra.

28 Jas'en ntítsjee má tjíña takjín ko b'í kitsúhu:

—Antahi. Tse nkjún kjuanda xi tí'baihi. Nda nkjún ts'ín basehi Ntíaná.

29 Nk'ie nga kkie Mariá ntítsjee ko nga kint'é niu, íxí b'ahá kamaha ko kingjásjaiyaha yjoh_o nkú tsuhu ra kjuasuniño_o.

30 As'ai b'ahá ta kitsú ngáha ntítsjee:

—Ji Mariá, najmi tu binkjuin. Kjuandaha Ntíaná títsjáhi.

31 Nd'ai nku ntí ch'ai, nku ntíx'in s'ejñahi. Jesu k'úét'aihi ntíu.

32 Kui xi nku nda chánka kama ko Ntíhi Ntíaná xi tjíña nk'a ján k'úhín. Ntíaná ts'ín nga kui xi kama nda rej xi nkúhu nda rej David, at'aha kui xi ntjehe David.

33 Kuatéxumaha naxinantá xi y'aha ra ntjehe Jacob santaha tu nkjéhé ni ko najmi tjín xi kama kjé'aha xáha nga kuatéxuma.

34 B'a kitsú Mariá nga kingjásjaiyaha ntítsjee:

—¿Nkú ts'ín kuitjusuhun ni xu'bí? At'aha najmi kje tjínna x'in.

35 B'a kitsú ntítsjee:

—Espiritu Santo nibajenk'úhin ko nga'yúhun Ntíaná xi tjíña nk'a ján k'ué'makoho ri nk'íehen. Kui kjuaha nga Ntíhi Ntíaná k'úhín ntí je xi tsún.

36 Isabel xi na xinkí maha ja ta y'a nku ntí, ndaha tsa ja chá. Na xi ntí kitsú xuta jun sá ja jíhín nd'ai.

37 Ntíaná bi najmi jíhín ni xi najmi maha ts'ín.

38 As'ai b'a kitsú Mariá:

—An xi na musuhu Ntiana. B'a katumana xi nku nga kuakixinni.

Nk'ie nga b'a kitsu Maria, as'ai ngji ngaha ntitsjee.

B'i ts'in ngjitsubek'un Maria Isabel

³⁹ Kui nistjiun y'enda yjoho Maria ko ngji kitsa kitsa nku nanki ichi xi tijnajihin asunntu tjenki xi tjin ante Judea.

⁴⁰ As'ai jas'en ni'yaha Zacaria ko kikjaniñaha Isabel.

⁴¹ Nk'ie nga kint'e Isabel kjuasuniñaha Maria, kits'in niya nti xi y'a ko j'aitsejihin ra Isabel Espiritu Santo.

⁴² As'ai 'yun kinchja Isabel nga b'a kitsu:

—Ajihin ngayjehe jmichjun 'yun nda kits'inko sahi Ntiana ji ko 'yun nda kits'inko nti xi kich'ai.

⁴³ Tunga, yaha ni an nga naaha Cha Ntiana kj'uaishena?

⁴⁴ At'aha nk'ie nga kuant'e kjuasuniñahi, ixí kuats'in niya tsjoho ntina aya kants'a.

⁴⁵ A b'a ndaha ri ji xi kis'ejihin ri nga tjihin nga kujtjusun en xi kitsuhi Ntiana.

⁴⁶ As'ai b'i kitsu Maria:

A b'a 'yun chankaha Ntiana titsu animana.

⁴⁷ Tits'intsjoho Ntiana xi kunna.

⁴⁸ At'aha xi batexumana kik'axkihina an xi kinte tjen.

Nd'ai ko santaha tu nkjehé ni:

“A b'a nda kits'inkoho ri Ntiana”, kujtsuna xuta.

⁴⁹ At'aha ni xi i ja kits'inkona xi tjihin nga'yun.

Nkjun j'ain xi ts'e.

⁵⁰ Kui xi base nimaha xuta xi benkjuhun,

xuta xi kis'e ko xi tjin ko xi s'e.

⁵¹ Tsakúchji nga'yúhún nga kits'ín ni xi i.

Kits'índzjoya xuta xi ngak'un b'asje yjoho.

⁵² Kikjexihín xáha jmirei,

ko ts'asjenk'a xuta x'an.

⁵³ Kitsjáha ni xi nda xuta xi najmi tjihín nichine,

ko kits'ínkji tiya xuta nchinóo.

⁵⁴ Tsasinko xuta Israel xi xuta musuhú maha,

j'áítsjehen ko tsase nimaha,

⁵⁵ xi nkú kitsú tíjuhún ntje chána,

Abraham ko ntje xi s'ehé askahan.

⁵⁶ Jan sá kamaha Mariá nga y'ejñako Isabel.
Askahan kik'óya ni'yaha.

B'i kama nga kitsin Jua Bautista

⁵⁷ Tsichu nistjin nga tsihín ntí Isabel. Nku ntix'in kitsihín.

⁵⁸ Nk'ie nga kint'é xuta xi tjíntut'á tiñaha ko xuta xinkjín nga Ntíaná tsase nimaha Isabel, ta tsjo nkjún incha kamaha ko kui.

⁵⁹ Nk'ie nga tsichu nistjin jihín ntíu, ngji ts'ihín ni circuncision ko mjehe xuta nga Zacariá k'úín ntíu xi nkú 'mi na'mihí.

⁶⁰ Tunga b'ahá kitsú naaha ntíu:

—Najmi. Jua tjihín nga k'úín.

⁶¹ B'a incha kitsú xuta:

—Tunga najmi tjihín xuta xinkju xi b'a 'miu.

⁶² As'ai kingjásjaiyaha na'mihí ntíu mí j'áihín xi mjehe k'uét'a.

⁶³ Tsanki Zacariá nku yáte ichí ko b'i ts'ín y'ét'a: “Jua k'úín”, kitsú. Kama nkjúhún ngayjee xuta xi tíncha yo.

64 Ta kuihi chubo kama kinchja ngaha Zacaria ko kik'atuts'in nga kits'intsjoho Ntiana.

65 Kitsankjun ngayjee xuta xi tjin tiña andai ni'yaha ko kinchjanimiyaha ni xi kamo xuta xi tjintu ngayjee asuntu tjenki xi tjin ante Judea.

66 Ngayjee xuta xi kint'é niu y'ejintak'un ko b'i incha kitsú animaha:

—¿Yá xi kama ntíu nga kama chá?

At'aha nga'yuhun Ntiana tíñajihin.

B'i ts'in kinchjanimiyaha Zacaria Jua

67 J'aitsejihin ra Espiritu Santo Zacaria, na'mihí ntíu. Kits'in kinchjaha xi nkúhu nku nda profeta nga b'i kitsú:

68 Kan'etsjoho Ntiana xi Ntíaha xuta Israel, at'aha j'ai ts'in ndáihí xuta xi ts'e!

69 Ja kits'in nibá nku xi tjihin nga'yún, kui xi ts'íink'ankiná, nku xi y'aha ra ntjehe David, nda xi kint'é'éhen Ntiana.

70 Kui ni xi kinchja nistjin nk'ie, nga kits'in kinchja já profetaha.

71 Kitsú nga k'uasjeinná ajihin já kontrana, ajihin nga'yuhun ngayjee já xi unkiéná.

72 Kitsú nga kuase nimaha ntje cháná, nga najmi ts'ínchaya ni nda xi y'énda nk'ie.

73 Kitsúya kixihí Abraham xi ntje cháná maha,

74 nga ts'ín ndáiná ajihin já kontrana, tu xi najmi kuinkjuhunná nga kuinú'yá'éhéén,

75 nga je ko naxu kuintsubaá nginkun ngayjee nistjinná.

76 Ko ji, ntí ichína,

ji xi k'úihin nda profetaha Ntiana xi tíña nk'a ján.

At'aha ji xi k'úin títjuihin Nda Ntíaná,
ji xi k'úendai niyáha.

⁷⁷ Kuakúchjihí xuta xi ts'e yá xi ts'íink'ankihí,
nga kama ndyjat'aha ngatitsuhun.

⁷⁸ Chánka kjuanimá tak'uhun Ntíaná,
xi nkú ts'ín ma chji ts'íu nga nibá ma seen,

⁷⁹ tu xi ts'íin ndzjehen rá xuta xi tjíntu má jyuun,
má tjen nk'íéhen ngabayoo,

tu xi tsjániyáhaná nkú ts'ín kuintsubajián kjuajyu.

⁸⁰ Ntíu tu nku kisáhá kó kama nkjink'un. Ante
kixiu y'eña santa nkúhu nga tsichu nístjin nga
tsakúchjihí yjoho xuta Israel.

2

B'i ts'ín kitsin Jesu

(Mt. 1:18-25)

¹ Nístjin ján nda títjun Augusto Cesar kitsjá kjuá
nga ngjuait'a xi nkú tjin maha xuta xi batéxumaha
ndo.

² Nk'ie nga j'aísun títjun j'áihin xuta, nda Cirenio
tjihin xá ante xi 'mihí Siria.

³ Ngayjee xuta nankihí incha ngjik'íét'a yjoho.

⁴ Nazaret tsitju Kuse, nanki ichí xi tijnajihin ante
Galilea, nga ngji Belen, nanki ichí xi tijnajihin ante
Judea. Yo má nga kitsin nda rej David, kó Kuse ta
ntjehe David y'aha rá.

⁵ Yo ngjik'íét'a yjoho nga tjenko ts'ihin Maria,
tachjuún xi tijnako. Ntí ja y'a Maria kui chubó.

⁶ Kó ni xi kama, nk'ie nga ja tjinu yo, tu tsichuhú
nístjin nga tsín ntíhi Maria.

⁷ Kitsihin ntí tjuhun. Kik'ontikjánu nusti kó
kits'ínkájñaya yátikúyá xi kjineya nichine chu,

at'aha najmi ta tjihin ante aya ni'ya má nga ts'ínkj'a
nistjen xuta xi ts'ín niyá.

B'i ts'ín incha j'aisehe já bastuu ntí Jesu

⁸ Tiña nanki Belen tjintu ajin jñoó já bastu xi
tíncha kunntá jyun chutsankaha.

⁹ As'ai tjen'yún nkuhú ntítsjehe Ntíaná
tsakúchihí yjoho, ko kjuachánkaha Ntíaná kits'ín
ndzjen chji chji má xi tjehen kab'entu jóo. Tu xí
incha kitsankjúhún jóo.

¹⁰ Tunga b'ahá kitsú ntítsjee:

—Najmi tu binkjun. At'aha én nda tsuhú kjúái
xinyanuu, én xi ts'ín nga k'úétsjoho ngayjee xuta.

¹¹ At'aha ngandanuu nankihí David kuatsin
nd'ai nku xi ts'ínk'ankinuu, kui xi Cristo xi Nda
Ntíanuu.

¹² B'i ts'ín chahanu ntíu. Nusti kitikjájnu nga
kjiññaya yátikúyá xi kjineya nichine chu.

¹³ Tjen'yún j'ainchat'ahá ra ntítsjee nkjin nkjún
sa ntítsje xi nibaha ndjiojmi ján. Kui xi kits'íntsjoho
Ntíaná nga b'i incha kitsú:

¹⁴ Kas'ehe kjuachánka Ntíaná nk'a ján,
ko t'anankiu kas'ehe kjuajyu xuta xi nda
tjintuyáha!

¹⁵ Ko nk'ie nga ja incha ngji ngáha ntítsjee nk'a
ján, b'i ngján kinchjako xinkjín já bastuu:

—Tjián Belen. Tjihinseeé ni xi kamoó, ni xi ku-
atsúyaná Ntíaná.

¹⁶ As'ai incha ngji kitsa kitsa yo ko kisakúhu
Mariá ko Kuse ko ntíu nga kjiññaya yátikúyá xi
kjineya nichine chu.

¹⁷ Nk'ie nga incha kikie ntíu, as'ai kitsúya ni xi
kik'ihin nga kis'ejña chjihí ntíu.

18 Ko ngayjee xuta xi kint'é niu kama nkjühun ni xi tüncha nchja já bastuu.

19 Tunga máha Maria, animaha y'éñajin ngayjee ni xi kamo. Tu nku kits'innkjink'uhún niu.

20 As'ai kik'óya ngáha já bastuu. Incha kits'inkie yjoho nga Ntíaná xi tjihin kjuachánka ko kits'intsjoho Ntíaná tu ngat'aha ni xi kint'é ko kieke. At'aha tsitjusunye ni xi kik'ihin.

B'i ts'in kisakúchji ntí Jesu nginkun Ntíaná

21 Nk'ie nga j'a jin nistjin, kin'ehe ni circuncision ntíu ko Jesu kik'in nga kis'et'a, kui j'áin xi kitsjáha ntítsjee Maria kintehe ni nga tsín ntíu.

22 Xi nkú ts'in tjit'a kjuatéxumaha Moise, nk'ie nga tsichu nistjin nga tjihin nga ts'ín je yjoho Maria ko ntíu nginkun Ntíaná, incha ngji nanki Jerusalem tu xi s'eña chjihi nginkun Ntíaná.

23 At'aha b'a ts'in tjit'a kjuatéxumaha Ntíaná: “Ngayjee ntíx'in xi tjun tsín, kui xi kama ts'e Ntíaná.”

24 Ngjiko chje xi nkú nga ts'in tjit'a kjuatéxumaha Ntíaná, at'aha b'a ts'in tjit'a: “Jo chutuju ko tsa jo nise xi nkú joyaha chutuju xi k'uai chje.”

25 Tíña nanki Jerusalem nku nda xi 'mi Simeon. Kui xi naxu síña nginkun Ntíaná ko benkjún Ntíaná ko tikuyaha nistjin nga kama ndáhi xuta Israel. Espiritu Santo tíñajihin

26 ko kitsúyaha nga najmi kuayá tsa najmi skue Cristo xi ts'ín nibá Ntíaná.

27 Tsasín niyaha Espiritu Santo nga j'ai ninku, ko nk'ie nga j'aikoho xi cháha ntí Jesu ninku tu xi n'ehe ra xi nkú ts'in tjit'a kjuatéxumo,

²⁸ as'ai Simeon kingjáya ntsja ntíu. Kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná nga b'i kitsú:

²⁹ Ji Na'mi, ja kuasakúna kjuajyu nd'ai.

Ja kuitjusun ni xi kik'inya tíjunní.

Kui nga tjennteheni nga kuayáhana an xi nda musuhi.

³⁰ At'aha tunkán kuakiekohona xi nkú ts'ín ts'íink'anki xuta,

³¹ xi y'endai nginkun gayjee xuta.

³² Kui xi nkú joyaha nd'í,

kui xi ts'ín ndzjehen xuta asunntee,

ko tsjáha kjuachánka xuta xi ts'i, xuta Israel.

³³ Kama nkjúhun na'mihi ko naaha ntíu ni xi kitsú Simeon nga kinchayaha ntíu.

³⁴ Nda kinchjane Simeon xi cháha ntíu. As'ai b'i kitsúhu Maria:

—Kui ntíu xi tíjihin nga ts'íinkijne ko a ra kjésintjen nkjin xuta Israel. Ni xi kuakúchji nkjin xuta ngjuai kontraha.

³⁵ B'a ts'ín s'ejña chjiji ni xi tíjintujín animaha nkjin xuta. Tunga máha ji, b'a kamahi ni xu'bi xi nkú joyaha nku kicha xi kjuas'enjin santaha animahi.

³⁶ Ko ta síjña yo nku tachjuún profeta xi 'mi Ana, xi takjihin Fanuel maha, xi y'aha ra ntjehe Aser. Kui xi ja chá nkjún. Kjintí nga tsixan ko yatu nú kamaha nga y'ejñako x'ihin.

³⁷ Ja tíjihin cháte ko katé ñju nú nga ja k'ien x'ihin. Ko tu nku natsin ninkuhú b'ejña. Nístjin nístjen ts'íntsjoho Ntíaná nga b'ejña kjintía ko nga nchjako Ntíaná.

³⁸ Kui chubo ta tsichu Ana yo ko kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná nga kieke ntí Jesu. Kitsúyaha

ngayjee xuta xi tijncha kuyáha nistjin nga kama ndái ngáha ra nanki Jerusalen yáha kui ntíu.

39 Ko nk'ie nga ja kamaha nga kits'íntjusun xi cháha Jesu ngayjee xi nkú ts'ín tjit'a kjuatéxumaha Ntiana, as'ai kik'óya ngáha nanki Nazaret, nanki ichí xi tijnajin ante Galilea, at'aha yo nankihi.

40 Kisá ntíu ko kis'ehe nga'yún ko 'yún kama nkjink'un sa. Ko kitsjáha kjuandaha Ntiana.

Nk'ie nga ndyjaha Jesu b'i ts'ín kinchjanimko já chjine'éhen kjuatéxumoo

41 Xki nú incha fi xi cháha Jesu nanki Jerusalen nk'ie nga bitju S'í Pascua.

42 Nk'ie nga ja jehe te jo nú Jesu, incha ngji yo at'aha b'a ts'ín tijná niyáha.

43 Nk'ie nga ja je s'íu, as'ai incha kik'óya ngáha ni'yaha, tunga y'ejñahá nda chí Jesu nanki Jerusalen. Najmi kkie xi cháha nga b'a kits'ín.

44 Xuta xingisoo ra tjenjihin Jesu incha kitsú. Nku nistjin kits'ín niyá, tunga nk'iehé nga tsangis-jaijihin xuta xinkjin ko xuta xi behe,

45 tu najmi kisakúsjaihi ra. As'ai kits'ínk'óya ngáha yjoho nanki Jerusalen nga tsangisjai.

46 Nistjin xi ma jahan incha kisakúhu Jesu natsihin ninku. Kab'ejñajihin já chjine'éhen kjuatéxumoo. Kui jóo xi tibasínñjuhu ko tjbásjaiyaha Jesu.

47 Ngayjee xuta xi tint'éhe kama nkjúhun kjuankjintak'un xi tjihin Jesu ko xi nkú ts'ín títuya ni xi tichasjaiyaha.

48 Kama nkjúhun xi cháha nk'ie nga kkiehe ko b'a kitsú nahá:

—Ji ntína, ¿á b'a kin'ekohoni? Na'mihí kò an ni xi nkjún tímani nga t́binchisjáihí.

⁴⁹ B'í kitsú Jesu:

—¿Á an t́binchisjáihinú? ¿A najmi yanú tsa ni'yaha na'mina t́ihin nga kúátejña?

⁵⁰ Tunga najmi kamankjihín ra ni xi kitsú Jesu.

⁵¹ As'ai kits'óyako ngáha xi cháha Nazaret kò kint'é'én tehentehe. Kò naaha y'éjñajin animaha ngayjee ni xu'bi.

⁵² Jesu tu nku kisáha nga kama ng'ayá kò 'yún kama nkjink'un sa. Kisasihin Ntíaná Ntíu kò xuta ta kisasihin.

3

B'í ts'ín y'énimí Jua Bautista (Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Nk'ie nga t́ihin t́'ion nú nga t́batéxuma nda títjun Tiberio Cesar, kò Poncio Pilato t́ihin xá ante Judea, kò Herode Atipa t́ihin xá ante Galilea, kò Felipe xi nda nts'e maha Herode t́ihin xá ante Iturea kò ante Trakonite, kò Lisanía t́ihin xá ante Abilinía,

² kò Ana kò Caifa xi já na'mi k'akuhu xuta xi ntje Israel t́ehen ra, kui nstjiun Jua xi ntíhi Zacaria maha kint'é ntaha Ntíaná nk'ie nga t́jña ante kixiu.

³ As'ai kikjatsú'ba Jua ngayjee andai ntáje Jordan kò y'énimíhi xuta nga t́ihin nga ngjuai'kj'áha ra animaha nga saténtá, tu xi kama ndyjat'aha ra ngatitsuhun.

⁴ B'a kama xi nkú ts'ín y'ét'a éhen Ntíaná nda profeta Isaia:

Tínu'yá ntaḥa nku nda xi tíkjintáya ante kixiḡ:

“T'endo niyáḥa Ntíaná. Tjen naḡuu niyáḥa.

⁵ Ngayjee xunká xi tjin xincháḥa ninte,
ko ngayjee ante ng'aya xi tjin n'e sunya.

N'e naḡu niyá tsitin xi tjin,
ko n'e sunya niyá xi nk'ajnu nk'at'a.

⁶ Ko ngayjee xuta asunntee skue
xi nkú ts'ín ts'íink'ankiná Ntíaná.”

⁷ Kinchjako Jua xuta xi nibak'úḡun, xi mjeḡ nga
saténtá:

—Já ch'onk'un xi b'a k'un! ¿Yá xi b'a kitsúnuu
nga kuiyúḡuu kjuakjahān Ntíaná xi ja tjen tiña?

⁸ Tu sahá n'oo ni xi kuakúchji nga ja tsank-
inchj'aha ruu animanuu. Najmi tu b'a katsú
animanuu: “Ntjeḡ Abraham ñá”, tsa kuixiún.
At'aha an b'a tíxinnuu nga santaha kui ndjioi
Ntíaná kama ts'ín ma ntjeḡ Abraham.

⁹ Ichō ja tíña nda nd'ai nga kuate kjamaha yoo.
Kui nga ngayjee yá xi najmi nda tu xi tsjáha, kui xi
stísun ko chjanik'ajin ajin nd'íu.

¹⁰ As'ai b'a kitsú xuta nga kingjásjaiyaha Jua:

—¿Mí ni xi tjihin nga n'ei jin?

¹¹ B'a kitsú Jua:

—Xi tíñaha jo chinka ndju, katsjáḥa xi najmi
tjihin. Ko xi tjihin nichine, b'a ta kats'ín.

¹² Ta j'ai k'ua já xi f'áchjintjai ch'á nga ts'ínxát'aha
já Roma tu xi saténtáha ko b'i incha kitsú:

—Ji nda maestru, ¿mí nihi xi n'ei jin?

¹³ B'i kitsú Jua:

—Najmi tu bitjatíúḡuu nga chj'achjíu xi nkú nga
ts'ín tíña.

¹⁴ Ko k'ua já jun ta kingjásjaiyaha:

—Ko jin, ¿mí nihi xi n'ei?

B'i kitsú Jua:

—Najmi tu ch'a chju'á kjuá'yúhūun ni xi tjihin ko najmi tu chjaninóhoo tsa mí nihi, tsa tu xi b'a ts'in sakúhūnuu toon. Tsjo katumanūu xi nkú nga tjin tíma chjínūu.

¹⁵ Ngayjee xuta tu tíncha basehé ko b'i ngján incha kitsú nga kits'innkjink'un: “Kutsa kuihí Jua xi kits'in nibá Ntjaná.”

¹⁶ Tunga b'ihí kitsú Jua nga kinchjakoyje xuta:

—An ntánijua tibatentákothonūu, tunga kj'uaíhí nku xi 'yún nk'a tjen sa, xi ndahachí najmi tsuhuna tsa kjenndáya n'úhu ntéhe. Kui xi Espiritu Santo ko nd'í kuaténtákothonūu.

¹⁷ Kui xi nkú joyaha nda xi ts'in chuhun tuniñū. Ja kjiya ntsja yá xi ts'in chunkoho ra tuniñūhu, tu xi ts'ínkj'a t'axihin tuniñū ko xin ts'ínkj'a tjabaha. As'ai kj'uatjo tuniñū ni'ya njihí, ko k'uéti tjabaha ajin nd'í xi najmi ta kamaha ra kuayáyaha.

¹⁸ B'a ts'in kinchja Jua, ko nkjin sa kj'ai kjuatéxuma xi kitsjáha xuta nga y'énijmí én nda tsuhu Ntjaná.

¹⁹ Ko ta kinchjatiko nda rej Herode Antipa, at'aha na Herodia tíñako, kui xi chjuúhūn Felipe xi nda nts'e maha Herode, ko ngat'aha ya ngayjee ni ch'onk'un xi kits'in Herode.

²⁰ Tunga ngatentee ni ch'onk'un xi kits'in Herode y'ésun saha xu'bi. Nubayá kits'ínkjas'en Jua.

*B'i ts'in kisaténtá Jesu
(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)*

21 Kō ni xi kama nk'ie nga tísaténtá ngatentee xuta, ta kísaténtá Jesu. Nk'ie nga tínchjako Ntíaná, tsix'á nk'a ján

22 kō nibajenne chji chjih̄i Espiritu Santo xi nkú joyaha chutuju. Kō kinu'yá nk'a ján nku nta xi b'i kitsú:

—Ji Ntína, tjona ji. Tsjo nkjún mana ji.

Kui xu'bi ntje xi y'aha ra Jesu

(Mt. 1:1-17)

23 Katé ra nú tjih̄in Jesu nk'ie nga kik'atuts'ih̄in xáha. Kui xi ntíh̄i Kuse kitsú xuta. Kuse, kui xi ntíh̄i Eli.

24 Eli, kui xi ntíh̄i Matat. Matat, kui xi ntíh̄i Levi. Levi, kui xi ntíh̄i Melki. Melki, kui xi ntíh̄i Jana. Jana, kui xi ntíh̄i Kuse.

25 Kuse, kui xi ntíh̄i Matatia. Matatia, kui xi ntíh̄i Amos. Amos, kui xi ntíh̄i Nahum. Nahum, kui xi ntíh̄i Eslj. Eslj, kui xi ntíh̄i Nagai.

26 Nagai, kui xi ntíh̄i Mat. Mat, kui xi ntíh̄i Matatia. Matatia, kui xi ntíh̄i Semei. Semei, kui xi ntíh̄i Jose. Jose, kui xi ntíh̄i Juda.

27 Juda, kui xi ntíh̄i Joana. Joana, kui xi ntíh̄i Resa. Resa, kui xi ntíh̄i Zorobabel. Zorobabel, kui xi ntíh̄i Salatiel. Salatiel, kui xi ntíh̄i Neri.

28 Neri, kui xi ntíh̄i Melki. Melki, kui xi ntíh̄i Adi. Adi, kui xi ntíh̄i Cosam. Cosam, kui xi ntíh̄i Elmodam. Elmodam, kui xi ntíh̄i Er.

29 Er, kui xi ntíh̄i Josue. Josue, kui xi ntíh̄i Eliezer. Eliezer, kui xi ntíh̄i Jorim. Jorim, kui xi ntíh̄i Matat.

30 Matat, kui xi ntíh̄i Levi. Levi, kui xi ntíh̄i Simeon. Simeon, kui xi ntíh̄i Juda. Juda, kui xi ntíh̄i Kuse. Kuse, kui xi ntíh̄i Jonan. Jonan, kui xi ntíh̄i Eliakim.

³¹ Eliakim, kui xi ntíhi Melea. Melea, kui xi ntíhi Mainan. Mainan, kui xi ntíhi Matata. Matata, kui xi ntíhi Natan.

³² Natan, kui xi ntíhi David. David, kui xi ntíhi Isai. Isai, kui xi ntíhi Obed. Obed, kui xi ntíhi Booz. Booz, kui xi ntíhi Salmon. Salmon, kui xi ntíhi Naason.

³³ Naason, kui xi ntíhi Aminadab. Aminadab, kui xi ntíhi Aram. Aram, kui xi ntíhi Esrom. Esrom, kui xi ntíhi Fares. Fares, kui xi ntíhi Juda.

³⁴ Juda, kui ntíhi Jacob. Jacob, kui xi ntíhi Isaac. Isaac, kui xi ntíhi Abraham. Abraham, kui xi ntíhi Tare. Tare, kui xi ntíhi Nakor.

³⁵ Nakor, kui xi ntíhi Serug. Serug, kui xi ntíhi Ragau. Ragau, kui xi ntíhi Peleg. Peleg, kui xi ntíhi Heber. Heber, kui xi ntíhi Sala.

³⁶ Sala, kui xi ntíhi Cainan. Cainan, kui xi ntíhi Arfaxad. Arfaxad, kui xi ntíhi Sem. Sem, kui xi ntíhi Noe. Noe, kui xi ntíhi Lamec.

³⁷ Lamec, kui xi ntíhi Matusalen. Matusalen, kui xi ntíhi Enoc. Enoc, kui xi ntíhi Jared. Jared, kui xi ntíhi Mahalalel. Mahalalel, kui xi ntíhi Cainan.

³⁸ Cainan, kui ntíhi Enos. Enos, kui xi ntíhi Set. Set, kui xi ntíhi Adan. Adan, kui xi ntíhi Ntjaná.

4

B'i ts'in kits'in nganqha Jesu ndanindoo (Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Kitsejhin ra Jesu Espiritu Santo nk'ie nga nibaha ntáje Jordan, ko Espiritu Santo ngjikoho ante kixiu.

² Yo y'ejña yachán nistjin ko ndanindoo kikjut'ayák'uhun. Najmi chumi nihi xi kikjine ngayjee nistjin xu'bo. Askahan kama bjoho.

³ As'ai b'i kitsú ndanindoo nga kinchjako Jesu:
—Tsa kjuaxi nga ji xi Ntíhi Ntíaná, b'a t'ihin ndjioi nga ninkuan katuma.

⁴ B'i kitsú Jesu:

—B'i ts'in tjít'a xujun éhen Ntíaná: “Najmi nku tutu ninkuon xi ts'in nga b'entu tík'un xuta.”

⁵ As'ai ngjikoḥo ndanindoo nku asunntu tjenki nk'a. Kutjuhú yḡ tsakúyjeḡ má batéxuma já rej xi tjin asunntee

⁶ ko b'a kitsúhu:

—Ts'inkjas'eḡen nga kuatexumaihi ngayjee naxinantá xu'bi ko kjuachánka xi tjihin. At'aha an kik'aina ko tsjaha xi kama mjena nga tsjaha.

⁷ Tsa kujsinkunch'int'aní nga chankjúní, kama ts'i ngayjee niu.

⁸ B'i kitsú Jesu:

—B'a ts'in tjít'a éhen Ntíaná: “Chankjúin Ntíaná, kui xi Ntiahí maha ko nkuhú kui kuinú'yá'éihin.”

⁹ As'ai ngjikoḥo ndanindoo nanki Jerusalen. Kits'in s'esun má 'yún nk'aha ninku ko b'a kitsúhu:

—Tsa kjuaxi nga ji xi Ntíhi Ntíaná, chjanikj'anki yjohi.

¹⁰ At'aha b'a títsu xujun éhen Ntíaná:

Ntíaná k'uéxá ntítsjeḡe xi má nga kúhin ko kuasehi.

¹¹ Kjésintjenya ntsjahi tu xi ndaha nku ndjio najmi saténkihi tsukui.

¹² B'i kitsú Jesu:

—Ko b'a ta ts'in tjít'a éhen Ntíaná: “Najmi tu ji chjut'ayák'uin Ntíaná, kui xi Ntiahí maha.”

¹³ Nk'ie nga jet'aha ndanindoo ngayjee ni xi kikjut'ayák'unḡoḡo Jesu, as'ai ngji t'axihin chuba nistjin.

*B'i ts'ín kik'atuts'ihìn xáha Jesu
(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)*

¹⁴ As'ai kik'óya ngáha Jesu ante Galilea nga kit-sejihìn rā Espiritu Santo, kō ngayjee xutā xi tjin tiña yō nda ts'ín kinchjanijmíyaha rā.

¹⁵ Tsakúya xki ni'ya sinagoga xi tjin yō, kō ngayjee xutā nda ts'ín kíkíehē.

*B'i ts'ín najmi kin'ekjáihìn Jesu
(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)*

¹⁶ As'ai tsichu nanki Nazaret má nga kama chá. Nku xuatu tjihìn jas'en ni'ya sinagoga xi nkú ts'ín tíjña niyáha. Yō kits'inya éhen Ntíaná.

¹⁷ Kik'aihi xujun éhen Ntíaná xi y'ét'a nda profeta Isaiá. As'ai kikjexínka xujun kō kisakúhu má nga b'i ts'ín tjit'a:

¹⁸ Espirituhu Ntíaná tíjñajinna at'aha Ntíaná kitsjá xána,

tū xi k'uenijmíhi rā xutā x'an én tsetse xi nda tsu.

Ntíaná kits'ín nibána,

tū xi xínyaha rā xutā xi kjintuyá'yún nga kama ndáíhi,

nga kjex'ánkia tunkun xutā ka,

nga ts'in ndáíhi xutā xi un tíbehe,

¹⁹ kō nga k'uenijmíhi xutā nga nd'ai kuakúchji Ntíaná kjuandaha.

²⁰ As'ai kingjákjoya ngáha xujun kō kitsjáha nda xi basehe ni'ya sinagoga. Y'ejña. Ngayjee xutā xi tjintu yō tū nku tsasentáhá rā.

²¹ As'ai b'i kitsú nga kinchja:

—Nd'ai nginkun kuitjusun éhen Ntíaná xi kuanu'yó ei.

22 Ngayjee xuta nda ts'in kinchjayane Jesu ko incha kama nkjühun ra én tsjo tsu xi tsitju ts'a. B'i ngján b'a incha kitsúhu xinkjín:

—¿A najmi kuihí ndai xi ntíhi Kuse?

23 B'i ta kitsú Jesu:

—Be nga b'a kujínnú xi nkú tsu én xi nchja xuta: “Ji nda chjinenki, ji ma tjun n'enkihí yjohí”, ko ta be nga b'a kujíún: “Ni xi kinu'yái nga kin'ei Capernaum, kui nihi xi ta n'ei ei nankihí.”

24 Ko b'i ta kitsú:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Ndaha nku nda profeta najmi nda ts'in n'ekjáihin nankihí.

25 Kjuaxi nga nkjin maha jminchjín xi ja k'ien x'ihin xi tjín Israel nistjin nga y'ejña nda profeta Elia, nk'ie nga kis'echjá nk'a ján nga najmi ta kik'aha ts'í jan nú masen tjihin ko nk'ie nga tu xí chánkahá kjintía xi kis'e ngayjee asuntee.

26 Ndaha tsa b'a kama, tunga najmi kin'ekjisehé ra ndaha nku jminchjín xi ja k'ien x'ihin xi tjín yo, nku tutuhú tachjuún xi ja k'ien x'ihin xi y'ejña Sarepta, nanki xi tiña maha nanki Sidon.

27 Ko ta nkjin maha xuta xi k'uhun ch'in fen-tujnu xi tjín Israel nistjin nga y'ejña nda profeta Eliseo, tunga ndahá nku najmi kama nkihí, nku tutuhú Naman, nda xi ante Siria nibáha.

28 Nk'ie nga incha kint'é ni xu'bi, ngayjee xuta xi tjíntu aya ni'ya sinagoga tu ni xí kama kjahán ra.

29 As'ai incha tsisintjen ko kik'onsje Jesu natsin nantjo. Incha ngjiko santaha má nk'antjaihi asunntu tjenki xi kamandasún nankiu, tu xi yo kjaníkj'antjaihi.

30 Tunga j'ajin masehén ra Jesu xuto nga ngji.

B'i ts'in kits'in nda'hi Jesu nku nda xi tijnajihin nku ndaninda

(Mr. 1:21-28)

³¹ As'ai ngji Jesu nanki Capernaum, nanki xi tijnajihin ante Galilea. Yo tsakuyaha xuta ehen Ntjaná nga nistjin nkjún.

³² Kama nkjuhun xuta xi nkú ts'in tsakúya, at'aha kinchja xi nkúhu tsa xá tjihin.

³³ Ko aya ni'ya sinagoga xi tijná yo kab'ejñajihin xuta nku nda xi tijnajihin nku ndaninda. Kui xi 'yún nkjún kikjintáya nga b'i kitsú:

³⁴ —Ji Jesu xi nibáhani Nazaret, ¿mí nihi xi tjin'koní? ¿Á ja kjúái n'ekjeheni? Bená yáha ji. Ji xi ntíhi Ntjaná.

³⁵ Tunga ndjáhá kinchjako Jesu ndanindo:

—Xú sin n'ei ko titjussejihin ndo!

As'ai ndanindo kikjaníkja'ndo t'anankiu nginkun ngayjee xuta ko najmi kits'in'uhun nga tsitjujihin.

³⁶ Tu ni xí kama nkjuhún rá ngatentee xuta ko b'i ngján kingjásjayaha xinkjín:

—¿Mí én chánkaha xu'bi? Tjihin nga'yún ndo nga batéxumaha jánindo ko nt'é'éhen nga m'osje.

³⁷ Ngayjee ante xi tjin tiña yo tu xí kichubanijmíyahá ni Jesu.

B'i ts'in kits'in'nnkihi Jesu na nch'yaha Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ As'ai tsisintjen Jesu ko tsitju ni'ya sinagoga nga ngji ni'yaha Simon. Kui chubo ch'in kijnako na nch'yaha Simon. Tu xí tímahá rá ch'in ko b'a kik'ihin Jesu tsa ts'ín'nnkihi tachjúun.

³⁹ As'ai kingjénstenne Jesu tachjúun ko tsanka tǰennki ch'iun. Kindyjajihin ch'iun ko tǰen'yún tsisintǰehén nga kitsjáha nichine xi tsichusehe.

B'i ts'ín kits'innkihi Jesu nkjin xuta un

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Nk'ie nga ja ngjintjai ts'íu, ngayjee xuta xi tǰihin xuta un xi kǰ'aí kǰ'aí ch'in xi k'uhun, kui xi incha j'aikohó Jesu ko Jesu kingjenne ntsja nga nkúnkú xuta uun ko kits'innkihi.

⁴¹ Ko nkjin ta maha xuta xi tsitjújihin jánindoó. B'a kitsú jánindoó nga kikjintáya:

—ǰi xi Ntíhi Ntǰianá!

Tunga ndjáhá kinchjako Jesu jánindoó. Najmi kitsjántehe tsa kuinchja, at'aha incha be nga Jesu xi kits'ín nibáha Ntǰianá.

B'i ts'ín tsitju Jesu nga y'énijmí éhen Ntǰianá

(Mr. 1:35-39)

⁴² Nk'ie nga ja kama seen, tsitju Jesu nga ngji nku ante t'axín tiya. Tunga tsangisjaihí ra xuta, ko nk'ie nga incha tsichu má xi tǰehen síǰña Jesu, kama mjehe nga ts'íinkasín'yún tu xi najmi ngjuaihi.

⁴³ Tunga b'ihí kitsú Jesu:

—Tǰihin nga ta k'uenijmíhi xuta nantǰia xingisoo én nda tsuhu Ntǰianá xi tsu nga Ntǰianá tibatéxuma. At'aha kui xá kin'e nibáhana.

⁴⁴ Ja kamoo, ngjik'iénijmí Jesu éhen Ntǰianá xki ni'ya sinagoga xi tǰin ante Judea.

5

B'i ts'ín kinchjaha Jesu já ni'yakuyá xi tǰuhun

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Nku niyá nk'ie nga síjña Jesu andai ntáchak'un xi 'mi Genesaret, j'aitsenéhe ra xuta xi mjehe kuasínñuju éhen Ntíaná.

² Kikie Jesu jo tsutsu xi kjintu tiya andai ntáchak'uun, at'aha ja kabitjujen já tsuba tjiõ nga tijncha bané na'yaha.

³ As'ai jas'en Jesu nku tsutsu, yá xi ts'e Simon, ko tsankihí nga ts'ín t'axín ichí tsutsuu andai ntáchak'uun. Y'ejñaya Jesu yóõ nga tsakúyaha xuta éhen Ntíaná.

⁴ Nga ja kamaha nga kinchja, as'ai kinchjako Simon:

—T'inkoi tsutsuu má nankaha ntáchak'uun. Yo chjanikj'o na'yanuu tu xi sakúhunuu tjiõ.

⁵ B'a kitsú Simon:

—Ji nda maestru, nku nistjen kamjei na'yaní. Ndaha nku tjiõ najmi kafit'ani. Tunga jihí xi b'a tibixín, kui nga kfín kjanikj'áhana na'yoo.

⁶ Nk'ie nga ja b'a kits'ín jóõ, tu ni xí nkjihín tjiõ kisakúhu nga santaha xí mjehé stíya na'yaha.

⁷ As'ai kinchjaha já xinkjín xi tijncha tsutsu xinkuu tu xi kj'uaísinkohõ ra. J'ai jóõ ko kits'íntse susun nga joo tsutsuu ko ichí mahá ndyjaha nga ngjuajjinní.

⁸ Nk'ie nga kikie Simon Pedro niu, tsasinkúnch'in nginkun Jesu ko b'a kitsúhu:

—Ji Nda Ntia, t'ejñaní, at'aha xi nkúhu an, ngatit-suhún ts'ian.

⁹ B'a kitsú at'aha kitsankjún Simon ko ngayjee já xi tjenkohõ tu ngat'aha tjiõ nkjún xi kisakúhu.

¹⁰ B'a ta kamaha Santiago ko Jua xi jáha Zebedeo maha, xi ta tjenko Simon. Tunga b'ihí kitsú Jesu nga kinchjako Simon:

—Najmi tu binkjuin. Nd'ai ch'atuts'ihin ri nga xuta nubai.

¹¹ Nk'ie nga incha j'aiko tsutsuu andai ntóo, incha y'éntuyje ni xi tjihin yo ko kitsjennkíhi Jesu.

B'i ts'ín kits'ínnkihi Jesu nku nda xi k'uhun ch'in fentujnu

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Ni xi kama, nk'ie nga tíjña Jesu nku nanki ichí xi tjin yo, tu j'aihi nku nda xi k'uhun ch'in fentujnu. Nk'ie nga kieke Jesu, tsasinkúnch'int'aha ko kinchjantjai yjoho:

—Ji nda maestru, tsa ji xi mjehi, kama n'e jení nga chjuxinní ch'in xi k'unna.

¹³ As'ai kingjénne ntsja Jesu nda uun ko b'i kitsúhu nga kits'ínko:

—Mjena. Katuma jei.

Ta kuihi chubó tsitjuxíhin ch'ihin ndo.

¹⁴ As'ai b'i kitsúhu Jesu ndo:

—Ji, najmi tu ch'a xi 'miyaihi. T'ihínkúchjihí yjohi nda na'miu ko tjein chje xi nkú ts'ín y'éjña Moise at'aha ja kama jei, tu xi skue kixihi xuta nga ja kamanda ngáhani.

¹⁵ Ndaha tsa b'a tsu Jesu, tunga tu sahá 'yún kiya sa. Nkjín nkjún xuta xi f'aisehe tu xi kuasínñjuhu ra ko tu xi kama nkihi ra, at'aha ch'in k'uhun.

¹⁶ Tunga máha Jesu, ante kixi xi tjin yo fi nga fi t'axín. Yo kinchjako Ntíaná.

B'i ts'ín kits'ínnkihi Jesu nku nda xi najmi ma fi

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Nku nistjin nk'ie nga títakúya Jesu, yo ta kab'entu já fariseo ko já xi bakúya kjuatéxumoó xi nibaha nga ngúshun ante Galilea, ante Judea ko

nanki Jerusalen. Kis'ejña chji nga'yúhün Ntíaná ajihin Jesu nga kits'ínkihi xuta un kui chubo.

18 Tu j'aihi k'ua já xi kab'anganki nku nda nga kjisun nachahan, xi najmi ma fi. Mjehe jóo nga kjuas'enko nda uun aya ni'yoó ko nguájña nginkun Jesu kai.

19 Tunga najmi kisakú niyáhá ra xi nkú ts'in kjuas'enkoho, at'aha katsehe xuta yo. Kui nga incha ngiyajnuhu nk'a ni'yoó ko incha kikjexin nku te ni xi kjinehe ni'yoó. Yo kits'in nibájen nda uun nga kjiya nachan ts'ihin ra. Kits'in nibájen santa nkúhu nga j'aingjáña kamasehen ayoo xi tjeheh nginkun Jesu.

20 Nk'ie nga kkie Jesu nga s'ejihin jóo yáha kui, as'ai kinchjako nda uun:

—Ji nda xinkján, ja kama ndyjat'ahi ngatit-suhin.

21 As'ai kik'atuts'ihin já chjine'éhen kjuatéxumoo ko já fariseo nga b'i ts'in kits'ínkjink'un: “¿Yá ndaha xu'bi? Najmi tibenkjún Ntíaná nga b'a ts'in tinchja. At'aha nku tutuhú Ntíaná xi maha ts'ínndyjat'aha ngatitsuhun xuta.”

22 Tunga kamankjihin ra Jesu ni xi tuncha ts'ínkjink'un jóo. As'ai b'i kitsúhu:

—¿Á b'a ts'in tín'enkjínk'uhunnu?

23 ¿Má éhen xi 'yún naxu tjen xi kama xihin ndo? ¿A: “Ja kama ndyjat'ahi ngatitsuhin”? ¿A ra: “Tísintjein ko títutjai”?

24 Tunga mjehéna nga choo nga Ntíhi Ndax'iun tíña ngajoho Ntíaná asunntej xi má nga kama ts'ínndyjat'aha ngatitsuhun xuta.

As'ai b'i kitsúhu nda xi najmi ma fiu:

—Ji tínchjako_{ho}. Tísintjein, chjúbéi nachahin ko t'in ngáhani ni'yahi.

²⁵ As'ai nginkun ngatentee xuta tjen'yún tsisintjehén nda uun, jakj'á nachan xi kjiñnasun ko tít's'intsjo ts'ihin ra Ntíaná nga ngji ngáha ni'yaha.

²⁶ Kama nkjühun ngayjee xuta ko kits'intsjoho Ntíaná. Tu ni xí kitsankjúhún nga b'i incha kitsúhu xinkjín:

—Kjuankjún xi kjuaxihi kuayaá nd'ai.

B'i ts'ín kinchjaha Jesu Levi

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Nk'ie nga ja kama, as'ai tsitju Jesu ko kieke nku nda xi f'áchjintjai ch'á nga ts'inxát'aha já Roma, xi Levi 'mi. Kui xi kab'ejña ante má nga f'áchjintjai ch'á. Jesu b'i kitsúhu:

—Tsjénnkiní.

²⁸ As'ai tsisintjen Levi, y'éntuyje ni xi tjihin yo ko kitsjennkihi Jesu.

²⁹ Ni'yaha Levi kits'ihin Jesu nku s'í chánka ko nkjin nkjún já xi f'áchjintjai ch'á nga ts'inxát'aha já Roma ko kj'ai sa xuta kab'entut'áko_{ho} yámixó.

³⁰ Tunga já fariseo ko já chjine'éhen kjuatéxumoo b'a incha kitsúhu já ni'yakuyáha Jesu nga y'ésiko:

—¿Á já xi f'áchjintjaihi ch'á ko já xi najmi naxu ts'intjusuhun kjuatéxumoo tíchinekohonu ko tí'yukohonu?

³¹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Xuta xi uhun machjéhen já chjinenki, najmi xi ndaha.

³² Najmi xuta xi naxu ts'intjusun kjuatéxumaha Moise jái nchjaha, xuta ngatitsun ní jái nchjaha tu xi ngjuaikj'áha ra animaha.

B'i ts'ín kitsúya Jesu nkjé tjihin nga k'úéntu kjintía xuta ni'yakuyáha

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ As'ai b'i incha kitsúhu jóo Jesu:

—Nkjin niyá b'entu kjintía kō nchjako Ntjaná já ni'yakuyáha Jua Bautista, kō b'a tã ts'ín já ni'yakuyáha já fariseo. Tunga máha xi ts'i, incha kjine kō 'bi.

³⁴ B'i kitsú Jesu:

—¿A mahá b'entu kjintía xuta xi tjintujín nku s'i kjuabixan nk'ie nga tjñajin saha nda bixoon?

³⁵ Tunga kuichúhú nistjin nga chjú'aha nda bixoon. Nk'ie nga kuichú nistjin xu'bo, nk'iehé nga k'úéntu kjintía.

³⁶ Kō b'i ts'ín tã y'éjña chubayaha:

—Najmi tjín xi batet'a nku te najyun tsetse kō b'éstit'akoho nku najyun chá. Tsa b'a ts'ín, najmi tũ nku najyun tsetse batsun. Tã najmi b'akjáha xinkjín najyuun nga s'estiya.

³⁷ Kō tã ndaha najmi ch'a binchá binu tsetse nku tsa tjabaxín chá. At'aha binu tsetse kjetiya tsa tjabaxín chóo. As'ai fi ndzjo binu kō batsún tsa tjabaxín.

³⁸ Kui nga tsa tjabaxín tsetsehé xincháha binu tsetse.

³⁹ Kō najmi tjín xi 'bi binu chá, tsa tũ sa binu tsetsehé ts'ín mje ngá. At'aha b'a tsu nga xi chóo xi 'yún nda.

6

B'i ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu nistjin nkjúun
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Nku xuatu tíf'a Jesu má nga tjíntje tuniñu. As'ai já ni'yakuyáha incha kikje'yún tuniñu ko incha kits'íntjiya ntsja nga kikjine.

² As'ai k'ua já fariseo b'a kitsúhu:

—¿Á ni xi tjiña nkjúhun ra kjuatéxumoo nga nistjin nkjúun tín'ehenu?

³ B'i kitsú Jesu:

—¿A najmi kjehé n'eyo má nga tjit'a ni xi kits'in David nk'ie nga kama bjoho kui ko já xi tjenkoho?

⁴ Jas'en ante nkjúhun Ntíaná ko kikjine ninkuan nkjún xi tjintu yo, ni xi tu já na'miu ma kjinehé. Kikjine niu ko ta kitsjáha já xi tjenkoho.

⁵ Ko b'a ta kitsúhu:

—Ntíhi Nda'x'jun batéxumaha santaha ko nistjin nkjúun.

*B'i ts'in kits'innkihi Jesu nku nda xi ch'ihin ntsja
(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)*

⁶ Ni xi kama nga kj'ai xuatu ngáha, jas'en Jesu ni'ya sinagoga ko tsakúya. Yo ta kab'ejña nku nda xi ch'ihin ntsja kixi.

⁷ Já chjine'éhen kjuatéxumoo ko já fariseo kikuntá 'ma Jesu, tu xi skuéhe tsa ts'ínnkihi ndo nga nistjin nkjúun ko b'a ts'in sakúhu ra má tindyajajihin Jesu.

⁸ Tunga behé Jesu ni xi tjincha ts'innkjink'un jóo. As'ai kinchjako nda xi ch'ihin ntsja:

—Tisintjein ko tisinjñai yo kamaseen.

Tsisintjen ndo ko tsasinjña kamaseen.

⁹ As'ai b'i kitsúhu jóo:

—Nku ni kuasjáyanu. ¿Mí nihi xi ma n'e nga nistjin nkjúun? ¿A ma n'e ni xi nda, a ra ni xi najmi nda? ¿A ma n'ek'anke xuta, a ra ma n'ek'ien?

10 As'ai tsasehe ngayjee já xi kabinchandáihí kō b'í kitsúhū nda xi ch'ihín ntsja:

—Tjentei ntsai.

B'a kits'ín ndo kō kamanda ntsja.

11 Tunga máha já xu'bo, tu ni xí kama kjahán ra kō b'í ngján kinchjanijmíyakōho xinkjín mí nihi xi kama ts'íhín Jesu.

B'í ts'ín kitsjá xáha Jesu já postru xi te joo
(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

12 Kj'ai nistjin ngáha ngji nchjako Ntíaná Jesu má tíjña nku asuntu tjenki. Nku nistjen kik'aha yo nga kinchjako Ntíaná.

13 Nk'ie nga ja kama ndzjeen, kinchjaha xuta ni'yakuyáha. Te jo maha já xi j'ájin. Já postru kitsúhū jóo.

14 Kui xu'bi já te jo xi j'ájin Jesu: Simon, xi kitsjá j'áihín nga ta Pedro k'úín, kō Andre, xi nda nts'e Pedro maha, Santiago, Jua, Felipe, Bartolome,

15 Mateo, Toma, Santiago xi ntíhi Alfeo, Simon xi mako já xi mjehe ts'íín ndáihí naxinantá Israel,

16 Juda xi ntíhi Santiago, kō Juda Iscariote ya xi askahan kits'ínkjas'en Jesu.

B'í ts'ín kama ñjakúnehe xuta Jesu
(Mt. 4:23-25)

17 As'ai nibajenko Jesu jóo kō j'ai sinjña'yún nku ante sunya. Yo kama ñjakú nkjin xuta ni'yakuyáha kō nkjin nkjún xuta xi nibaha ngayjee nanki xi tjin ante Judea kō xi tjin andaihi nanki Jerusalem kō ante xi tíña maha nanki Tiro kō nanki Sidon. Kui xi j'aisínñjuhu Jesu kō tu xi kama nki yaha ra xi k'uhun ch'in.

18 Ko xuta xi un tibehe nga tjintujihin janindoo ta kama ndaíhi.

19 Ngayjee xuta mjehe nga ts'ínko Jesu, at'aha nga'yún xi bitjújihin. Kui nga'yún xi ts'ínkikoho ra ngayjee xuta.

B'i ts'in kitsúya Jesu yá xutaha xi nda tjin ts'e nginkun Ntíaná

(Mt. 5:1-12)

20 As'ai tsasehe Jesu xuta ni'yakuyáha ko b'i kitsúhu:

—Á b'a nda tihin ts'ajun xi najmi tjinnuu kjuanchíná xi kama 'yún k'un, at'aha jun xi tintsubajiun má batéxuma Ntíaná.

21 'Á b'a nda tihin ts'ajun xi tíma bjohonuu nd'ai, at'aha jun xi k'uanki kama ngáhanuu.

'Á b'a nda tihin ts'ajun xi tích'íhinu nd'ai, at'aha jun xi chajnu ngáhanu.

22 'Á b'a nda tihin ts'ajun xi ts'ín unkiehenuu xuta, nk'ie nga najmi sasíhin jun xuta, nk'ie nga ch'on kuitsunuu ko nga kuinchjayanenuu xi nkú joyaha tsa jun xi ch'onk'un at'aha Ntíhi Ndax'iun yjankiu.

23 Tsjo katumanuu kui nistjiun ko katsejihinuu kjuatsjo, at'aha 'yún tse chjí xi n'ekjóhon ndjiojmi ján. At'aha ntje cháha xuta xu'bo b'a ta ch'on kits'ihin já profeta xi kis'e nistjin nk'ie.

24 'Tunga nima rú n'ehenu xi nchinó, at'aha ja t'n'ekjóhon kjuatsjonuu.

25 'Nima rú n'ehenu xi kitse sisinnuu nd'ai, at'aha kama bjo ngáhanuu.

'Nima rú n'ehenu xi tíchajnu nd'ai, at'aha k'úé nusin nusinnuu ko ch'íú.

26 'Nimá rú n'ehenu nk'ie nga ngatentee xuta nda ts'ín kuinchjayanenuu, a'taha b'a ta nda ts'ín kinchjayne ntje cháha xuta xu'bo já profeta tsank'á xi kis'e nistjin nk'ie.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nkú n'ekaá xi ch'on títs'inná (Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Tunga máha jun xi t'basinñjúnú, b'a tíxinnuu. N'etjótó xuta kontrānuu. Nda n'ohó xuta xi unkienuu.

28 Xi ch'on kuitsunuu, nda t'ihūun. Nk'ie nga chubakoo Ntīaná, chubantjo xuta xi ch'on títs'innuu.

29 Tsa tjín xi k'onjihin nku tsahi, tjeihin kō xinkuu. Kō tsa tjín xi kjé'ahi chinkantsjahi, tjenjeihī nga katjiko kō chinkahi.

30 Tu yáhá ni xi kuankihi tsa mí nihi, tjeihin. Kō tsa tjín xi ngjuajiko ni xi ts'j, najmi tu ji n'enisihī rj.

31 Xi nkú ts'ín mjenuu nga n'enuu, b'a ta n'ohó xuta xi kj'ái.

32 'Tsa n'etjótó xi tjohó jun, ¿mí kjuandaha xi t'ín'o? Santaha kō xuta ngatitsuun b'a ta ts'ín tjohó xinkjín.

33 Kō tsa nda n'ohó xi nda títs'innuu, ¿mí kjuandaha xi t'ín'o? Santaha kō xuta ngatitsuun b'a ta incha ts'ín.

34 Kō tsa n'ekienyohó xi behe k'un nga tsjá ngajoya ngáhanuu, ¿mí kjuandaha xi t'ín'o? Santaha kō xuta ngatitsuun ts'ínkienyaha xinkjín kō kuyá ngajoya ngáha.

35 'Tunga máha jun, n'etjótó xuta kontrānuu, n'ohó ni xi nda, kō n'ekienyo nga najmi tu chuyó tsa k'uai ngajoya ngáhanuu. B'a ts'ín tse chj'í n'ekjáhīn

ruu ko kuichúmo ntíhi Ntíaná xi tǐjña nk'a ján. At'aha kui xi nda ts'ínko ndaha tsa xi ch'onk'uun ko xi najmi tsjáha máb'achjíhi nga nda tǐn'eko.

³⁶ Kui nga katuma nǐmahānuu xuta xingisoo xi nkú ts'ín Na'minu ma nǐmahā xuta.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga najmi n'ek'anjiá jé xuta (Mt. 7:1-5)

³⁷ Najmi tu n'ek'anjiu jé xuta xi k'jáí. B'a ta ts'ín Ntíaná najmi ts'íinnijénuu. Najmi tu n'ohoo kjuā xuta xi k'jáí. B'a ta ts'ín Ntíaná najmi ts'íinnuu kjuā. N'endyjat'o ko Ntíaná ta ts'íinndyjat'anuu.

³⁸ Tjon ko Ntíaná tsjá sisinnuu. Ts'íintse susun ko xí k'uétsujneyáhá tsanuu. Xí ngjuai ndzjontjáíhí kama. Chuba xi n'e chjón nga k'uo, ta kui xi k'uachubako ngáhanuu Ntíaná nga tsjánuu.

³⁹ Ko b'i ta ts'ín tsakúya Jesu nga y'éjña chubaya: —¿A kamahá ra nku nda ka kuakú niyáha k'jáí nda ka? ¿A najmi kuixuntuyáhá nku tǐxa nga joo?

⁴⁰ Nku nda ni'yakuyá najmi 'yún yankjún sa nga nda maestruhu. Tunga nga ja kfet'aha ni xi tǐbangiya, b'a ta ts'ín kamaha xi nkúhu nda maestruhu.

⁴¹ ¿Nkú ts'ín ji tǐchasehe ri stjé xi kjinkihi tunkun nda nts'ei nk'ie nga najmi tǐts'ín ndzjehin yáxu'ba xi kjinki tunkuin?

⁴² Tsa najmi tíyai yáxu'ba xi kjinki ts'i, ¿nkú ts'ín b'a k'úihin ri nda nts'ei: “Nda nts'é, k'uaíntení nga k'uasjénkia stjé xi kjinki tunkuin”? Tǐn'ei ni xi ts'ín xi tu tsjohó ra bakúchji xi nkú ts'ín benkjún Ntíaná ni xi n'ení ní. N'esje mahi tjun yáxu'ba xi kjinki tunkuin, tu xi nda kama ndzjehen ri nga n'esjenki stjé xi kjinki tunkun nda nts'ei.

B'ì ts'ín tsakúya Jesu xi nkú ts'ín yaha ra xuta
(Mt. 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ 'Najmi yá tu xi nda bjaha tu xi najmi nda, ko ta ndaha yá tu xi najmi nda bjaha tu xi nda.

⁴⁴ Tu xi bjaha nga nkúnkú yá tu xi tjín, kui xi bakúchji xi nkú k'un yá tuu. At'aha najmi ajin na'yoo s'e tu higo ko ta ndaha najmi ajin na'yá ntsje s'e tuntsjajé.

⁴⁵ Nku nda xi nda, ni nda xi tíjñajin animaha b'asje. Nku nda xi ch'onk'un, ni ch'onk'un xi tíjñajin animaha b'asje. At'aha ni xi kitsejihin animaha xuta, kui ní nihi xi bitju ts'a.

B'ì ts'ín tsakúya Jesu yá xutaha xi nkjink'un
(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ '¿Á: “Nda maestru, nda maestru”, tí'mihinú nga najmi tín'ehenu ni xi tìbakuyánuu?

⁴⁷ Xínyanu yá xi nkú joyaha xi f'aisena ko nt'é éna ko ts'íntjusun.

⁴⁸ Kui xi b'a joyaha nku nda xi nanka tsakján ko naxi y'éyanjiko ho tuts'in ni'yaha nga kits'ínnda. Nk'ie nga kama 'yún ntáje, 'yún j'aik'íéhe ni'yoo. Tunga najmi j'ajniyáhá ra, at'aha naxi kaman-dasún.

⁴⁹ 'Tunga máha xi nt'é éna ko najmi ts'íntjusun, kui xi b'a joyaha nku nda xi tu asun t'anankiuhú kits'índasún ni'yaha nga najmi y'éyanji. Nk'ie nga 'yún j'aisatéhe ntáje ni'yoo, tu tjen'yún tsijnehé ko tu xihí ní kis'ejña.

7

B'i ts'in kits'in kikihi Jesu nda musuhu nku nda jun k'aku

(Mt. 8:5-13)

¹ Nk'ie nga ja kamaha Jesu nga kinchjako xuta, as'ai ngji nanki Capernaum.

² Yo tijnana nku nda jun k'aku Roma xi tijnaha nku nda musu xi tjo nkjuhun, xi kjiina un ko ja ma kuayaha.

³ Nk'ie nga kint'e nda jun k'aku ni xi tits'in Jesu, kits'inkjisehe k'ua jacha xi tihin xa ajihin xuta judio, tu xi kuankihi ra Jesu nga kj'uai ts'in kikihi nda musuhu.

⁴ As'ai incha j'aisehe Jesu ko tsankintjai nda juun nga b'a incha kitsu:

—Nda animaha ndo. Machjehen nga kuisinkoi.

⁵ At'aha tjoho xutaná ko santaha nku ni'ya sinagoga kits'inndani.

⁶ As'ai ngjiko Jesu joo. Tunga nk'iehe nga ja incha tsichu tiina ni'yaha nda juun, k'ua ja xi nda nchjakoho nda juun kits'inkjisehe Jesu tu xi b'a kuitsuhu ra:

—B'i titsuhi nda jun k'aku: Ji nda ntia, najmi tu n'estihi yohi, at'aha najmi an tsuhuna tsa ni'yana kuitjas'ein.

⁷ Kui kjuaha nga ta najmi kama tak'an kjuaisehera. Tu b'a tixin ni nga katumanda nda musuna, ko kamanda ndo ma.

⁸ At'aha xi nkuhu an, tijnana xi batexumana ko ta tjinna ja jun xi batexumaha. Nk'ie nga: "T'in", xihin nku, as'ai fi. Ko tsa: "Nibai", xihin kj'ai, as'ai niba. Ko tsa nku nda musuna: "N'ei kui ni", xihin, as'ai ts'in.

⁹ Nk'ie nga kint'é Jesu én xi kits'ín nibá nda juun, kama nkjuhun ko kits'ínk'ótjiya nga kinchjako xuta nkjin xi tjenko:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Ndaha nku xuta xi ntje Israel tjehen ra najmi kjee sakújinna xi b'i ts'ín s'ejihin an xi nkú ts'ín s'ejihin ndai.

¹⁰ Nk'ie nga kik'óya ngáha já xi kits'ínkji nda jun k'aku, ja nda ngáha nda musu nga incha j'ai.

B'i ts'ín kits'ínk'áiyaha Jesu ntíhi nku tachjuún xi ja k'ien x'ihin

¹¹ Nk'ie nga ja kama, as'ai ngji Jesu nanki ichí xi 'mi Nain nga tjenko ts'ihin já ni'yakuyáha ko nkjin nkjún xuta.

¹² Nk'ie nga ja tsichu tiña Jesu má nga bitjas'ehen raá nankiu, kikie nga ntí nku tutuhu nku tachjuún xi ja k'ien x'ihin tíncha fingjányanji xuta. Nkjin nkjún xuta nantia xi tjin yo xi tjenkoho tachjuún.

¹³ Nk'ie nga kikie Nda Ntíaná tachjuún, kama nimaha ko b'a kitsúhu:

—Najmi tu ch'í.

¹⁴ As'ai ngjise tiñaha kaxo ko kits'ínko. Tsincha'yún já xi y'anganki kaxo. As'ai b'i kitsú Jesu:

—Ndati, ji tinchjakoho. ¡Tisintjein!

¹⁵ As'ai y'ejna kutu nda xi ja ka'mee kai ko kinchja. Kits'ínkjas'en ngáha Jesu ndo aya ntsja naaha.

¹⁶ Kitsankjún ngayjee xuta ko kits'íntsjoho Ntíaná nga b'i kitsúhu xinkjin:

—Nku nda profeta chánka ja kuitjunná.

Ko b'a ta kitsú ya:

—Ntíaná ja kj'uaisinko xutaha.

17 Kinu'yá ni xi kits'ín Jesu ngayjee ante Judea ko ngayjee ante xi tjíndai yo.

B'i kitsú Jesu nga kinchjako já ni'yakuyáha Jua Bautista

(Mt. 11:2-6)

18 Jua Bautista ta kint'é ngayjee ni xu'bi, at'aha já ni'yakuyáha kitsúyaha. As'ai kinchjaha jo já ni'yakuyáha

19 ko kits'ínkjisehe Jesu tu xi ngjuainingjásjaiyaha ra nga b'i kuitsúhu: “¿A ji nda xi tjíhin nga kj'uaí? ¿A ra chúyahá ri kj'ái ndaha?”

20 Nk'ie nga j'ai jóo má tjíña Jesu, b'i incha kitsúhu:

—Jua Bautista kuats'ín nibáni nga chasjaiyahi: “¿A ji rú nda xi tjíhin nga kj'uaí? ¿A ra chúya rú ri kj'ái ndaha?”

21 Ta kuihi chubo kits'ínkíhi Jesu nkjin xuta xi k'uhun ch'in, xi un tibehe ko xi tjíntujíhin jánindo, ko kits'ín nga kama chjihí nkjin xuta ka.

22 As'ai b'a kitsúhu jóo:

—Tankínk'inyohoo Jua ni xi kuayo ko ni xi kuanu'yó ei. Tíma chjihí xi kaha. Xi najmi ma fi tíincha fi. Xi k'uhun ch'in fentujnu tímanda. Tínt'é xi stayaha. Tíf'áiyaha xi ja k'ien. Tís'enijmíhi én nda tsuhu Ntíaná xi x'ahan.

23 ¡Nda tjín ts'e xi najmi tjín ni xi ts'ínch'oho nga tsjénnkina!

B'i ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu Jua Bautista

(Mt. 11:7-19)

24 Nk'ie nga ja ngji já ni'yakuyáha Jua Bautista, as'ai b'i kitsú Jesu nga kinchjanijmíyaha Jua:

—¿Mí nihi xi tsankinsenkjúh_{uun} ante kixiu? ¿A nku yáxá xi títs'ínk'ajnihi ntj_o?

²⁵ Tsa najmi, ¿mí nihi xi tsankinsoho_o? ¿A nku nda xi yja najyun tsjo tjín? Najmi, at'aha xi bja najyun tsjo k'un ko xi nda ts'ín tjíntu, ni'yaha ní já rei tjíntu.

²⁶ Tunga, ¿mí nihi xi tsankinsenkjúh_{uun}? ¿A nku nda profeta? Johon, kui. An b'a tixinnuu nga kui Jua xi 'yún chánka sa ajihin já profeta.

²⁷ 'Jua tinchjanijmíyaha ni xi tjt'a xujun éhen Ntíaná:

Títs'ínkjía nda chjine'éenna tu xi ngjuai tíjuhun ri.

K'uénda tíj_{un} niyáhi.

²⁸ An b'a tixinnuu. Ndaha nku xuta xi tjín asunntej najmi 'yún chánka sa nga Jua Bautista. Tunga xi 'yún ichí má batéxuma Ntíaná, kui xi 'yún chánka sa nga Jua.

²⁹ Ngayjee xuta ko santaha já xi f'áchjintjai ch'á nga ts'ínxát'aha já Roma, nk'ie nga kint'é éhen Jesu, b'a incha kitsú nga naxu ts'ín Ntíaná. At'aha kui xi kits'ín yu nga kiséntá nk'ie nga tsaténtá Jua xuta.

³⁰ Tunga já fariseohó ko já chjine'éhen kjuatéxumo_o najmi kiséntá. B'a ts'ín ta kuihi y'éch'oho ra yjoho ni xi y'énda Ntíaná nga tsjáha.

³¹ B'i kitsú ya Jesu:

—¿Mí nihi xi k'uejñá chubayakohona xi nkú k'un xuta xi tjín nd'ai? ¿Yá xi b'a joyaha xuta xu'bi?

³² Kui xi b'a joyaha já asti xi b'entu niyátée ko kjintáyaha xinkjín nga b'a incha tsu: “Nk'ie nga kin'ekjanej yánaxu, ¿á najmi kichankihinu? Ko nk'ie nga kisei suun nusin, ¿á najmi kich'íhinu?”

³³ At'aha nk'ie nga j'ai Jua Bautista, y'ejña kjintía kō najmi kik'i binu. As'ai: “Ndaninda tijnajihin”, tsixiun.

³⁴ Askahan j'ai ngá Ntíhi Ndax'iun xi kjine kō 'bi, kō tū sa b'ahá bixin ngó: “Kui ndai xi 'yún kjine kō 'yún 'bi. Nda nchjako já xi f'áchjintjai ch'á nga ts'inxát'aha já Romá kō já xi najmi naxu ts'intjusun kjuatéxumoo.”

³⁵ Tunga tís'ejña chjihí kjuankjintak'uhun Ntjaná nk'ie nga tiyaha ni xi tít'sín.

B'i kama nk'ie nga ngji Jesu ni'yaha nku nda fariseo

³⁶ As'ai nku nda fariseo b'a kitsúhu Jesu nga ngjuai kjinekoḥo niñu. Ngji Jesu ni'yaha ndo kō y'ejñat'a yámixo.

³⁷ As'ai nku tachjuun ngatitsun xi ta tijná nanki xu'bo kint'é nga niñu tikjine Jesu ni'yaha nda fariseo. As'ai j'aiko nku lubata ndjio chji xi tinchaha ntá sinje.

³⁸ Tikjintáhá ts'ihin nga j'aik'iejñat'a tsuku Jesu kō ntánkun tsanéjnukoḥo. As'ai ta kuihi ntsjaku kits'inxijnukoḥo sjai Jesu kō kikjexu'ba kō kik'onjnuhu ntá sinje.

³⁹ Nk'ie nga kkie ni xu'bi nda fariseo xi tsankihí Jesu nga kj'uai kjinekoḥo niñu, b'i ts'in kits'innkjink'un: “Tsa kjuaxi nga nku nda profeta ndai, skué ra yá naaha xi tít'sínkoḥo kō mí xutaha niu, at'aha ngatitsuhún ts'in tachjuun.”

⁴⁰ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Ji Simon, nku ni mjena xínyaha.

B'a kitsú ndo:

—Chubai, nda maestru.

41 B'i kitsú Jesu:

—Jo já kitsjehen tohõn nku nda xi ts'ínkienya toon. Nku xi kitsjehen un unchan toontaba ko nku xi kitsjehen cháte.

42 Nk'ie nga najmi be jóo nkú ts'ín k'uéchjíhi ndo at'aha najmi tjíhin toon, as'ai kin'endyjat'aha nga joõ ni xi tjeheh. Kui nga t'inyahaní, ¿má xi kui já xi joõ 'yún tjo saha nda xi ts'ínkienya toon?

43 B'a kitsú Simon:

—Nda xi 'yún tse kin'endyjat'aha, xian.

B'i kitsú Jesu:

—B'a tjín ni xi kuakixín.

44 As'ai tsase Jesu má síjña tachjúun ko b'a ta kitsúhu Simon:

—¿A tíyai tachjín? An kjúáikjas'en ni'yahi ko najmi kuak'ainí ntánijua xi kuanejnúhuna tsuká. Tunga máha tachjín, ntánkun kuakanéjnukoho tsuká ko ntsjaku kuats'ínxijnukoho.

45 Najmi kuachjuxu'baní tsa kuasuniñaní nk'ie nga kjúa ni'yahi, tunga tachjín santa nkúhu nga kuas'en najmi tíchú maha nga tíkjexu'ba tsuká.

46 Najmi kuich'onjnuihi seti nintaká, tunga tachjín ntá sinjne kuak'onjnuhu tsuká.

47 Kui nga b'a tíxihin ra. Ja kama ndyjat'aha ngayjee ngatitsun nkjún xi tjíhin, at'aha 'yún tse kjuatjo kuakakúchji. Tunga xuta xi ichí n'endyjat'aha, kui xi ichí kjuatjo bakúchji.

48 As'ai b'a kitsúhu tachjúun:

—Ja kama ndyjat'ahi jéhi.

49 As'ai já xi kab'entut'ákoõ yámixõ b'a incha kitsúhu xinkjín:

—¿Yá ndaha xu'bi nga santaha ngatitsun maha ra ts'ínndyjat'aha?

⁵⁰ Jesu b'i kitsú yaha tachjúun:

—At'aha kuas'ejihin nga Ntíaná kits'ín nibána, kui nga kuan'ek'ankihi ri. T'inndai kò kas'ehi kjuajyu.

8

Kui jminchjín xi ta kitsjennkíhi Jesu

¹ Ja kamoó, as'ai ngji Jesu nga kikjatsú'ba xki nanki i xi tjín yo kò xi xixihi. Y'énimí kò kitsúya nga Ntíaná xi batéxuma. Kitsjenkòhò já postru xi te joo

² kò k'ua jminchjín xi kits'ínkíhi kò xi kik'onsje jáninda xi tjíntujíhín. Tjenjihín jminchjún Maria xi ta 'mi Magdalena, xi tsitjújíhín yatu jáninda,

³ kò Juana chjuúhún Chuza, nda xi ts'ínxát'aha nda rej Herode Antipa, kò Susana kò nkjin sa jminchjín xi tsasinko Jesu nga kitsjáha ni xi tjíhín.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén nku nda xi tsaténdzjo xujmá

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Kama ñjakú nkjún xuta xi incha tsitju nankíhi nga j'aisehe Jesu. As'ai tsakúyaha nga y'éjña chubayahá. B'i kitsú:

⁵ —Nku nda ngjiténdzjo xujmáha. Nk'ie nga tibaténdzjo xujmóo, k'ua xi tsixuntu andai niyóo. As'ai tsisinne kò nisee incha kikjine xujmá xu'bo.

⁶ K'ua xi tsixuntu ajin ndjio. Nk'ie nga jasu, as'ai kixí at'aha kindyjat'aha ntánijua.

⁷ K'ua ngá xi tsixuntu ajin na'yóo. Kisá na'yóo kò najmi kitsjántehé nga nda saá xujmá xu'bo.

8 Tunga k'uahá ngá xi tsixuntu má nga nda nankiü. Kui xi jasu ko tu xí tsehé kitsjá. Nkúnkú xujmóo kitsjá santaha unchan niyá sa.

Ko 'yün kinchja Jesu nga b'i kitsú sa:

—Xi tjen tjabaxínñju katasínñju.

B'i ts'in kitsúya Jesu á tu subahá y'éjña chubayaha nga tsakúya

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

9 As'ai já ni'yakuyáha incha kingjásjaiyaha mí nihi xi tsakúya nga y'éjña chubayoo.

10 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Jun ja kik'ainuu nga kamankjinnuu ni xi 'ma tíjña ts'e xi nkú ts'in batéxuma Ntjaná. Tunga xuta xi k'oo tu s'ejña chubayahá ra, tu xi ndaha tsa kuasehe tunga najmi skuéhé, ko ndaha tsa kuasínñju tunga najmi kamankjihín ra.

B'i ts'in tsakúya Jesu xi nkú ts'in ts'ínkjáihín xuta éhen Ntjaná

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11 'B'i tsuhu ra én xi kuak'iejña chubaya. Xujmóo, kui xi nkú joyaha éhen Ntjaná.

12 Xujmá xi tsixuntu andai niyóo, kui xutaha xi nt'é éen, as'ai nibá ndanindoo ko kjexín én xi ja tíjñajin animaha xuta xu'bo tu xi najmi s'ejihín ra éen ko b'a ts'in najmi n'ek'ankihi.

13 'Xujmá xi tsixuntu ajin ndjio, kui xutaha xi nt'é éen ko tsjo ts'in ts'ínkjáihín tunga najmi 'yúhún tíjihín kjama. Kutjuhú s'ejihín Ntjaná ko nk'ie nga chjut'ayák'un, ts'in t'axihín yjoho éen.

14 'Xujmá xi tsixuntu ngá ajin na'yóo, kui xutaha xi nt'é éen tunga ni xi tíjihín asunntee s'entaha ra, ko mjehe kjuanchinóo ko kjuatsjo xi tíjn asunntee.

B'a ts'ín najmi sakúntehe ra nga nda saáha éen ajin animaha xuta xu'bo ko najmi tsjá chan.

¹⁵ Tunga máha xujmá xi tsixuntu nanki xi ndoo, kui xutaha xi nda animaha ko kixi tjíntuyáha. Basínñjuhu éen ko b'a joyaha xujmá xi tsjá chan xi nda, at'aha ndjá tíincha.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga najmi ma s'ejña 'ma éhen (Mr. 4:21-25)

¹⁶ Najmi tjín xi b'éti nku nd'í ko as'ai b'é'makoho nku ni ko tsa b'éjñanki kinte nachan kamo. B'éjña nk'a ní, tu xi s'e ndzjehen ra xuta xi kjuas'ehen ayoo.

¹⁷ At'aha ngayjee ni xi 'ma tíjña nd'ai, kuichú nistjin nga s'ejña chji. Ko ngayjee ni xi najmi tíjña chji nd'ai, kuichú nistjin nga cha ko kuitju chji.

¹⁸ Kui nga 'yún nda tasínñjuhunu ni xi tínu'yó. At'aha xi mjehe nga kamankjihin, k'uai saha. Tunga xi najmi ts'ínsihin nga kamankjihin, chjú'aha santaha ni xi títsu nga kamankjihin kai.

B'i ts'ín kitsúya Jesu yá xi naaha ko yá xi já nts'e (Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ As'ai naaha ko já nts'e Jesu j'aisehe, tunga najmi kamahá tsichusehe at'aha katsehe xuta yo.

²⁰ As'ai tjín xi b'a kitsúhu Jesu:

—Naahi ko já nts'ei kabincha natsin ján. Mje rúhu skuéhi.

²¹ B'i kitsú Jesu:

—Xi basínñjuhu éhen Ntjaná ko ts'íntjusun, kui xutaha xi nána ko já nts'é.

B'i ts'ín kits'ínk'íéjyu Jesu ntjo ko ntáchak'uun (Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

22 Nku niyá jas'enko Jesu já ni'yakuyáha nku tsutsu ko b'a kitsú:

—Tjián ngabantá xinkuhú ntáchak'uun.

As'ai incha ngji.

23 Tunga nk'iehé nga tijncha f'atikjá ntóo, tu kis'efehé Jesu. As'ai kamajín ntáchak'uun nku ntjo xi tu xí 'yúhún ko jas'ehen ntánijua tsutsuu. B'a kama xi ja ngjuajjinntí yóo kama.

24 As'ai já ni'yakuyóo incha ngji ts'ínkj'áha Jesu ko b'i kitsúhu:

—Ji nda maestru, nda maestru! ¡Ja kuayáa ei ni!

As'ai tsisintjen Jesu ko ndjá kinchjako ntjo ko t'ehen ntáchak'uun. Kitsjenjú ntjo ko kis'e juyju.

25 B'i kitsúhu já ni'yakuyáha:

—¿Á najmi s'ejihinnuu Ntjaná?

Kitsankjún ko kama nkjúhun jóo ko b'i ngján b'i kitsúhu xinkjín:

—¿Yá ndaha xu'bi nga santaha ko ntjo ko ntáchak'uun batéxumaha ko nt'é'ehen?

B'i ts'ín kits'ín ndahi Jesu nku nda xi tjintujhin jánindo

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

26 As'ai incha tsichu nankihi xuta Gerasa, nanki xi tjña ngabantá ntáchak'uun, xi tjehe ankjín ante Galilea.

27 Nk'ie nga tsitjujen Jesu tsutsuu, as'ai j'aik'úhun nku nda xi yo nankihi. Ndaninda tjñajihin ndo. Kui xi ja nd'ai nkjún najmi ta bjaha najyun ko ta ndaha najmi b'ejñaya ni'ya. Tu ajin tsjóhó b'ejña.

28 Nk'ie nga kieke Jesu, tsasinkúch'int'aha ko kikjintáya nga b'i kitsúhu:

—Ji Jesu, Ntíhí Ntíā nku tutu xi tǐñā nk'a ján, ¿mí nihi xi tǐnkohi an? Tíbankihi nga najmi tu 'bainí kjuanima.

²⁹ B'a ts'ín kinchja ndo, at'aha Jesu b'a kitsúhu ndanindoꝝ nga kuitjuhín. Ja tu xí nd'aihí ko yaha nga tǐñajihín ndo ndanindoꝝ. Ta nda tsa n'úkicha s'e'yúnkoho ndo. Tu nkú kjetiyahá ni xi s'e'yúnkoho. As'ai ndanindoꝝ fikoꝝ má nga najmi ch'a tǐn.

³⁰ As'ai Jesu kingjásjaiyaha:

—¿Nkú 'mihi?

B'a kitsú ndanindoꝝ:

—Legion 'mini.

B'a kitsú at'aha mihi jánindoꝝ tǐntujíhín.

³¹ As'ai incha tsankihí Jesu nga najmi tu ts'íinkjihí ante ch'on chuun má nga un skuehe.

³² Xi tjehe nku asunntu tjenki nkjin nkjún chinka tǐncha kjine jñá. As'ai jánindoꝝ tsankihí Jesu nga tsjántehe nga ngjuaikjas'enjihín chinko, ko kitsjá kjuā Jesu.

³³ Incha tsitjuhín ndo jánindoꝝ nga incha ngjik-jas'enjihín chinko. Tsangatsanka chinko nga kik-janík'antjai yjoho má nk'antjaihi yo ko tsixuntujín ntáchak'uun. Yo jesunjin ntá.

³⁴ Máha já xi tǐncha kunntá chinko, nk'ie nga kikié ni xi kamoꝝ, incha tsanka. Ngji tsúyaha xuta xi tǐn ajin nantio ko andai nantio.

³⁵ As'ai incha j'aisehe xuta ni xi kamoꝝ. J'ai má tǐñā Jesu ko kikié nga kab'ejñat'a sjai Jesu nda xi tsitjuhín jánindoꝝ. Ja yja ngáha najyun ko ja nda jeje ngáha. Incha kitsankjún jóo.

36 Já xi kikié ni xi kamoo incha kitsúyahá xuta xingisoo xi nkú ts'ín kamandaha nda xi tsitjujihin jánindoo.

37 As'ai ngayjee xuta nantia xi tjin nanki Gerasa tsankihi Jesu nga kuitju ngáha yo, at'aha tu ni xí incha kitsankjuhún. As'ai jas'en Jesu tsutsuu ko kik'óya ngáha.

38 Máha nda xi tsitjujihin jánindoo, mjehe nga tsjénkihi Jesu ko tsankihi kjuá. Tunga tsasín niyáhá rá Jesu. B'i kitsúhu:

39 —T'in ngáhani ni'yahi ko tixínyai ngayjee ni xi kuats'ínkóhi Ntíaná.

As'ai ngji ndo ko kitsúya ngayjee ajin nantio ngatentee ni xi kits'ínkóho Jesu.

B'i ts'ín kits'ínkihi Jesu nku takjín ko nku tatchjuún

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Nk'ie nga ja kik'óya ngáha Jesu ngabantá xinkuu, tsjo ts'ín kits'ínkjáihin xuta nkjiun, at'aha ngatentee tjincha kuyáha.

41 As'ai j'ai nku nda xi 'mi Jairo xi ta nku nda k'akuhú ni'ya sinagoga. Kui xi tsasinkúch'int'aha Jesu ko tsankihi nga ngjuai ni'yaha,

42 at'aha takjín nku tutuhú xi tjihin te jo nú ja tí'me.

Nk'ie nga tífi Jesu yo, íxí tíasinne'yúhún rá xuta nkjin xi tjenkihi.

43 Ta tjenjihin xuta nkjiun nku tatchjuún xi tjihin te jo nú nga jní títs'ínk'iehen. Já chjinenki kits'ínkjehe ngayjee ni xi tjihin. Ndaha nku najmi kamaha kits'ínkihi.

44 Kui tachjúun xi nibaha astun Jesu ko kits'ínko tuts'in najyuhun. Ta kuihi chubo tjen'yún kitikjáyahá ra jnú.

45 As'ai b'ahá kitsú Jesu:

—¿Yá xi kuats'ínkona?

Tunga ndaha nku najmi kits'ínkie yjoho. As'ai b'a kitsú Pedro:

—Ji nda maestru, xuta nkjiun tibasinne'yíhin ko b'i ngján tíncha tsuniñaihi.

46 Tunga b'ihí kitsú Jesu:

—Tjín xi kuats'ínkona, at'aha ndzjen kamana nga kuitjujin nga'yúnna.

47 Máha tachjúun, nk'ie nga kkie nga najmi kama tsanka 'ma, as'ai íxí ts'atsé nkjúhún nga j'aisinkúnch'int'aha Jesu. Nginkun ngatentee xuta kitsúya mí kjuaha nga kits'ínkoho najyuhun Jesu ko xi nkú ts'in ta kuihi chubo kama nkihí.

48 B'i kitsúhu Jesu tachjúun:

—Ji ntína, at'aha kuas'ejihin nga Ntjáná kits'ín nibána, kui nga kama nkihí ri. Kas'ehi kjuajyu nga t'in.

49 Nk'ie nga b'a ta títuhu Jesu, tu j'aihí nku nda xi nibaha ni'yaha nda k'akuhu ni'ya sinagoga ko b'a kitsúhu:

—Ja k'uen takjihin. Najmi ta n'estihí ri nda maestru.

50 Tunga nk'ie nga kint'é Jesu niu, as'ai b'i kitsúhu ndo:

—Najmi tu binkjuin. Tu nkú kas'ejihín ri an ko kama nkihí takjihin.

51 Nk'ie nga tsichu Jesu ni'yaha ndo, najmi kit-sjante tsa kj'ai xi kjuas'enko ayoo, tu Pedro sahá, Jua, Santiago, ko na'mihí ko naaha takjúun.

52 Kui chubō ngayjee xuta xi kama ñjakú yo tüncha kjintá kō tüncha ts'ínbat'a takjün, tunga b'ihí kitsú Jesu:

—Najmi tū ch'íú. Najmi ka'me takjün. Tū kjifehé.

53 Tsajnikiehe xuta, at'aha incha be nga ja ka'me takjün.

54 Tunga Jesu jakj'á ntsja takjün kō b'i kitsúhu:

—Takjín, tisintjein.

55 As'ai j'áiya ngáha ra takjün kō tjen'yún tsisintjehén. B'a kitsú Jesu nga k'uaihi nichine takjün.

56 Tū ni xí kama nkjúhún ra xi cháha takjün, tunga b'ahá kitsú Jesu nga najmi tū ch'a xi kuitsuyaha ni xi kamo.

9

B'i ts'ín kitsúyaha Jesu já postru xi nkú incha ts'ín nga k'uénimí

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

1 Kinchja ñjaha Jesu já ni'yakuyá xi te johō kō kitsjáha nga'yún nga ngajohō Jesu kamaha jóō k'onsje jáninda xi tjintujihin xuta kō nga ts'ínnkihi ch'in xi k'uhun xuta.

2 Kits'ínkji tū xi incha k'uénimíhi nga Ntjaná ja tibatéxuma kō nga ts'ínnkihi xuta xi uhun.

3 B'i kitsúhu:

—Najmi tū chumi nihi xi ch'o nga n'oo niyá. Najmi tū ch'o yánise, ta ndaha tsa, ta ndaha ninkuan, ta ndaha toon, kō ta ndaha najmi tū ch'o jo 'yún najyun.

4 Má kuitjás'oon nku ni'ya, yo tintsuboo santa nkúhu nga kuitju ngáhanu ante xu'bo.

⁵ Tsa tjín má najmi n'ekjáinnu, tu sahá títjusjoo nanki xu'bo ko t'etsujno ndyjo tsuku, tu xi b'a ts'ín kuakúchjihinu nga tjeheñ jé xuta xu'bo.

⁶ As'ai tsitju jóo nga incha ngji ngayjee nanki xi tjín yo. Y'énijmí én nda tsuhu Ntjaná ko kits'innkihí xuta un xi tjín tu má xi tjeheñ ni.

B'i ts'ín kits'innkjink'un Herode Antipa ngat'a ts'e Jesu

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Nda rej Herode Antipa kint'é ngayjee ni xi títs'ín Jesu ko ndaha najmi be nkú ts'ín ts'innkjink'un ngat'a ts'e yáha Jesu. At'aha tjín xi b'a kitsú nga Jua Bautista xi ja j'áya ngáha ra ngabayoo,

⁸ ko tjín ngá xi b'a kitsú nga nda profeta Elia ja j'ai ngáha, ko kjaí ngá xi b'a kitsú nga ja j'áya ngáha ra ngabayoo nku nda profeta xi y'ejña nistjin nk'ie.

⁹ Tunga máha Herode, b'i kitsú:

—An kitsja kjuá nga kitikjá nintaku Jua. Tunga, ¿yá ndaha xu'bi yo ni ma, xi b'i ts'ín tínt'e éheñ?

Kui nga mjehe ra Herode skuhe Jesu.

B'i ts'ín kits'inkjen Jesu já xi un mii

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Nk'ie nga ja kik'óya ngáha já postru, incha kitsúya tentehe Jesu ni xi kits'ín. As'ai Jesu ngjiko t'axín suba jóo nku ante má najmi ch'a tjín, xi tiña maha nanki xi 'mi Betsaida.

¹¹ Tunga incha kikiehé ra xuta ko kitsjennkihí. Jesu nda ts'ín kits'ínkjáihín xuto ko kinchjanijmíyaha Ntjaná, xi nkú ts'ín batéxuma, ko kits'innkihí xi uhun.

12 Nk'ie nga ja tíma ngixun, incha j'aik'úh_{un} já ni'yakuyá xi te jo_o k_o b'a kitsúhu:

—Tu sahá b'a t'ih_{in} xuto nga katji nanki xi tjíndai ei nga ts'ínkj'a nístjen k_o katangisjái nichine, at'aha ante kixihí ei.

13 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tu sahá jun tjo_oon ni xi kjine xuta.

B'a kitsú jóo:

—Un ichí maha ninkuan xi kich'ai k_o jo ichí tjio. ¿A ra kuankín ch'atse ní nichine xi kjine ngayjee xuta nkjiun?

14 At'aha ma ra un mij já xi kabincha yo. Tunga b'ihí kitsúhu Jesu já ni'yakuyáha:

—Nkú ma tsa cháte cháte n'ek'a stíun xinkjín xuto nga n'ek'íentu.

15 B'a incha kits'in já ni'yakuyóo k_o ngayjee xuta incha y'entu.

16 As'ai jakj'á Jesu ninkuan xi uun k_o tjio xi jo_o. Tsasenjinki nk'a ján nga kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná. Tsakjánya ninkuon k_o kitsjáha já ni'yakuyáha tu xi kui incha ts'ínndzjo ngáha ra xuta nkjiun.

17 Ngatentee xuto incha kikjine niu santa nkúhu nga incha kitse sisih_{in}. As'ai j'áíya ninkuan xi ts'ankiu. Te jo nis_{in} kamaha.

B'i ts'in kitsúya Pedro nga Jesu xi Ntíaná kits'in nibáha ngajoho

(Mt. 16:13-20; Mr. 8:27-30)

18 Nku niyá ngjiko t'axín Jesu já ni'yakuyáha k_o nk'ie nga tínchjako Ntíaná, as'ai b'i kitsúhu jóo:

—¿Yá xi títsu xuta nga an?

19 B'a kitsú já ni'yakuyóo:

—Tjín xi b'a tíncha tsu nga ji xi Jua Bautista. Tjín ngá xi b'a tíncha tsu nga ji xi Elia. Kò tjín ngá xi b'a tíncha tsu nga ja j'áíya ngáha rá ngabayoo nku nda profeta xi y'ejña nistjin nk'ie.

²⁰ B'i kitsú Jesu:

—Kò jun, ¿yá xi bixíun nga an?

As'ai b'a kitsú Pedro:

—Ji xi Cristo.

²¹ As'ai b'a kitsúhu Jesu jóo nga tu xí najmi ch'ahá xi kuitsuyaha kui éin.

B'i ts'ín kitsúya títjun Jesu nga n'ek'ien

(Mt. 16:21-28; Mr. 8:31-9:1)

²² B'i kitsú ya:

—Tjihin nga un nkjún skuehe Ntíhi Ndax'iun. Jáchá xi tjihin xá kò já ná'mi k'aku kò já chjine'éhen kjuatéxumoo najmi incha ts'íinkjálhin. N'ek'ien, tunga nistjin xi ma jahan kj'uaíya ngáha rá ngabayoo.

²³ As'ai kinchjako ngayjee xuta nga b'i kitsúhu:

—Tsa tjín xi mjehe tsjénnkina, ngayje nistjin kat'éch'o subaha yjoho ni xi mjehe kò katsjáha yjoho nga kuayá ngat'ana, as'ai katsjennkina.

²⁴ At'aha xi mjehe ts'íink'anki suba yjoho nga k'úejña tík'un, kui xi tu sahá kuayá. Tunga xi kuayá ngat'ana, kui xi tu sahá n'ek'anki.

²⁵ ¿At'aha mí xi chjíhi rá tsa ts'ín ngana xuta ngayjee ni xi tjín asuntee, tsa tu sa ndyjahá ngá animaha?

²⁶ Kui nga tsa tjín xi kama subaha rá an kò éna, b'a ta ts'ín ta kama subaha Ntíhi Ndax'iun xuta xu'bi nistjin nk'ie nga kj'uaíko kjuachánkaha kò kjuachánkaha Na'mihí kò kjuachánkaha ntítsjehe.

27 Kjuaxi ni xi tíxinnu. K'ua xi tíncha ei najmi kuayá santa nkúhu nga skue nga batéxuma Ntíaná.

B'i kama nga kama chji kjuachánkahá Jesu

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Askahan nk'ie nga j'a xi nkú ma jin nistjin nk'ie nga b'a kitsú Jesu, as'ai kinchja t'axihin Pedro, Jua ko Santiago. Ngjinji nku asunntu tjenki nga ngji nchjako Ntíaná.

29 Nk'ie nga tinchjako Ntíaná, tu kik'óntjaiyahá sénnistjihin Jesu ko taba xúxú kama najyuhun ko tsat'ai.

30 Ko tu kama chjihí jo já xi tinchjanijmíko Jesu, kui xi Moise ko Elia.

31 Katsendaihi ra kjuachánkahá Ntíaná ko tíncha nchjanijmíyaha ngabaya xi as'ai sakúhú ra Jesu nanki Jerusalem.

32 Máha Pedro ko já xi kab'entukoho, tu ni xí tíncha ma nijñáhá ra, tunga y'entu tik'uhún ko incha kieke kjuachánkahá Jesu ko já xi jo kabinchakoho.

33 Nk'ie nga ja tíncha fi t'axín ngáha ra Jesu já xi joo, as'ai kinchja Pedro:

—Ji nda maestru, já b'a nda tihin nga ei kuintsubahaná! Tu sahá n'endaj jan ni'ya yántsú, nku xi kama ts'i ko nku xi kama ts'e Moise ko nku xi kama ts'e Elia.

B'a kitsú Pedro nga ndaha kui najmi be ni xi kinchja.

34 Nk'ie nga b'a ta títuhu Pedro, tu nkuhú ninti j'ai ts'innk'íehen jóo ko incha kitsankjún nk'ie nga kitsjennéhe nintiyu.

35 Kinu'yá ajin nintiyu nku nta xi b'a kitsú:

—Kui xu'bi xi Ntína xi j'ajían. Tasinñjuhuu.

³⁶ Nk'ie nga ja kinu'yá nto, incha kikie nga síjña suba ngáha Jesu. Najmi kinchjanijmíyaha jóo niu. Ndaha nku najmi kitsúyaha kui nístjin xu'bo ni xi incha kikie.

B'i ts'in kits'in ndaíhi Jesu nku nda chí xi tǐñajihin ndanindoo

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Nístjin xi ma ndyjuun, nk'ie nga incha nibajen ngáha asunntu tjenkiu, nkjin nkjún xuta j'aikj'á niyáha Jesu.

³⁸ As'ai 'yún kinchja nku nda xi tjenjihin xuta nkjiun nga b'a kitsúhu Jesu:

—Ji nda maestru, títankihi nga chaseihí ichí nda chína. At'aha ntí nku tutuna maha.

³⁹ Kui xi fas'enjihin nku ndaninda ko tjen'yún ts'ínkjintáyahá ra. B'étsujneyáha ko xú b'asje ts'a. Ja títs'in'un nkjúhun ko tu 'yaha fi t'axihin.

⁴⁰ Ja kuakankihi já ni'yakuyáhi nga k'onsje ndanindoo, tunga najmi kamahá ra.

⁴¹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Á b'a 'yún ichí s'ejihin ra Ntíaná xuta xi tǐihin nd'ai ko ch'onk'uhun! ¿Nkjé kjin tǐihin nga kúátejñajinnuu ko ts'in chúkjuanuu? Nibákoí nda chíhi ei.

⁴² Nk'ie nga ja tífi nda chíu má síjña Jesu, as'ai ndanindoo kikjaník'aha t'anankiu ko tu xí y'étsujneyáhá ra. Tunga ndjáhá kinchjako Jesu ndanindoo. Kits'in ndaíhi nda chíu ko kits'ínkjas'en ngáha ra na'mihi.

⁴³ Ngayjee xuta tu ni xí kama nkjúhún ra kjuachánkaha Ntíaná.

*B'i ts'in ta kitsúyahá ngáha Jesu nga n'ek'ien
(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)*

Nk'ie nga tíncha ma nkjúhún ngayjee xuta ni xi títs'in Jesu,

⁴⁴ as'ai b'a kitsúhu já ni'yakuyáha:

—'Yún nda tasinñju ni xi xinnuu. Ntíhi Nda x'iun n'ekjas'en aya ntsja xuta.

⁴⁵ Tunga najmi kamankjihín ra já ni'yakuyóo én xu'bi, at'aha najmi kik'aintehe nga kamankjihín. Najmi kama ya k'un kingjásjaiyaha Jesu nkú tsuhu ra éen.

*B'i ts'in kitsúya Jesu yá xi 'yún nk'a tjen
(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)*

⁴⁶ As'ai já ni'yakuyóo kinchjanijmíyaha yá xi 'yún nk'a tjen ajihín.

⁴⁷ Tunga kamankjihín ra Jesu ni xi tínchja animaha jóo. As'ai jakj'á nku nda chí, tsasínjñat'aha yjoho

⁴⁸ ko b'a kitsú:

—Xi ngajona ts'ínkjáihín ra nda chí, kui xi an títs'ínkjáinna. Ko xi ts'ínkjáinna, kui xi ta títs'ínkjáihín xi kits'in nibána. At'aha xi 'yún kinte tjen ajinnuu, kui xi 'yún nk'a tjen.

*B'i ts'in kinchjanijmíyaha Jesu xuta xi najmi fi
kontraha*

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ As'ai b'a kitsú Jua:

—Ji nda maestru, kiyai nga nku nda ngajohi tím'osjehe jánindoo. Tunga kik'iech'ohó ri, at'aha najmi ñá tjenkoná.

⁵⁰ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi tu jun b'ech'óhoo. At'aha xi najmi tífi kontraná, kui xi ñá makoná.

B'i ts'ín ndjá kinchjako Jesu Santiago ko Jua

⁵¹ Nk'ie nga ja tsichu tiña nistjin nga tjihin nga ngjuainji ngáha Jesu nk'a ján, as'ai ngayjehe k'un tsasin niyá nga ngji nanki Jerusalen.

⁵² Kits'ínkji tíjuhun yjohó k'ua já xi ts'e. Kui xi incha ngji nku nanki ichí xi tíñajihin ante Samaria tu xi k'uéndaha rá ante Jesu.

⁵³ Tunga xuta Samaria xi tjihin yo najmi kits'ínkjalihin, at'aha incha kieke nga tu ni xí mjehé rá Jesu ngjuai nanki Jerusalen.

⁵⁴ Nk'ie kieke nii já ni'yakuyá Santiago ko Jua, as'ai b'i incha kitsú:

—Ji nda maestru, ¿a mjehi nga kunchíi nga nibájen nd'í nk'a ján tu xi ts'ínkjehe xuta xu'bi?

⁵⁵ Tunga ndjáhá kinchjako Jesu jóo ngat'aha ni xi incha kitsú.

⁵⁶ As'ai incha ngji kj'ai nanki.

B'i kitsúhu Jesu já xi mjehé tsjénkihi

(Mt. 8:18-22)

⁵⁷ Nk'ie nga tíincha ts'ín niyá, as'ai nku nda b'a kitsúhu Jesu:

—Tsjénkihi tu má xi tjeén ni nga k'úin.

⁵⁸ B'i kitsú Jesu:

—Chu xi tjin ngijñoo tjihin tixa ngijo ko nisee tjihin nuba, tunga Ntíhi Ndax'iun najmi tjihin má nga kama kjuájñasun nintaku.

⁵⁹ As'ai kinchjako kj'ai nda:

—Tsjénkiní ji.

B'a kitsú ndo:

—Ji nda maestru, k'ua^uainteni nga tjun kfínnjayánjia na'mina.

⁶⁰ B'i kitsú Jesu:

—T'ejñaihi xuta xi b'a joyaha tsa ja k'ien nga kandjayanji suba xuta k'ien xinkjín. Tunga máha ji, t'ink'ienijmí nga ja tibatexuma Ntíaná.

⁶¹ B'a kitsú ya kj'ai nda:

—Ji nda maestru, tsjénkihi, tunga tjenntehení nga tjun ma kfín xinyaha xuta xi tjín ni'yaná nga ja tífia.

⁶² B'i kitsú Jesu:

—Xi mjehe tsénnkina ko as'ai kuasenji astun nga ts'ín ni xi nkaha, kui xi najmi tsuhu ra má batexuma Ntíaná.

10

B'i ts'ín kits'ínkji Jesu já xi cháte ko kan jo

¹ Askahan ta j'ájin Nda Ntíaná cháte ko kan jo já. Jo jo kits'ínk'a xinkjín nga kits'ínkji tíjuhun yjoho ngayjee nanki ko ante xi má nga tíhin nga kj'ua askahan.

² B'i kitsúhu jóo:

—Xuta xi tjín b'a joyaha nkúhu nku ntje chánka, tunga chubahá maha já musu xi ts'ínxájin ni. Kui nga tinchíhi ruu xi ts'e ntje nga kats'ínkji já musu ajin ntje.

³ Tankiún. Títs'ínkjínruu xi nkú joyaha chutsanka ajihin nañá kjan.

⁴ Najmi tu ch'o tsa, ko ta ndaha toon, ko ta ndaha tjabaxínté. Ko najmi tu bincha'yún nga súniñoho xuta aya niyóo.

5 'Nk'ie nga kuitjás'oon nku ni'ya, tjun súniño. “Kjuajyu kas'e ni'ya xu'bi”, tixiún.

6 Tsa tjintu yo xuta xi tjihin kjuajyu, kjuajyu xi tí'boo s'ejñaha. Tunga tsa najmi, k'oóyak'un ngáhanuu kjuajyu xi tí'boo.

7 Najmi tu xki ni'ya binimo. Nkuhú ni'ya tintsuboo nga chinoo ko s'iu ni xi k'uainuu. At'aha já xi ts'ínxá tjihin kixi nga kama chjhi.

8 'Nk'ie nga kuitjás'oon nku nanki, tsa nda ts'in ts'ínkjáinnuu xuta xi tjin yo, chinoo ni xi k'uéjñat'anuu.

9 N'enkihuu xuta un xi tjin yo ko: “Ja 'yún tiña tijnanuu Ntíaná nga tibatéxumanuu nd'ai”, tixihun.

10 Tunga tsa kuitjás'oon nku nanki ko tsa najmi nda ts'in ts'ínkjáinnuu xuta xi tjin yo, tankiún ajin nantio ko b'a tixiún:

11 “Santaha ndyoho nankinuu xi kafajnu tsukui tib'etsujnei. Tunga tjihin ni nga choo ni xu'bi. Ja 'yún tiña tijnanuu Ntíaná nga tibatéxumanuu nd'ai”, tixiún.

12 An b'a tixinnuu. Nk'ie nga kuichú nistjin nga chasehe ni xi kits'in nga nkunkú xuta, kui nanki xu'bo xi 'yún un skué saha nga xuta xi kis'e nanki Sodoma.

*B'i ts'in kinchjanijmíyaha Jesu xuta xi najmi kits'ínkjáihin éhen
(Mt. 11:20-24)*

13 'iNima rú n'ehenu jun, xuta nanki Corazin!
iNima rú n'ehenu jun, xuta nanki Betsaida! At'aha tsa xuta nanki Tiro ko xuta nanki Sidon kikia kjuankjún xi kama ajinnuu, ja ra nd'ai ngjik'áha

ra animaha nga kingja najyun kfe ko y'entujin nasu.

¹⁴ Tunga nistjin nga chasehe mí nihi xi kits'in nga nkúnkú xuta, jun xi 'yún un skue sanuu nga xuta xi kis'e nanki Tiro ko nanki Sidon.

¹⁵ Ko jun xuta nanki Capernaum, tsa b'a manuu nga santaha ndjiojmi jan chankjunnuu, najmi. Tu sa ní santaha ngak'ien kuankinjoon.

¹⁶ As'ai b'i kitsuhu Jesu ja xi tits'in kji:

—Xuta xi tibasinnjunuu, kui xi an tibasinnjuna. Xi tits'in t'axinnuu, kui xi an tits'in t'axinna. Ko xi tits'in t'axinna, kui xi tits'in t'axin xi kits'in nibana.

B'i ts'in kik'oya ngaha ja xi chate ko kan joo

¹⁷ Tsjo nkjun tincha maha ja xi chate ko kan joo nga kik'oya ngaha. B'a incha kitsu:

—Ji nda maestru, ngajohi kichubai ko santaha janindoo kint'é'enni.

¹⁸ As'ai b'i kitsu Jesu:

—Johon, kieke nga tsijne ndanindoo xi nku joyaha nku nd'ich'on nga nibaha nk'a jan.

¹⁹ An ja kitsjanuu nga'yun xi ma nga kuisinno ye ko chandaya, ko nga n'e nganoho ngayje nga'yun xi tjihin nda kontra. Najmi tjin ni xi ts'in unnuu.

²⁰ Tunga najmi tu tsjohó manuu at'aha tsa janindoo nt'é'ennuu. Tsjo ní katumanuu at'aha ja tjiintut'a j'ainnuu ndjiojmi jan.

B'i ts'in tsakuchji kjuatsjoho Jesu

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Ta kuihi chubo j'aijihin Jesu kjuatsjo xi kit-sjaha Espiritu Santo. B'i kitsu:

—An tits'intsjoho, Na'mi, Ntia xi ts'e nk'a jan ko t'anankiu. At'aha y'ejna chjhi xuta xi b'a k'un xi

nkú joyaha jántí ni xi kik'iejña 'maihi já nkjink'uun kò já xi mankjihin ni xi tjín. Johon, Na'mi, at'aha b'a ts'ín kama tsjohi.

²² 'Ngayjee ni xi tjín ja kits'ínkjas'en aya ntsa Na'mina. Najmi ch'a be yáha ntíu, tu nkuhú Na'miu xi be. Najmi ch'a be yáha Na'miu, tu nkuhú Ntíu xi be. Kò xutá xi mjehe Ntíu nga kuakúchjihí Na'miu, kui xi skué Na'miu.

²³ As'ai kits'ínk'ótjiya Jesu nga tsasehe já ni'yakuyáha kò b'i kitsú t'axíhin:

—Á b'a nda tjíhin ts'e xi tíbe ni xi tíyo.

²⁴ At'aha an b'a tíxinnuu nga nkjin já profeta kò já rej xi kis'e nistjin nk'ie incha kama mjehe nga skué ni xi tíyo nd'ai, tunga najmi kikiehé. Kama mjehe nga kuint'é ni xi tínu'yó nd'ai, tunga najmi kint'éhé.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchén nku nda xi nibá Samariá xi nda týyaha

²⁵ Nku niyá nku nda maestruhu kjuatéxumoo ngjikjut'ayák'un Jesu. B'a kitsú nga kingjásjaiyaha:

—Ji nda maestru, ¿mí ni xi tjíhin nga ts'ian tu xi sakúhuna nga kúátejña tík'un síán?

²⁶ B'i kitsú Jesu:

—¿Mí nihi xi tjít'a kjuatéxumoo? ¿Nkú n'e n'eyai?

²⁷ B'a kitsú ndo:

—“N'etjói Ntiana xi Ntiahí maha ngayjee animahí kò ngayjee nga'yíhin. N'etjói xi nkú ts'ín tinchin kò xi nkú ts'ín n'enkjíntak'uin. Kò n'etjói xutahí xi nkú nga ts'ín tjohi yjohi.”

²⁸ B'i kitsú Jesu:

—B'a tjín ni xi kuachubai. B'a n'ei kò kuinchun tík'un.

29 Tunga mjehé ra ndo kjuakúchji nga naxu síjña nginkun Ntjaná. Kui nga b'a kitsúhu:

—¿Yá xi xutana ma?

30 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Nku nda tsitju nanki Jerusalen nga tífijen niyá xi fi nanki Jerico ko tu já ndyjéhé kiséjin. Kui xi kikje'áha santaha najyun xi yja, kik'íehé nga íxí kits'ínk'ienyahá ko incha ngji jóo.

31 Tu yohó ta nibájen nku nda na'mi, tunga nk'iehé nga kieke nda uun, j'at'a niyáha.

32 Ta j'ai ante xu'bo nku nda xi ta ts'ínxát'a ninku. Nk'ie nga kieke nda uun, ta j'at'a niyáha.

33 'Tunga nkuhú nda xi nibá Samariá xi títs'ín niyá ta j'ai má kjijña nda uun. Nk'ie nga kieke ndo, kama nimaha.

34 J'aise tiñaha ko kits'ínk'ihí má kama uhun ndo. Kik'onjnuhu seti ko binu ko kik'ontikjájnuhu najyun má uhun. As'ai ta kuihi chu xi tjenko kits'ínk'íésun nda uun. Ngjiko ni'ya má nga ts'ínkj'áya xuta xi ts'ín niyá ko yo kikuhun.

35 Nistjin xi ma ndyjuun, nk'ie nga ja tífi nda xi nabá Samariá, ts'asje jo toon denario ko kitsjáha nda xi ts'e ni'yoó nga b'a kitsúhu: “Chaseihí íchí ndai. Ngayjee ni xi n'echjén sai, k'uechjíhi nk'ie nga kjúái ngáhana.”

36 'Nda tjín. Nk'ie nga nga jaan jái xi kieke nda xi kiséjin já ndyjéé, ¿yá xi mahi ji nga xutaha ndo kits'ín ma yjoho?

37 B'a kitsú ndo:

—Nda xi tsase nimaha ndo.

As'ai b'i kitsú Jesu:

—T'in, b'a ta n'ei ko ji.

B'i ts'in tsichutsubek'un Jesu Marta ko Maria

³⁸ As'ai kits'inndjuu niyaha Jesu ko tsichu nku nanki ichi. Xi tjeheh yo nku tachjuun xi 'mi Marta kits'inkjalhin ni'yaha.

³⁹ Maria 'mi na nichja Marta. Kui xi y'ejnat'a sjai Jesu nga tibasijnjuhuh ni xi tinchja.

⁴⁰ Tunga kas'entaha ra Marta xa nkjun xi tits'in. As'ai j'aik'uhun Jesu ko b'a kitsuhuh:

—Ji cha maestru, za najmi nkjun mahi nga takjin nichja kab'ene subana ngatentee xoo? B'a t'ihin nga katasinkona.

⁴¹ B'i kitsu Jesu:

—Ji Marta, Marta, kas'entaha ri ko tifa nusihin yjohi ni nkjun xi tin'ei.

⁴² Tunga nkuhu maha ni xi 'yun machjen. Maria kaf'ajin ni xi ndoo ko najmi ch'a xi kje'aha.

11*B'i ts'in tsakuya Jesu xinku ts'in chubakaá Ntiana (Mt. 6:9-15; 7:7-11)*

¹ Nku niya nk'ie nga Jesu tinchjako Ntiana, b'a kitsuhuh nku nda ja ni'yakuyaha nk'ie nga ja kamaha nga kinchjako Ntiana:

—Ji nda maestru, takuyani xi nku ts'in tjihin nga chubakaá Ntiana, xi nku ts'in ta Jua tsakuyaha ja ni'yakuyaha.

² B'i kitsu Jesu:

—Nk'ie nga chubakoo Ntiana, b'i tixiun:
Ji Na'mini xi tinchin ndjiojmi jan,
katenkjihin xuta.

Tatexumani.

³ Tjenni nd'ai nichine xi machjenni.

4 N'endyjat'ani ngatitsunni,

xi nkú ts'ín jin ta n'endyjat'aihi xi ch'on ts'inni.

Najmi tu 'baintei nga kujnejin nga
chjút'ayák'unni.

5 B'i ta kitsú ya Jesu:

—K'úéjñaha raá tsa tjin xi tijnaha nku nda amigo
xi kuichúsehe masen nistjen nga b'a kuitsuhu: “Ji
nda, n'ek'ieyani ichi ni xi ts'inkjen xi kj'uaisena.

6 At'aha nku nda amigona kj'uaisena xi kjin
kanibaha ko najmi tjinna ni xi tsjaha.”

7 Tsa b'a ts'in, nda xinkuu xi tijnaha aya jan najmi
b'a kuitsuhu: “Najmi tu n'estini. Ja tijcha ankjuo
ko ntina ja kjintusunkona kamo. Najmi ta ma
bisintjehenna nga tsjaha ni xi tbinchi.”

8 An b'a tixinnuu. Ndaha tsa najmi kuisintjen
nga tsjaha ni xi tbanki ndo at'aha nda amigoho
maha, tunga kuisintjehen at'aha kjuasti titsja ndo
ko tsjaha ngayjee ni xi machjehen.

9 'Ko an b'a ta tixinnuu. Tinchiu, ko Ntiana
tsjanuu. Tinchisjo, ko sakunuu. N'ekjano ankjuo,
ko chjux'anuu.

10 At'aha ngatentee xi banki ts'inkjahn. Xi
bangisjai sakuhu. Ko xi ts'inkjane ankjuo chjux'aha.

11 ¿A tjin ajinnuu xi timi nami xi tu yehé tsjaha
ntihi nk'ie nga tji kuankih?

12 Tsa chjo kuanki ntih, ¿a tu chandayahá
tsjaha?

13 Santaha ko jun xi ch'onk'un yo nga 'bohoo ni
xi nda ntinnuu. ¿A najmi tu sahá Naminnuu xi tijnaha
ndjiojmi jan 'yun tsja saha Espiritu Santo xuta xi
kuankih?

B'i ts'ín kinchjanijm'yaha Jesu ndaninda Beelzebu

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

¹⁴ Nk'ie nga tím'osje Jesu nku ndaninda xi kits'ín nima'aha nku nda, askahan nga tsitju ndanindoo, kama kinchja ndo. Tu ni xi kama nkjuhún ra xuta.

¹⁵ Tunga tjíhín xi b'a incha kitsú:

—Nga'yuhún ndaninda Beelzebu xi nda k'akuhu jánindoo tím'osjekoho ndai jánindoo.

¹⁶ Tjín ngá xi kikjut'ayák'un Jesu ko tsankihí nga ts'ín nku kjuankjún xi kuakúchji nga Ntíaná kits'ín nibáha.

¹⁷ Tunga behé Jesu ni xi títs'ínnkjink'un jóo, kui nga b'a kitsúhu ra:

—Tsa xuta xi tjíntu má batéxuma nku nda rej ta kuihi fi kontraha xinkjín, ta kuihi incha ngjuá tiya nankihí. Ndzjoya xi nkuhú ni'ya tjíntu tsa ts'ínstiko xinkjín.

¹⁸ B'a ta ts'ín tjíña ts'e ndanindoo. Tsa Satana ta kuihi ngjuai kontra subaha yjoho, ¿nkú ts'ín tse kuichúkjuaha ra nga kuatéxuma? B'a tíxian at'aha b'a tibixiún nga nga'yuhún ndaninda Beelzebu tím'osjekohona jánindoo.

¹⁹ Ko tsa nga'yuhún ndaninda Beelzebu tím'osjekohona jánindoo, tibixiún, ¿yá xi ts'e nga'yún xi m'osjekoho jánindoo já ts'ajun? B'a ts'ín ta kuihi jóo bakúchji nga najmi naxu tjíntuyánu.

²⁰ Tunga tsa nga'yuhún Ntíaná tím'osjekohona jánindoo, kui xi tsuhu ra nk'ie nga ja j'ai nístjín nga ja tibatéxuma Ntíaná.

²¹ 'Nk'ie nga nku nda xi 'yún tjíhín nga'yún tjíndaha yjoho nga kjaán ko tikunntá ni'yaha, najmi ch'a xi kama ts'ínko ni xi tjíntuhu.

22 Tunga tsa f'ai nku xi 'yún tjín saha nga'yún nga kui, ts'ín nganaha ko kje'áha ngayjee ni xi ts'ínchjén nga kjan. As'ai bakj'á ni xi tjintu ayoo.

23 Xi najmi an makona, kui xi xuta kontrana. Xi najmi tíf'áyakona, kui xi tíbaténdzjo.

*B'i ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu ni xi maha xuta
(Mt. 12:43-45)*

24 'Nk'ie nga nku ndaninda bitjujihin nku nda, fatsú'basún ante kixiu nga bangisjai má nga ts'ínkj'áíya. Nk'ie nga najmi sakúhu ante, as'ai b'a tsu: "Tu sahá kfin ngáhana ni'yaná má tsitja."

25 Nk'ie nga b'óya ngáha, ja kichjuchá ko ja tjinda ni'yoó nga f'aise ngáha ra.

26 As'ai fikj'á sa yatu jáninda xi 'yún ch'onk'un sa nga kui ko ngatentee incha fas'enjihin ndo. Ko máha nda xu'bo, 'yún ch'on ts'ín b'ejña askahan nk'ie nga tjuhun.

27 Nk'ie nga b'a títsu Jesu, as'ai kikjintáya nku tachjuún xi síjñajihin xuta nkjiun:

—j'Á b'a nda tjihin ts'e tachjuún xi kitsihin ji ko kits'íncháha ri!

28 B'i kitsú Jesu:

—j'Á ní b'a nda tjihin ts'e xuta xi basínñjuhu ra éhen Ntíaná ko ts'íntjusun!

*B'i ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu xuta xi mjehe skue
kjuankjún*

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Nk'ie nga ja kama ñjakú nkjún sa xuta, as'ai b'i kitsú Jesu:

—Ch'onk'un xuta xi tjín nd'ai. Kjuankjún incha mjehe skue, tunga najmi sakúhú ra kjuankjún. Tu

ni xi kamat'aihín nda profeta Jona nk'ie, tu kuihí kjuankjún xi s'ejña chjihí xuta xi tjín nd'ai.

³⁰ At'aha xi nkú ts'ín kits'ínchjén Ntíaná Jona nga kitsjáha éhen xuta nanki Ninive, b'a ta ts'ín ts'ínchjén Ntíhi Ndax'iun nga tsjáha éhen xuta xi tjín nd'ai.

³¹ Nareina xi tsatéxuma nanki Saba kuisíntjenko xuta xi tjín nd'ai nk'ie nga kuichú nistjin nga chasehe ni xi kits'ín nga nkúnkú xuta. Kui xi ts'ínkøkjuaha xuta xi tjín nd'ai, at'aha kui xi 'yún kjin nibaha nga j'aisínñjuhu kjuankjink'uhun Salomon. Nd'ai bi, ei tíjña nku xi 'yún nk'a tjen sa nga Salomon.

³² Ko xuta xi y'entu nanki Ninive kuisíntjenko xuta xi tjín nd'ai nk'ie nga kuichú nistjin nga chasehe ni xi kits'ín nga nkúnkú xuta. Kui xi ts'ínkøkjuaha xuta xi tjín nd'ai, at'aha kui xi ngjik'áha ra animaha nk'ie nga Jona y'énijmíhi éhen Ntíaná. Nd'ai bi, ei tíjña nku xi 'yún nk'a tjen sa nga Jona.

*B'i ts'ín tsakúya Jesu xi nkú ts'ín ni xi ma chjiná
(Mt. 5:15; 6:22-23)*

³³ Najmi tjín xi b'éti nku nd'í ko as'ai b'éjña 'ma ko tsa b'éjñanki kintehe nku kaxa. B'éjña nk'a ní tu xi s'e ndzjehen ra xuta xi kjuas'ehen ayoo.

³⁴ Tunkuín, kui xi nkú joyaha nku nd'í xi ts'ín ndzjehen yjonintehi. Tsa tunkuín fas'en ni xi nda, ngayjee yjonintehi s'e ndzjehen. Tunga tsa ni xi najmi nda fas'en tunkuín, ngayjee yjonintehi s'e jjuhun.

³⁵ Chihín nga najmi tu kama jyun nd'í nda xi tíjñajihin.

³⁶ Tsa ngayjee yjonintehi tjihin nd'í ko tsa najmi tjin má jyunt'aha, kama ndzjen sisihin xi nkú joyaha tsa tibat'ai nku nd'í xi títs'in ndzjehin.

B'i ts'in y'échjit'ain Jesu sin xi y'a já fariseo ko já chjine'éhen kjuatéxumoo
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Nk'ie nga ja kamaha Jesu nga kinchja, as'ai nku nda fariseo tsankihi nga ngjuai kjineko ho niñu ni'yaha. Kui nga jas'ehen Jesu ni'yaha ndo ko y'eñnat'a yámixo.

³⁸ Kama nkjúhun nda fariseo nk'ie nga kieke nga najmi tsanénu ntsja Jesu kintehe ni nga kikjine niñu xi nkú ts'in tjiñaha sinchóo.

³⁹ As'ai b'i kitsú Jesu nga kinchjako nda fariseo:

—Jun xi 'minuu já fariseo, jun xi nkú joyaha tasa ko taba xi tu natsihin kin'echuhún ra, tunga kitsejihín kjuankjintak'unnuu kjuandyé ko kjuach'onk'un.

⁴⁰ ¡Jun já chini! Ntíaná kits'innda natsiun ko ta kits'innda ayoo.

⁴¹ Tu sa ní ni xi tjinnuu, yo tjehe ruu xuta x'an toon chje. B'a ts'in je kamahanu ma nginkun Ntíaná.

⁴² 'iNima rú n'ehenu jun, já fariseo! 'Boho Ntíaná nku tikjá najún chinko ko xka ruda ko ngayjee xka sinjne xi nkú nga ts'in tjit'a kjuatéxumoo, tunga n'echayanú ni xi naxu nginkun Ntíaná ko kjuatjoho Ntíaná. Kuihi ni xu'bi xi tjihin nga n'oo, ko najmi tjihin nga n'echayo nga n'oo ni xingisoo xi tjit'a.

43 ¡Nimā rú n'ehenu jun, já fariseo! At'ahā n'e mjo nga kuintsubasun yáxile xi tíncha títjun aya ni'ya sinagoga kō nga tsjo ts'ín súníñanuu niyátée.

44 ¡Nimā rú n'ehenu, já maestruhu kjuatéxumoo kō já fariseo! ¡At'ahā tu tsjohónuu bakuchíú xi nkú ts'ín yankjún Ntíaná! Xi nkú joyaha tsjó xi najmi kjintu chji jun, xi b'emasún xutā nga ndaha najmi be.

45 As'ai b'a kitsú nku nda maestruhu kjuatéxumoo:

—Ji nda maestru, nk'ie nga b'a túbixín, kō jin ta ch'on tí'mini.

46 B'i kitsú Jesu:

—¡Nimā rú n'ehenu kō jun, já maestruhu kjuatéxumoo! At'ahā ch'á xi najmi chúkjuahā xutā n'ek'anjiu, tunga máha jun, ndahachí najmi incha n'o nga'yún nga n'etjusun niu.

47 ¡Nimā rú n'ehenu! At'ahā n'endo tsjóho já profeta xi kits'ínk'ien ntje chánuu.

48 B'a ts'ín bakuchjí kixihinu nga tjínkuhu k'un ni xi kits'ín ntje chánuu. At'ahā kui xi incha kits'ínk'ien já profeta kō jun n'endohoo tsjó.

49 'Kui nga b'a kitsúhu Ntíaná xi be tu mí nihí ni: “Ts'ínkjísehe já profeta kō já postru xutā xu'bo. K'ua xi ts'ínk'ien kō k'ua xi tsjénki unkie.”

50 B'a ts'ín n'enijéhe ra xutā xi tjín nd'ai jní xi tsaténdzjo ngayjee já profeta santa nkúhu nga kamanda asuntee kō santaha nd'ai.

51 Ch'atuts'ihin ra jníhi Abel santaha jníhi Zacariá xi kin'ek'ient'á nāchan chje xi kjijña ankjín njinku. Kui nga b'a tíxihinnuu nga n'enijéhe ra xutā xi tjín nd'ai ngayjee ni xu'bo.

⁵² ¡Nima rú n'ehenu jun, já maestruhu kjuatéxumoo! Ja kichju'óhoo xuta yubi xi bix'áko ho ankjua má nga tíña kjuankjink'uun. Jun najmi bitjas'oon ko ta b'ech'óhoo xuta xi mjehe kjuas'en yo.

⁵³ Nk'ie nga b'a kitsú Jesu, já chjine'éhen kjuatéxumoo ko já fariseo tu ni xí najmi kisasíhín ra ni xi kitsú Jesu. Kui nga nkjin tíkjá ni xi kingjásjaiyaha ra

⁵⁴ tu xi ts'ínkijnejihin Jesu nga kuinchja nku én xi najmi b'a tjín. Incha tsangisjai niyá xi nkú ts'ín kama kjuatéjénehe.

12

B'i ts'ín kinchjanimíyaha Jesu xuta xi tsjoho bakúchji nga benkjún Ntíaná

¹ Tu ni xí kama ñjakú nkjúhún xuta nga ta kui ta maha tíntcha basinne'yún xinkjín. As'ai já ni'yakuyáha Jesu kinchjako tíntjun:

—Chúhun yjonuu xi nkú ts'ín nkaha já fariseo. Kui xi bakúchji nga 'yún benkjún Ntíaná tu xi b'a ts'ín b'é'maha ni ch'onk'un xi tjíntujíhin.

² At'aha najmi tjín ni xi 'ma tjítjo xi najmi cha, ko najmi tjín ni xi tíña 'ma xi najmi s'ejña chji.

³ Kui b'a maha, ngayjee ni xi kichubahanu má jyuun, kui xi kuínú'yá ngáha má ndzjeen. Ko én sen xi kik'inyohoo xinkiu aya 'manuu, kui xi ch'íiyako ngáha asun nk'a ni'yoo.

*B'i ts'ín tsakúya Jesu yá xi tjihin nga kuinkjún
(Mt. 10:28-33)*

4 'Jun, já amigona, b'a tíxinnuu. Najmi tu binkjun xi tu yjoninteehé mahá ts'ínk'ien kō askahan najmi ta tjin nkú ts'ín saha.

5 Xinyanuu yá xi tjihin nga kuinkjún. Tinkjún xi askahan nga ts'ínk'ien yjonintee, tjihin nga'yún nga ts'ínkji ngak'ien. Johon, kuihí xu'bo xi tinkjún.

6 ¿A najmi mahá tsa tu xí nanki chjhi ch'a nga satéña un nise xi tíntí? Ndaha tsa b'a ma, tunga najmi ts'ínchayahá Ntjaná ndaha nku nisee.

7 Ngat'a ts'ajun bi, santaha ngayjee ntsjaku tjin xkihí Na'minnuu. Kui kjuaha nga najmi tu binkjuhunnu, at'aha jun xi 'yún chjí so nga nkjin nise.

8 'Kō b'a tíxinnuu. Ngayjee xi ts'ínkie yjoho nga bena nginkun xuta, Ntíhi Ndax'iun ta ts'ínkie yjoho nga be xuto nginkun ntítsjehe Ntjaná.

9 Tunga xi najmi ts'ínkie yjoho nga bena nginkun xuta, kō an ta najmi ts'ínkié yjona nga be xuto nginkun ntítsjehe Ntjaná.

10 Kō ngayjee xuta xi nkú kuitsuhu Ntíhi Ndax'iun, kama ndyjat'aha. Tunga xi ch'on kuitsuhu Espiritu Santo, najmi ta kama ndyjat'aha ra.

11 Nk'ie nga ngjuaikonuu xuta ni'ya sinagoga kō tsa nginkun já jue kō tsa nginkun já tjíxōo, najmi tu fantaha ruu yjonuu xi nkú ts'ín n'ek'óyo ni xi k'úinnuu kō mí éhen xi kuixiún.

12 At'aha kui chuba xu'bo Espiritu Santo kuitsuyanuu mí ni xi tjihin nga kuixiún.

B'i ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu xuta xi 'yún mjehe kjuanchiná

13 As'ai kinchja nku nda xi síñajihin xuta nkjiun:

—Ji nda maestru, b'a t'ihin nda nts'é nga katakjányakona ni xi y'éjña na'mini.

¹⁴ B'i kitsú Jesu:

—Ji nda, zyá xi y'é't'a xána nga nda jue kamanuu ko a ra nku nda xi kuakjánya ni xi tjihin xuta?

¹⁵ B'i kitsú sa Jesu nga kinchjako xuta xi kabincha yo:

—Chasoo ko chúhuun yjonuu. Najmi tu n'e mjo ni xi tjihin xuta xingisoo. Najmi tsa tu ngat'aha nga tse ni xi tjihin xuta nga 'yún nda ts'in k'úentu.

¹⁶ As'ai y'éjña chubaya Jesu nga tsakúya:

—Jnáha nku nda nchiná tu ni xi ndahá kitsjá nintje.

¹⁷ As'ai b'i kitsú animaha: “¿Mí nihi xi ts'ian? Najmi tjinna má k'uetjá ni xi kama chána.”

¹⁸ Ko b'a kitsú ya animaha: “Kui ni xi ts'ian. Ts'inxúnta ni'ya xi tinchana má nga f'atjá ni xi kama chána ko kj'ai xi 'yún i sa ts'innda ngáhana. Yo kj'uatjá niu ko ngayjee ni xi tjinna.

¹⁹ As'ai b'a xihin yjona: Ji nda, nkjin nkjún maha ni xi tjítjohi. 'Yún nkjin nú kamaha. Tu sahá n'ekj'áiyai, chinei, s'i ko tsjo kat'ehi.”

²⁰ Tunga b'ahá kitsú Ntjaná: “Ji nda chini, kui nistjen xu'bi kuayái. Ni xi tjítjohi, zyá xi kama ts'e?”

²¹ B'a mat'ain xuta xi b'ékúhu yjoho kjuanchiná. Kui xi x'an nginkun Ntjaná.

B'i ts'in tsakúya Jesu nga Ntjaná kuhun ntíhi

(Mt. 6:25-34)

²² As'ai b'a kitsúhu já ni'yakuyáha:

—Kui kjuaha nga b'a tíxihinnuu. Najmi tu fantaha ruu yjonuu ni xi machjénnuu, mí nihi xi chinoo. Ta ndaha najmi tu fantaha ruu yjonuu

ni xi machjéhen yjonintenuu, mí najyuhun xi ndyjoo.

²³ Nk'ie ní nga kujntsuboo, kui ní nihi xi 'yún chjíhi rá nga nichinee, kō yjonintenuu, kui xi 'yún chjíhi rá nga najyuun.

²⁴ Chasohō nisee. Najmi b'éntje, najmi b'ékú, najmi tjíhín ni'ya xi má nga f'átjo nichinehe. Tunga tsjáhá rá Ntíaná nichine. Kō jun, ¿a najmi 'yúhún chjí so nga nisee?

²⁵ Kō ndaha tsa 'yún kjúántaha ruu yjonuu tu xi sáhanu masen metru, najmi tjín xi nkú ts'ín sáhanu masen metru.

²⁶ Tsa najmi manuu n'o ni xi íchí, ¿á jun tífantaha ruu yjonuu ni xingisoo?

²⁷ 'Chase chubayohoo xi nkú ts'ín sá naxúu. Najmi ts'ínxá kō najmi ts'ínnda nachjún. Tunga an b'a tíxinnuu nga tá ndaha nda rej Salomon xi 'yún chánka kama nístjin nk'ie, najmi b'a k'un najyun xi kingja xi nkúhu naxúu.

²⁸ Tsa Ntíaná b'a tsjo ts'ínk'íentu jñá xi chubá ma cháhá, xi nd'ai ma chá kō ndyjunní kuiti, ¿a najmi tu sahá 'yún tsjá sanuu najyun xi ndyjoo jun xi 'yún chjí so nga jñóo? ¡Á b'a 'yún íchí s'ejihinnuu Ntíaná!

²⁹ Kui b'a maha, najmi tu b'ejña títjun nga ni xi chinoo kō ni xi s'iu kuinchísjo. Najmi tu kui kjuabaha niu kas'enuu.

³⁰ At'aha ngayjee ni xu'bi bangisjai xuta xi tjín asuntee, tunga jahá be Na'minnuu nga machjénnuu ni xu'bi.

³¹ Tjehennto nga katatéxumanuu Ntíaná kō b'a ts'ín tu k'uaisuhúnnuu ni xu'bi.

B'i ts'ín kinchjanijmtyaha Jesu kjuanchinóo
(Mt. 6:19-21)

³² 'Najmi tu binkjun, chutsanka tintína. At'aha tsjo tjihin Na'minuu nga tsjanuu nga kuitjas'enjiun xi nkú ts'ín batéxuma.

³³ Tateño ni xi tjinnuu ko tjoohon xuta x'an. T'ekú ni xi najmi maha batsun. Ch'atjó ndjiojmi ján ni xi ts'ín nchiná sinnuu, má najmi ma fas'en já ndyjé ko ta ndaha xubú najmi maha bate.

³⁴ B'a tíxinnuu at'aha má nga tíña kjuanchinánuu, yo ta tíña animanuu.

³⁵ 'T'endo yjonuu ko t'etíú nd'ínuu.

³⁶ B'a n'oo xi nkú ts'ín já musu xi incha kuyá nga kj'uaí nda ntiaha xi kafí kjuabixan, xi nk'ie nga f'ai tu tjen'yún chjux'áhá ra ankjuo.

³⁷ Á b'a nda tjihin ts'e já musu xi tjíntujíhin nk'ie nga kj'uaíhi nda ntiaha. Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Ni xi ts'ín ndantio tu ngat'aha nga tíchuyáha, k'uénda yjoho nga ts'ínk'íéntut'á yámixó já musu ko tsjáha niñu.

³⁸ Á b'a nda tjihin ts'e já musu xu'bo tsa tjíntu tík'un nk'ie nga kj'uaí nda ntiaha, ndaha tsa masen nistjen ko ndaha tsa ja tífi ma sen.

³⁹ 'Katumankjinnuu ni xu'bi. Tsa be tíjún nda xi ts'e ni'yoo mí chubaha kj'uaí nda ndyjé, ta k'uéña nda. Najmi tsjante tsa nda ndyjé kjuas'en kjuayún ni'yaha.

⁴⁰ B'a ts'ín ta tintsuba ndahanu ko jun, at'aha chuba nga najmi tíchuyóhoo kj'uaí Ntíhi Ndax'iun.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén nku nda musu xi naxu fiko xáha
(Mt. 24:45-51)

41 As'ai b'a kitsú Simon Pedro:

—Ji nda maestru, ¿a jin ts'ajin én xi kuachubai, a ra kohó xuta?

42 B'i kitsú Nda Ntjaná:

—¿Yá nda musuhu xi naxu fiko xáha ko xi nkjink'un, xi nda ntiaha kitsjá xáha nga kui xi tsjáha nichine já musu xingisoó nk'ie nga kuichú chuba?

43 ¡Á b'a nda tjihin ts'e nda musu xu'bi tsa b'a títs'ín nk'ie nga kj'uaí nda ntiaha!

44 Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Nda ntiaha ts'ín kunntáha ngayjee ni xi tjihin.

45 Tunga tsa b'i ts'ín ts'ínnkjink'un nda musu xu'bi: “K'uandaya saha nda ntiana nga kj'uaí.” As'ai k'uéhe já musu ko jminchjín musu xingisoó ko nga kjine ko k'úi ko kama ch'i.

46 Tsa tu kj'uaíhí nda ntiaha nda musu xu'bi njstjin xi najmi tikuyáha ko chuba xi najmi be, 'yún ndjá ts'ínnijéhe nda ntiaha xi nkú ts'ín n'enijéhe xuta xi najmi mjehe s'ejihin Ntjaná.

47 'Nda musu xi be ni xi mjehe nda ntiaha ko najmi b'énda yjoho ko ta ndaha najmi ts'íntjusun ni xi mjehe nda ntiaha, kui xi nkjin njya s'ehe.

48 Tunga nda musu xi najmi be ni xi mjehe nda ntiaha ko títs'ín ni xi tjihin nga n'e kjuaha ra, kui xi chuba njya s'ehe. At'aha ngayjee xi ts'ati ni xi kits'ínkjáihin, kui xi ta ts'ati ni xi kuinchí ngáha ra. Ko xi 'yún tse ni xi kin'e kunntá, kui xi ta 'yún tse ni xi n'enisi ngáha ra.

*B'i ts'ín kitsúya Jesu nga kui ngat'aha
kuakjányaha yjoho xuta
(Mt. 10:34-36)*

49 'An jáik'iet'á nd'íá asunnteí kō mangimjena nga kuiti kai.

50 Tunga tjihin ni nga nku kjuanima xi tu xi chánkahá kj'ujian. Un nkjún tíbena kō b'a kamana santaha nkúhu nga kuichú nistjin nga kuitjusun niu.

51 ¿Ab'a manuu nga kjuajyu jái tsja asunnteí? An b'a tíxinnuu nga najmi. Tu xi kjuakjánya níhi yjohō xuta jáihina.

52 At'aha nd'ai ch'atuts'ihin ra nga kuakjánya yjohō má nga tjintu un xuta. Jan ngjuai kontraha jo, kō xi joo ngjuai kontraha xi joon.

53 Xi tí'mi ná'mi ngjuai kontraha ntíhi, kō xi tí'mi ntí ngjuai kontraha ná'mihí. Xi tí'mi náa ngjuai kontraha takjihin, kō xi tí'mi takjín ngjuai kontraha náaha. Xi tí'mi ná nchí'ya ngjuai kontraha ná antaha, kō xi tí'mi ná anta ngjuai kontraha ná nchí'yaha.

B'i kitsúhu Jesu xuta nk'ie nga najmi tímankjihin nistjin xi y'a

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 B'a ta kitsú ya Jesu nga kinchjako xuta nkjiun: —Nk'ie nga yo nga nibá ninti xi tjeheh má fintjai ts'íu, as'ai: “Tsí k'ua” bixiún, kō b'a ma.

55 Kō nk'ie nga tsjen ntjō sje, as'ai: “Kama sje” bixiún, kō b'a ma.

56 ¡Xuta xi tu tsjohó ra bakúchji xi nkú ts'ín benkjún Ntíaná! Mankjinnuu ni xi ma chji nk'a ján kō t'anankiu, tunga, ¿á najmi tímankjihinnuu nistjin xi kich'ahanu nd'ai?

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga k'úéndakaá xinkia

(Mt. 5:25-26)

57 '¿Á najmi n'enkjíntak'un subahanu ni xi nda tjin nginkun Ntianá?

58 Tsa tjin xi tibatéjénehi ko tjenkoj nga tí'mikoi nginkun nda tjíxóo, chubakondai nga tjenko sai aya niyóo, tu xi najmi ngjuaikoho ri nginkun nda jue. At'aha tsa nginkun nda jue ngjuaikohi, as'ai nda jue ts'íinkjas'ehin aya ntsja nda xi kunntá nubayóo ko kui xi ngjuáya'yíhin.

59 B'a tíxihin nga najmi kuitjui yo santa nkúhu nga k'úéchjýjei toon xi tjehin.

13

B'í ts'ín tsakúya Jesu nga tjihin nga ngjuaikj'áha ra animaha xuta

1 Kui nistjin xu'bo kabincha yo k'ua xi kitsúyaha Jesu ni xi kamat'ain k'ua já xi nibáha ante Galilea. Pilato kits'ínk'ien jóo ko ta kuihi jníhi jakj'á nga kits'íntjijinkoho jníhi chu xi incha tsichuko nga kitsjá chje.

2 As'ai kinchja Jesu:

—¿A b'a manu nga b'a kamat'ain já Galilea xu'bi at'aha 'yún tjin saha ngatitsun nga ngayjee xuta xi tjin ante Galilea?

3 An b'a tíxinnu nga najmi. Ko ta jun, tsa najmi kuankínchj'aha ruu animanu, ngatentoo b'a ta ts'ín kuayó.

4 Ko máha já tj'ion jan xi k'ien nga tsijnenehe xjó nk'a xi kisasín ntá tíxá Siloe, ¿a b'a manu nga kui xi 'yún tjin saha ngatitsun nga xuta xi tjin nanki Jerusalem?

⁵ An b'a tixinnuu nga najmi. Ko ta jun, tsa najmi kuankinchj'aha ruu animanuu, ngatentoo b'a ta ts'in kuayó.

⁶ Ko b'i ta ts'in y'éjña chubaya Jesu nga tsakúya:

—Nku nda kisasihin nku ya higuera ajin ya tuntsajéhe ko ngjisehe tsa ja yjaha tu higo yoo, tunga ndaha nku najmi kisakúhu.

⁷ As'ai kinchjako nda xi kunntá ya tuntsajéé: “Ja tjinna jan nú nd'ai nga tí'áingisja tuhu ya higuera xu'bi. Ndaha nku najmi tísakúna. Tichásuin, at'aha tu títs'ínkjenki tiyaha nga'yuhun t'anankiu”, kitsú.

⁸ As'ai b'a kitsú nda xi kunntá ya tuntsajéé: “Ji nda ntia, tjennteihí nga katasinjña sa nú xu'bi. Kuakjandáihí tuts'in ko kuinchankíhí abono.

⁹ Tsa tsjá tu núni, nda tjin. Tunga tsa najmi, kama stísun.”

B'i ts'in kits'ínkihi Jesu nku tachjuún nga nistjin nkjún

¹⁰ Nku niyá nk'ie nistjin nkjún, ni'ya sinagoga tibakúya Jesu éhen Ntíaná.

¹¹ Yo kab'ejña nku tachjuún xi tjihin tj'ion jan nú nga uhun. Nku ndaninda kits'ínchitjuhu ko ndahachí najmi ta ma basin naxuhu.

¹² Nk'ie nga kkie Jesu tachjuún, as'ai kinchjaha ko b'a kitsúhu:

—Ji tachjuún, ja kama ndáihí ch'in xi k'uhin.

¹³ As'ai kingjénne ntsja Jesu tachjuún. Ta kuihi chubo tsasin naxu ngáha ko kits'íntsjohe Ntíaná.

¹⁴ Tunga kama kjahán ra nda k'akúhu ni'ya sinagoga, at'aha nistjin nkjún nga kits'ínkihi Jesu tachjuún. As'ai b'a kitsúhu xuto:

—Jun nistjin tjiña nga ma n'exá. Kui nistjiun nibó nga n'enkinuu, najmi tu nistjin nkjúun.

¹⁵ Tunga b'ihí kitsú Jesu:

—;Tu tsjohónuu bakuchjiú xi nkú ts'ín yankjún Ntjaná! ¿A najmi chjunndáyanú chu xi tjinuu nga nistjin nkjún nga bankín n'ek'iu ntá?

¹⁶ Tachjín ta ntjehe ntje cháná Abraham maha, xi ja tjiñin tj'ion jan nú nga Satana y'é't'a'yúhun nga kitsjá ch'ihín, ¿a najmi tjiñin ni nga chjúnndáya nga nistjin nkjún?

¹⁷ Nk'ie nga b'a kitsú Jesu, kama subaha ngayjee já kontraha. Tunga máha xuta nkjiun, kama tsjoho ngayjee kjuankjún xi títs'ín Jesu.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku k'un mostasa

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ As'ai b'i kitsú ya Jesu:

—¿Mí nihi xi b'a joyaha xi nkú ts'ín batéxuma Ntjaná? ¿Mí nihi xi k'uejñá chubayahana?

¹⁹ Kui xi b'a joyaha nku k'un mostasa xi jak'á nku nda kō y'éntje jñáha. As'ai kisé k'uun kō nku yá tu chánka kama, kō nisee j'ai ts'ínnda'á nubaha tjiaha yóo.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'inchjén na'yu sahan ninkuan

(Mt. 13:33)

²⁰ As'ai ta kinchja ngáha Jesu:

—¿Mí nihi xi k'uejñá chubayakohona xi nkú ts'ín batéxuma Ntjaná?

²¹ Kui xi b'a joyaha na'yu sahan ninkuan xi jak'á nku tachjuún kō kits'íntjijinkō tse nkuan ninkuan. As'ai tsijin ngatentee na'yu.

*B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku ankjuá
(Mt. 7:13-14, 21-23)*

²² Nk'ie nga títs'in níyá Jesu nga tífi nanki Jerusalen, tsakúya ts'íhín éhén Ntíaná má xi tjeheh nga tíf'a, nanki i kó nanki xixí.

²³ As'ai b'a kitsú nku xi kingjásjaiyaha Jesu:

—Ji Nda maestru, ¿a chuba maha xi n'ek'anke?

²⁴ B'i kitsú Jesu:

—N'e kjuá'yúhún ruu yjonuu nga titjás'oon ankjuá ntsjíoó. At'aha tíxinyanuu nga nkjin nkjún maha xi kama mjehe kjuas'en yo, tunga najmi kamahá ra.

²⁵ Nk'ie nga kuísintjen nda xi ts'e ni'yoó kó k'uéchja ankjuó, jun xi kabincho natsin ján n'ekjano ankjuó nga b'a kujixiún: “Ji nda ntia, chjúx'áni ankjuó.” Tunga b'ahá kuítsunuu: “Najmi be yáha jun.”

²⁶ As'ai b'a kujixiún: “Yanáá xinkíá. Niyáténi tsakuyái éhén Ntíaná.”

²⁷ Tunga b'ahá kuítsunuu: “Ja b'a kuaxinnuu nga najmi be yáha jun. Tiyú t'axín tentenú, jun xi ch'on kin'o.”

²⁸ Yo ch'íú kó kuichó ni'yun nk'ie nga choo nga ntje cháná Abraham, Isaac kó Jacob kó ngayjee já profeta jíntu má batéxuma Ntíaná. Kó máha jun, kuich'onsjenuu natsiun.

²⁹ At'aha tú má xi tjehéh ni nibaha xuta nga kj'uai s'í xi kama má batéxuma Ntíaná.

³⁰ Tjín xuta xi yjanki nd'ai, kui xi tjun kama ngáha, kó tjín xi tjun nd'ai, kui xi tsjénki.

B'i kitsú Jesu nga kinchjanijmíyaha nanki Jerusalem

(Mt. 23:37-39)

³¹ Ta kuihi chubō tjin já fariseo xi j'aisehe Jesu ko b'a kitsúhu:

—Xin t'in, at'aha Herode Antipa mjehe ts'ínk'iehin.

³² B'i kitsú Jesu:

—B'a tankínk'ihūun nda maña xi b'a tjun: “Chasei. Nd'ai ko ndyjunnī k'onsje jánindoō ko ts'innkíhī xuta, ko nistjin xi ma jahan kama ndjuúna xána.”

³³ Tunga tjihín ni nga ts'inndjaá niyána nd'ai ko ndyjunnī ko nkinī nga kfían nanki Jerusalem. At'aha najmi kama xin nanki kuayá nku nda profeta.

³⁴ 'iJun xuta Jerusalem, xi n'ek'ion já profeta ko b'ohoo ndjio xuta xi n'e nibásenuu! ¡A tu nkjihín niyá kama mjena nga k'uentúkúnuu xi nkú ts'in xanto nga b'énkinkā ntíhí, tunga najmi kin'e yunú!

³⁵ Nd'ai ni ma, ja s'ejña masen antenuu. An b'a tíxinnūu nga najmi ta chahanú santa nkúhu nga kuichú nistjin nga b'a kuixiún: “¡Kakjanínk'a Ntjaná xi nibáha ngajoho!”

14

B'i kama nk'ie nga ngji kjine niñu Jesu ni'yaha nku nda fariseo

¹ Nku nistjin nkjún niñu ngji kjine Jesu ni'yaha nku nda k'aku fariseo. Kikuntá 'maha jóo kui chubō.

² Ta kabasinjña yo nginkun Jesu nku nda xi xkaí tinchaha.

³ As'ai kinchjako Jesu já maestruhu kjuatéxumoo ko já fariseo:

—¿A ma n'enkihí xuta xi uhun nga nistjin nkjún, a ra najmi?

⁴ Tunga najmi kinchjahá jóo. As'ai Jesu kits'ínsihín nda uun, kits'ínnkihí ko kits'ínkji ngáha ni'yaha.

⁵ As'ai ta kinchjakohó ngáha jóo nga b'í kitsúhu:

—Tsa ntíhi ko tsa turuhu nku xi síñajinnuu kujineya nku ntá tixa nk'ie nga nistjin nkjún, ¿a najmi tjen'yún k'uasjejihín?

⁶ Najmi kinchja jóo, at'aha najmi be nkú kuitsu.

⁷ Ja kamo, nk'ie nga kkie Jesu xi nkú ts'ín tíf'ájin xuta xi kama ñjakú yo ante xi tíncha tíjuun nga tób'entut'á yámixo, as'ai y'éjña chubayahá nga tsakúya. B'í kitsúhu:

⁸ —Tsa tjin xi kuitsuyahi nga k'úin nku s'í kjuabixan, najmi tu ante xi síña tíjuun binchin. At'aha tsa tu ahá ni kj'uaí nku xi ta kik'inyaha nga kj'uaí s'íu xi 'yún yankjún sa nga ji,

⁹ tsa as'ai b'a kj'uaí tsuhi nda xi tób'asje s'íu: “Ndai tjehin má kabinchin”, kui nga kama suba ts'ihin ri nk'ie nga k'úinnchin ante xi fekuu.

¹⁰ Ni xi n'ení tsa tjin xi kuitsuyahi nga k'úin nku s'í, t'ihinnchin ante xi fekuu, tu xi b'a kj'uaí tsuhu ri nda xi kitsúyahi nga kj'uaí s'íu: “Ji nda amigo, t'ihinnchin nku ante xi tijná k'aku.” B'a ts'ín sakúhu ri kjuachánka nginkun ngayjee xi k'úéntut'ákohi yámixo.

¹¹ At'aha tu yáha ni xi k'uasje nk'a suba yjoho, kui xi chajnuha. Ko xi k'uasje nimakjua yjoho, kui xi sakúhu kjuachánka.

12 Ko ta kinchjako Jesu nda xi kitsúyaha nga kj'uaí kjine niñu. B'i kitsúhu:

—Nk'ie nga s'í n'esjei, najmi tu já xi nda nchjakohi chubaihi, ta ndaha já nts'ei, ta ndaha já xinki, ko ta ndaha já nchiná xi tjíntut'á tiñahi. At'aha tsa b'a n'ei, kui jóo kuinchja ngajoya ngáha ri ko b'a ts'ín kuitju chjíhi ni xi kik'aihi.

13 Ni xi n'ení nk'ie nga s'í n'esjei, xuta x'an chubaihi, xi nimaha, xi najmi ma fi ko xi ka.

14 B'a ts'ín nda kamataihinni. At'aha xuta xu'bi najmi kamaha tsjá ngajoya ngáha ri ni xi kj'uaihi, tunga kama chjíhi ri nistjin nk'ie nga kj'uaíya ngáha ra ngabayoo xuta xi naxu y'entu.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén nku s'í chánka xi ts'asje nku nda

15 Nk'ie nga kint'é ni xu'bi nku nda xi ta kab'ejñat'ako Jesu yámixó, as'ai b'a kitsú:

—jÁ b'a nda tjíhin ts'e xuta xi k'úéntujíhin s'í chánka xi kama má batéxuma Ntíaná!

16 As'ai b'a kitsúhu Jesu ndo:

—Nku niyá nku nda ts'asje nku s'í chánka ko nkjin nkjún xuta kits'ínkint'é nga kj'uaísehe.

17 Nk'ie nga ja tsichu chuba, as'ai kits'ínkji nku nda musuhu ndo. “Nibó, at'aha ja tjínda ngayjee nichinee”, kitsúhu xi incha kin'ekint'é nga kj'uaí s'íu.

18 Tunga ngayjee jóo incha tsanki nga n'e'yún tak'uhun. “As'ai kuak'atsená nku jñá ko tjíhin nga kfínsehe. Tíbankihi nga n'e'yún tak'unní”, kitsú nda xi tjun kik'inyaha.

19 “As'ai kuak'atsená te turu bakján nanki. Tífikjut'ayá chu. Tíbankihi nga n'e'yún tak'unni”, kitsú ngá kj'ai nda.

20 “As'ai kuixanná, kui kjuaha nga najmi kama kfihinna”, kitsú ngá nda xi ma jahan.

21 'Kik'óya ngáha nda musu ko kitsúyaha nda ntiaha ngayjee ni xu'bi. As'ai kama kjahan nda xi ts'e ni'yo. “Kitsa t'in ajin nantio ko niyaté xi tjín nanki xu'bi. Nibákoj ei xi x'ahan, xi nimaha, xi kaha, ko xi najmi ma fi”, kitsúhu nda musúhu.

22 Askahan b'a kitsú nda musu: “Ji nda ntia, ja kuats'intjusan xi nkú nga kuakixín, tunga tjíhin sa ante.”

23 As'ai b'a kitsú ndantio: “T'in aya niyóo ko ante xi xi tjíndai ei. N'e kju'a'yúhun ri xuta nga kjuas'en ei, tu xi tséhe ni'zana.

24 At'aha an b'a tíxinnuu nga ndaha nku xuta xu'bo xi kixinya tíjtuhun najmi kjine ni xi y'endá.”

*B'i ts'ín kitsúya Jesu ni xi tjíhin nga tjun ts'ínnkjink'un xuta xi mjehe tsjénkihi
(Mt. 10:37-38)*

25 Nkjín nkjún maha xuta xi tjénkihi Jesu. As'ai kits'ínk'ótjyak'un ko b'a kitsúhu:

26 –Tsa tjín xi tsjénkina, tjíhin nga 'yún ts'íin mjena nga na'mihi, naaha, chjuúhun, ntíhi, já nts'e, jminchjín nichja, ko santaha yjoho. Tsa najmi b'a ts'íin, najmi tsuhu ra nga kama xuta ni'yakuyána.

27 Xi najmi tísjáha yjoho nga tsjénkina santaha tsa kuayá ngat'ana, najmi tsuhu ra nga kama xuta ni'yakuyána.

28 'Tsa nku xi tǐjñajinnu u mjehe ts'íinnda nku torre, ¿a najmi tjuhún k'úéjña nga ts'íinxki nkú tǐjín ni xi kfet'aha, tu xi skuehe tsa tǐjñaha ni xi machjéhen nga ts'íinndjuú niu?

29 At'aha tsa ts'íinnda tuts'in xjóo ko askahan najmi kuichúkjuaha nga ts'íinndjuú niu, as'ai ngayjee xuta xi skuehe nga b'a ts'íin kuajnikiehe.

30 B'i ngján b'a kuitsu: "Nku xá kik'atuts'ihin kui ndai, tunga najmi tsichukjuahá ra nga kits'íinndjuú."

31 'Ko tsa nku nda rej xi tǐjñaha te mij já jun mjehe nguai kjánko kj'ai nda rej, ¿a najmi tjuhún k'úéjña nga ts'íinnkink'un tsa kuichúkjuaha nga kjaánkó nda rej xinkuu xi nibáko kan mij já jun xi ts'e?

32 Ko tsa behe k'un nga najmi kuichúkjuaha, as'ai ts'íinkji já chjine'én xi ts'e xi má nga kuankihí kjuajyu nda rej xinkuu nk'ie nga kjin tǐjē sa.

33 Kui b'a maha, tu yáhá ni xi tǐjñajinnu xi najmi k'úéjña ngayjee ni xi tǐjhin, kui xi najmi tsuhu ra nga kama xuta ni'yakuyána.

*B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén sihin naxo
(Mt. 5:13; Mr. 9:50)*

34 'Nda naxo, tunga tsa ndyja nga'yúhun, ¿nkú ts'ín kama ntia ngáha?

35 Najmi ta chjǐhí ra. Najmi kama n'echjén xi nkúhu tsa ninte ko ta ndaha tsa n'etjijihin abono. Tu nguaiyahá sa natsin ján. Xi tǐjē tǐjabinñju, katasínñju.

15

B'i ts'in tsakuya Jesu nga kits'inchjen nku chutsanka xi kindyja

(Mt. 18:10-14)

¹ Nkjín já xi f'áchjintjai ch'á nga ts'ínxát'aha já Romá kō xutá xi najmi naxu ts'intjusun kjuatexumaha Moise kama ñjakút'aha Jesu nga j'aisínñjuhu.

² As'ai kinchjayanehe já fariseo kō já chjine'éhen kjuatexumoo nga b'a kitsúhu xinkjín:

—Kui ndai ts'ínkjáihin kō kjineko niñu xutá xi najmi naxu ts'intjusun kjuatexumoo.

³ B'i kitsú Jesu nga y'éjña chubayaha:

⁴ —Tsa tíñajinnuu nku xi tíinchaha unchan chutsanka, tsa ndyaha nku, ¿a najmi kuincháhá xi cháte kō yachán ñjoo ajin jñoó kō ngjuaingisjai xi kandyjoo santa nkúhu nga sakúhu?

⁵ Kō nk'ie nga sakúhu chu, tsjo kamaha nga ngjuásun tjia.

⁶ Nga kj'uaí ni'yaha, kuinchja ñjaha já xi nda nchjakohō kō já xi tjíntut'á tiñaha. “N'etsjokonú, at'aha ja kuasakú ngáhana chutsanka xi kandyjana”, kuitsuhu.

⁷ B'a tíxinnuu nga b'a ta ts'in 'yún s'e sa kjuatsjo ndjiojmi ján nk'ie nga nku xutá ngatitsun fikj'áha ra animaha nga cháte kō yachán ñja xutá xi naxu nginkun Ntíaná, xi najmi tjíhin nga ngjuaikj'áha ra animaha.

B'i ts'in tsakuya Jesu nga kits'inchjen nku toon xi kindyja

⁸ Kō tsa nku tachjuún tíñaha te toontaba, tsa ndyaha nku, ¿a najmi k'uétihí nku nd'í kō kjécha

ni'yaha nga kuangisjái sisin santa nkúhu nga sakú ngáha ra toohon?

⁹ Ko nk'ie nga sakúhu, as'ai kuinchja njaha jminchjín xi nda nchjakoho ko jminchjín xi tjíntut'á tiñaha. “N'etsjokonú, at'aha ja kuasakú ngáhana toontaba xi kandyjana”, kuitsuhu.

¹⁰ B'a tíxinnuu nga b'a ta ts'ín s'e kjuatsjo ajihin ntítsjehé Ntíaná nk'ie nga nku xuta ngatitsun fikj'áha ra animaha.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén nku na'mi xi kits'ínkjáin ngáha ra ntíhí

¹¹ B'i kitsú sa Jesu:

—Nku nda kis'ejñaha jo já.

¹² Nda xi kjintíu kinchjako na'mihi: “Ji na'mi, k'uainí ni xi kanéna”, kitsúhu. As'ai tsakjanya ndo ni xi tjihin nga kitsjáha ntíhí.

¹³ Askahan nga ja j'a chuba nistjin, as'ai tsatéña nda xi kjintíu ngayjee ni xi kik'aihi ko ngji nku nanki t'axín kjin nga kik'a toon xi kisakúhu. Yo kits'ínkje tiya toohon nga kits'ínjnu kits'ínt'a.

¹⁴ Tunga nk'ie nga ja kits'ínkje ngayjee toohon, tu nkuhú kjintía xi tu xí 'yuhún kama nanki xu'bo ko kieke kjintía ko kui.

¹⁵ As'ai ngjinki xaha nku nda xi tíña nanki xu'bo, as'ai kits'ínkjihi ndo má tìncha chinkaha tu xi ts'ínkjen chu.

¹⁶ Mjehé kjine ni xi tìncha kjine chinko, tunga najmi ch'a xi kitsjáhá ra niu.

¹⁷ Tu chahán kama chubayaha ni xi kits'ín, kui nga b'i kitsúhu: “Nkú tjin maha já xi ts'ín xánta ni'yaha na'mina xi túb'anki tímaha nichine. Ko máha an, ei tíbaya kjintía.

18 Tu sahá kfínse ngáha ra na'mina ko b'a xihin: Ji na'mi, tjenna jé nginkun Ntiana ko nginkuin.

19 Najmi ta an tsuhuna tsa ntíhi k'úinní. Tu sahá katumahi an xi nkú joyaha nku nda musu xi ts'ihin xánta.”

20 As'ai kits'in niyá ndatiu nga nibase ngáha ra na'mihi. Kjin tjen sa nk'ie nga kiekehe na'mihi ko kama nimaha. Tsangatsanka nga ngjitsubakjá ntíhi ndo ko kikjexu'ba.

21 As'ai b'a kitsú ndatiu: “Ji na'mi, tjenna jé nginkun Ntiana ko nginkuin. Najmi ta an tsuhuna tsa ntíhi k'úihinní.”

22 'Tunga b'ahá kitsú na'mihi ndatiu nga kinchjako já musuhu: “Kitsa nibáko najyun xi 'yún nda ko n'engjo ntína, ko ta t'eyohoo najnú ntsja nku stjink'un, ko tjayohoo tjabaxinnté.

23 Nku turu xunkú xi 'yún chánka nibáko ko n'ek'ion. Chinee ko n'esjeé s'í.

24 At'aha ntína xu'bi nkú joyaha tsa ja k'ien ja kj'úáiya ngáha ra. Kui xi kindyja ja kuasakusjái ngáha.” As'ai nku s'í incha kik'asje.

25 'Máha nda xi chóo, jñá kafi. Nk'ie nga kik'óya ko j'ai tiña ni'yo, kint'é nga suun tífane ko nga tijncha tenki xuta.

26 As'ai kinchjaha nku nda musu ko kingjásjaiyaha mí nihi xi tíma.

27 B'a kik'ihin: “Nda nts'ei ja kaf'ai ngáha ko na'mihi katsjá kjuu nga kan'ek'ien nku turu xunkú xi 'yún chánka, at'aha nda tihin ndo nga kuats'ínkjáin ngáha ra.”

28 Kama kjan nkjúhun nda xi chóo nga santaha najmi ta mjehe ra kjuas'ehe ayoo. Kui nga tsitjusjehe na'mihi ko tsankihi nga kjuas'en.

29 Tunga b'ahá kitsú ndo: “Yai, té, xi nkú ts'ín nkjin nú tjíhín nga títs'inxát'aha kò tehente tínt'e'éhen, tunga ndaháchí nku niyá najmi kje 'bainí nku chütentsu ichí xi k'uasjékohona s'í já xi tjoḥo an.

30 Tunga nk'ie nga kj'uai ntíhi xu'bi, xi kits'ínkjeko jminchjín skóo ni xi kik'aihi, kan'ek'ieihín nku turu xunkú chánka.”

31 'As'ai b'a kitsú na'mihí: “Ji ntína, tehente tinchunkoní ei, kò ngayjee ni xi tjínna ji ts'i.

32 Tunga nd'ai tjíhín nga n'esjeé s'í kò n'etsjaá, at'ahá nda nts'ei nkú joyaha tsa ja k'ien ja kj'úáiya ngáha ra. Kui xi kindyja kò ja kuasakúsjaí ngáha”, kitsú.

16

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén nku nda musu xi najmi naxu ngjiko xáha

1 B'i kitsú ya Jesu nga kinchjako xuta ni'yakuyáha:

—Y'ejña nku nda nchiná xi kitsjá xáha nku nda musuhu tu xi kuasehe ra ni xi tjíhín. Kik'inyaha nga nda musu títs'ínkje tiya ni xi kits'ínkjas'ehehén nga kuasehe.

2 As'ai kinchjaha nda musu kò b'a kitsúhu: “¿Á b'a tsu én xi tínt'e'hena? N'ekjas'enní kuentaḥa xá xi t'n'ei, at'ahá najmi ta ji chāsehe ri ni xi tjínna.”

3 As'ai kits'ínnkjink'un nda musu. B'i kitsú: “¿Mí nihi xi ts'ian ei ni, at'ahá ja títs'ínkje xána nda ntiana? Najmi kuichúkuana tsa xá ndjá ts'ian kò subana tsa chje kuankia.

4 Ja be mí nihi xi ts'ian tu xi ts'iínkjáíhinna xuta ni'yaha nk'ie nga ja kje xána.”

5 'As'ai kinchjaha nga nkúnkú já xi tjeheh ts'e nda ntiaha. “¿Nkú tjin tjehin ts'e nda ntiana?” kítsúhu nda xi tjun j'aisehe.

6 “Unchan ndjii seti”, kitsú ndo. B'a kitsú nda musu: “Á xujun xi tjit'a xkihí ni xi tjehin ei. Kítsa tinchin, tu sahá tu chátehé t'et'ai.”

7 As'ai b'a kitsú ngáha kj'ai: “Kó ji, ¿nkú tjin tjehin?” “Unchan kustá tuniñu”, kitsú nda xu'bi. B'ahá tá kitsú ngáha nda musu: “Á xujun xi tjit'a xkihí ni xi tjehin ei. Tu sahá tu cháte kó katéhé t'et'ai.”

8 'As'ai nda ntiaha nda musu ch'onk'un xu'bi kama nkjúhun nga 'yún nkjink'un ndo nga b'a kits'ín. At'aha xuta xi ts'e asuntee 'yún tjin saha kjuankjink'un xi nkú ts'ín b'éndako xinkjín nga xuta xi ts'e má ndzjeen.

9 Kó an b'a tíxinnu. N'e chjón kjuanchiná xi tjin asuntee ngatitsuín nga kuisinko xuta, tu xi kas'ehenuu xuta xi nda kuinchjako nuu. B'a ts'ín nk'ie nga kfeko asuntei kjuanchináha, n'ekjáinnu má nga kuintsuba síun.

10 'Xi kixi fiko nga ts'íntjusun ni xi ichí, kui xi tá naxu fiko nga ts'íntjusun ni xi tse. Kó xi najmi kixi fiko nga ts'íntjusun ni xi ichí, kui xi tá najmi naxu fiko nga ts'íntjusun ni xi tse.

11 Kui b'a maha, tsa najmi kixi kuankínko nga chaso ho kjuanchiná xi tjin asuntee ngatitsuín, ¿yá xi tsján nuu nga chúnnto kjuanchiná xi ndoo?

12 Tsa najmi kixi kuankínko nga chaso ho ni xi ts'e xi kj'ai, ¿yá xi tsján nuu ni xi ts'ajun?

13 Ndaha nku nda musu najmi ma ts'inxát'aha jo já ntia. At'aha nku xi ts'ín unkie ko nku xi ts'íntjo, ko a ra ts'íinxát'a sisihin nku ko ch'on ts'ín kuasehe xinkuu. Kui nga najmi kama n'exát'aha ruu Ntiana ko kjuanchino.

14 Tunga já fariseo, kui xi 'yún tsjoho toon. Kui nga tsajnukiehe Jesu nk'ie nga kint'é ngayjee ni xu'bi.

15 As'ai b'i kitsúhu Jesu jóo:

—Xuta nda n'esjo yjonuu nginkun xuta, tunga Ntiana há be xi nkú ts'ín tjíntuyá animanuu. At'aha ni xi benkjún xuta tu ts'ihí maha Ntiana nga basehe.

16 Jet'a xaha ni xi kis'et'a kjuatéxumoo ko ni xi tsakúya já profeta nistjin nga j'ai Jua Bautista. Kui nistjiun kik'atuts'ihin ra nga tís'enjimi nga Ntiana xi batéxuma ko xuta títsjá nga'yúhun yjoho nga tífás'enjin nga Ntiana xi kuatéxumaha.

17 Tunga ta chjhi ra kjuatéxumoo. Najmi 'ni tjin tsa ndyjajihin sén nk'a jan ko t'anankiu nga nku ntu ichihi kjuatéxumoo ndyjat'a.

B'i ts'ín kinchjanimiyaha Jesu kjuabixoon

(Mt. 5:31-32; 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18 Tu yaha ni xi k'uejna chjuuhun ko kuixanko kj'ai tachjuun, kui xi tibangane kjuabixan tjuhun. Ko xi kuixanko ngaha tachjuun xi y'ejnahá x'ihin, kui xi ta tibangane ni xi 'mihí kjuabixan.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'inchjen nku nda nchiná ko nku nda x'an

19 'Yejna nku nda nchiná xi bja najyun xi 'yún chj ko najyun xi tsjo k'un ko ngayje nistjin tsjo ts'ín b'asje s'í.

20 Ta y'ejña ya nku nda x'an xi 'mi Lazaro, xi kitsejnúhú ra tsé ko xi fajñastiu ankjua ni'yaha nda nchinóo.

21 Kui nda x'on ni xi un b'éhe k'un nga kjine t'ía xi xi bixuntunkí kinte yámixaha nda nchinóo. Ko santaha nañoo f'aik'úhun nga kjinejnu tséhe.

22 Tu k'iehén nda x'on ko ntítsjee ngjikoho ante xi má nga tíña ntje cháná Abraham, ko ta k'ien nda nchinóo ko ngjiyanji.

23 Nk'ie nga un tibehe nda nchinóo ngak'ien, tsasenjinki ko kieke nga kjin tíña Abraham ko nga Lazaro kab'ejñat'aha.

24 'As'ai kikjintáya nda nchinóo nga kinchja: “Ji na'mi Abraham, katuma nimahi an. T'exái Lazaro nga kats'ínk'anchiku najnú ntsja ko kanibá ts'ínk'anchi njá. At'aha 'yún nkjún un tíbena ei ajin nd'í”, kitsú.

25 Tunga b'ahá kitsú Abraham: “Ji ntína, n'ekj'áitsjein nga tsjo ts'in tsinchin asuntee ko Lazaro kjuanima j'aniki. Tunga nd'ai tjihin kjuajyu ko ji un tibehe.

26 Ko nku tijká ya. Nku tixa chánkantsú tjenchja masen yaná. B'a ts'in najmi ma f'atikjáha xi tjintu ei xi mjehe ngjuai ján ko ta ndaha xi tjintu ján najmi ma f'atikjá nga kj'uai ei.”

27 'As'ai ta kinchjahá ngáha nda nchinóo: “Tíbankihi, na'mi, nga n'ekjí Lazaro ni'yaha na'mina.

28 At'aha un maha já nts'é. Katjitsúyaha tu xi najmi ko kui kj'uaihi ante xu'bjí má nga un tibehe xuta”, kitsú ndo.

29 Tunga b'ahá kitsú Abraham: “Tíñaha já nts'ei kjuatéxumaha Moise ko xujun xi y'et'a já profeta.

Kui xi kant'é éhen”, kitsú.

³⁰ As'ai: “Najmi, na'mi Abraham. Tunga tsa tjín xi kj'uaíya ngáha ra ngabayoo ko ngjuaisehe já nts'é, ngjuaikj'áha ra animaha”, kitsú nda nchinoo.

³¹ Tunga b'ahá kitsú Abraham: “Tsa najmi tint'é éhen ni xi y'ét'a Moise ko já profeta, ta najmi kama chubayaha ndaha tsa tjín xi kj'uaíya ngáha ra ngabayoo.”

17

*B'i ts'ín kinchjanijmíyaha Jesu xuta xi ts'ínkijnejin
jé xuta xingisoo*

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ B'i kitsú Jesu nga kinchjako xuta ni'yakuyáha:

—Tjihin nga s'e ni xi ts'ínkijnejihin ngatitsun xuta, tunga, inima rú ts'ihin xi ts'ínkijnejin ngatitsun xuta xi kj'ai!

² Tu saha ra ngandaha xi b'a ts'íiun tsa s'et'a 'yúnt'a kásin nku ndjio chánka ko chjanikj'ajin ntáchak'uun, kintehe ni nga ts'ínkijnejin ngatitsun nku ntí ichí xi nkúhu xu'bi.

³ Chuhun yjonuu.

'Tsa nda nts'ei títs'ín ngatitsun, chubakoi nga najmi nda títs'ín. Tsa ngjuaikj'áha ra animaha, n'endyjat'aihi.

⁴ Tsa yatu niyá ch'on ts'ínkiohi nga nku nistjin ko tsa yatu niyá: “Tífikj'aha ra animana, n'endyjat'aní”, tsa kuitsuhi, n'endyjat'aihi.

⁵ As'ai kinchja já postru:

—Tisinkoni tu xi 'yún s'ejin sahani Ntjaná.

⁶ B'i kitsú Jesu:

—Tsa tu ichí s'ejinnuu Ntianá xi nkúhu nku k'un mostasa xi 'yún ichí, kama b'a k'úhuun yá tu xu'bi: “Tiyú xin ei ko t'ihinsinjñajin ntáchak'uun.”
Kuint'é'énuu yóo.

B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'ínchjén nku nda musu xi ts'intjusun xáha

⁷ Tsa nku xi tijñajinnuu tijñaha nku nda musu xi kafikján t'anankiu ko tsa chu kafikunntá, nk'ie nga ja k'oóyaha jñá nda musu, najmi b'a kuitsuhu: “Titjáhanchunt'ái yámixo.”

⁸ B'a ní kuitsuhu: “T'endaní ni xi kjíne ko n'esjei najyihin. T'eyání nichinena ko ntá xi k'uia, ko askahan kama chinei ko s'i ji.”

⁹ Ko ta ndaha najmi tsjáha máb'achjihi nda musuhu nk'ie nga ja kuats'intjusun xá xi kuatsjáha.

¹⁰ B'a ta ts'in jun, nk'ie nga ja n'etjusun ngayjee xá xi kitsjánuu Ntianá, b'a ní tixíun: “Já musu ní. Ni xi kik'inni, kui nihi xi kin'ei.”

B'i ts'in kits'innkihi Jesu te já xi k'uhun ch'in fentujnu

¹¹ Nk'ie nga tits'in niyá Jesu nga tífi nanki Jerusalen, j'ajin masen ante Samaria ko ante Galilea.

¹² Nk'ie nga tsichu nku nanki ichí, j'aik'úhun te já xi k'uhun ch'in fentujnu. Kui xi kjint'á tsincha

¹³ nga kikjintáya:

—Ji Jesu, nda maestru, katuma nimahi jin.

¹⁴ Nk'ie nga kikie Jesu jóo, as'ai b'i kitsúhu:

—Tankínkuhuu yjonuu já na'miu.

Nk'ie nga tincha fi jóo, tsitjuxin ch'ihin.

15 As'ai nku nda xi tjenjihin já xi tee, nk'ie nga kkie nga kama nkihí, kik'óya kō kits'intsjohō Ntjaná nga 'yún kikjintáya.

16 J'aisinkúnch'int'aha Jesu nga íxí t'anankiuhú kingjénsten nintaku kō kitsjáha máb'achjíhi. Samaria nibáha nda xi b'a kits'íun.

17 As'ai b'í kitsú Jesu:

—¿A najmi tehé maha já xi kama nkihí? ¿Má kfihí já xi ñja xingisoo?

18 ¿Á tu nkuhú nda xu'bi xi najmi ntje Israel tjeheñ ra kuak'óyaha nga kj'uaits'intsjohō ra Ntjaná?

19 As'ai b'í kitsúhu ndo:

—Tisintjein kō t'in. At'aha kuas'ejihin nga Ntjaná kits'ín nibána, kui nga kama nkihí ri.

*B'í ts'ín tsakúya Jesu nkjé kuatéxuma Ntjaná
(Mt. 24:23-28, 36-41)*

20 As'ai já fariseo kingjásjaiyaha Jesu nkjé kuichú nistjin nga kuatéxuma Ntjaná. B'í kitsú Jesu:

—Tunkaán najmi kama chjihí nk'ie nga kuatéxuma Ntjaná.

21 Kō ta ndaha najmi b'a kuitsu xuta: “Ei tíña”, kō a ra: “Ján tíña.” At'aha ja tibatéxuma Ntjaná ajinnuu.

22 As'ai b'a kitsúhu xuta ni'yakuyáha:

—Kuichú nistjin nga kama mjenuu nga choo ndaha tsa tu nku ichí nistjin xi s'e nk'ie nga kj'uaí Ntíhi Ndax'íun, tunga najmi chanú.

23 Tjín xi b'a kuitsunuu: “Ei tíña”, kō a ra: “Ján tíña.” Tunga najmi tu bankínú kō ta ndaha najmi tu tsjennkíhuu.

24 At'aha xi nkú ts'ín ma chji nd'ích'on nk'a ján nga bat'ai, nga ma chji ei ko ma chji ján, b'a ta ts'ín kama chji Ntíhi Ndax'iun nistjin nk'ie nga kj'uaí ngáha.

25 Tunga tíjuhún tjíhin nga un nkjún skuehe ko nga xuta xi tjin nd'ai najmi ts'ínkjáíhin.

26 'Xi nkú kama nistjin nga y'ejña Noe, b'a ta kama nistjin nk'ie nga kj'uaí ngáha Ntíhi Ndax'iun.

27 Kui nistjiun tjincha kjine ko tjincha 'bi xuta. Tjincha bixan ko tjincha ts'ínkixan ntíhi. B'a tjincha ts'ín santa nkúhu nga tsichu nistjin nga jas'en Noe tsutsu chánko, ko tu ni xí kik'ahá ts'í ko jesunjín ntá ngayjee xuta.

28 Ko b'a ta kama nistjin nga y'ejña Lot. Tjincha kjine ko tjincha 'bi xuta. Tjincha b'atse ni ko tjincha batéña ni. Tjincha b'éntje ko tjincha ts'ínnda ni'ya.

29 Tunga nistjin nga tsitju Lot nanki Sodoma, ni-bajen nk'a ján nd'í ko sufrí nga tsixuntu t'ananki. Jesun ngayjee xuta.

30 B'a ta kama nistjin nk'ie nga kuakúchji yjoho Ntíhi Ndax'iun.

31 'Kui nistjin xu'bo, xi kab'ejñasun nk'a ni'yaha najmi tu kuitjuen nga kj'uaík'asje ni xi tjintu aya ni'yaha. Ko xi kafi jña najmi ta kats'óyaha ni'yaha.

32 N'ekj'áitsjohoon yjonu ni xi kamat'ain chjuúhun Lot.

33 Tu yáhá ni xi mjehe ts'ínk'anki suba yjoho nga k'úejña t'ík'un, kui xi tu sahá kuayá. Tunga xi kuayá, kui xi tu sahá n'ek'anki.

34 An b'a tíxinnu. Kui nistjen xu'bo jo xuta xi kjintusún nku kama, nku chjúbé ko xinkuu s'ejña.

³⁵ Jo jminchjín xi tíncha ot'áha xinkjín, nku chjúbé ko xinkuu s'ejña.

³⁶ Jo já xi kafi jñá, nku chjúbé ko xinkuu s'ejña.

³⁷ B'a kitsú jóo:

—Ji Nda Ntía, ¿má xi tjehen b'a kamoó?

B'i kitsú Jesu:

—Yaha nga má kjijña nku yjoninte k'ien, yo ma ñjakú chálíkíe. B'a ta ts'ín chaha nga kj'uaí Ntíhi Ndax'iun.

18

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kits'ínchjén ni xi kits'ínko nku nda jue nku tachjuún xi ja k'ien x'ihín

¹ As'ai Jesu y'ejña chubayaha xuta ni'yakuyáha nga tsakúyaha nga tjíhin nga tehente kuinchja Ntíaná ko nga najmi ts'ínkjehe k'un.

² B'i kitsúhu:

—Nku nanki y'ejña nku nda jue xi najmi benkjún Ntíaná ko ta ndaha najmi nusihín xuta.

³ Yo ta y'ejña nku tachjuún xi ja k'ien x'ihín. Kui xi fisehe nda jue nga b'a tsuhu: “Kixi n'ení kjuá xi tjínkona chá kontrana.”

⁴ Nkjin nistjin j'a nga najmi kits'ihín kjuá tachjuún. Tunga askahán ni kits'innkjink'un: “Ndaha tsa najmi benkján Ntíaná ko najmi nusinna xuta,

⁵ tunga tu nku títs'instihína tachjín. Kui nga tu sahá kixi ts'ihín ra kjuá tu xi najmi ts'ínkjehe kjuatsentana nga kj'uaíse tehentena.”

⁶ B'i kitsú sa Nda Ntíaná Jesu:

—Nda tasinñju ni xi kitsú nda jue ch'onk'un xu'bi.

7 Nt̄ianá, ¿a najmi kixihí ts'íh̄in kjua xuta xi j'ájin, xi n̄istjin n̄istjen nchjakoh̄o? ¿A ts'íink'andayahá nga kuasinko?

8 B'a tíxinnuu nga ntjuúhun ts'íh̄in kjua xuta xi ts'e. Tunga nk'ie nga kj'uai ngáha Nt̄ih̄i Ndax'iūn, ¿a sakú saha asuntee xuta xi s'ejih̄in Nt̄ianá?

B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku nda fariseo ko nku nda xi f'áchjintjai ch'á

9 Ta y'éjña chubayaha Jesu nga tsakúyaha xuta xi b'a maha nga naxu t̄incha ts'in nginkun Nt̄ianá maha, tunga najmi ndahá ts'in basehe xuta xingisoo. B'i kitsúhu:

10 —Jo já ngji nchjako Nt̄ianá má ma natsih̄in n̄inku, nku xi nda fariseo ko nku nda xi f'áchjintjai ch'á nga ts'ínxát'aha já Roma.

11 Nda fariseo b'i ts'in kinchjako Nt̄ianá nga ngandaha kinchja nk'ie nga kabasinjña ndju: “Ji Na'mi, títsjaha máb'achj́i at'aha najmi b'a k'an xi nkú k'un xuta xi k'oo, xi ndyjé ts'in, xi ch'onk'un, xi b'at'aha chjuúhun. Ko ta ndaha najmi b'a k'an xi nkúhu nda xu'bi xi f'áchjintjai ch'á.

12 Jo niyá nga tuntjóo bátejña kjintíá ko nku t̄ikjá ngayjee ni xi ts'in ngana tsja chje.”

13 Tunga nda xi f'áchjintjai ch'á kjin tsasinjña ko santaha najmi ma k'un tsa nk'a ján kuasenjinki. Tu kik'onayahá 'mehe nga b'i kitsú: “Ji Na'mi, katumá ni mahi an nga jé tjenna.”

14 An b'a tíxinnuu. Nku nda xi naxu kama ndai nginkun Nt̄ianá nk'ie nga kik'óya ngáha ni'yaha. Najmi b'aha nda xinkuu. At'aha tu yáhá ni xi k'uasjenk'a suba yjoho, kui xi ichí kama nginkun

Ntianá. Ko xi k'uasje nimakjua yjoho, kui xi sakúhu kjuachánka.

B'i ts'in nda kinchjane Jesu jánti xi

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ As'ai incha j'aiko xuta ntíhi tu xi Jesu nguénnehe ra ntsja. Tunga nk'iehé nga kikié já ni'yakuyóo nii, b'a kitsúhu xuta nga najmi b'a incha ts'ín.

¹⁶ Tunga kinchjahá ra Jesu jóo ko b'i kitsúhu:

—Tjehenntoho jántiu nga kanibásena. Najmi tu jun b'ech'óho. At'aha xuta xi b'a ts'in tjintuyáha xi nkú joyaha jánti xi, kui xi tjehen ra nga Ntianá kuatéxumaha.

¹⁷ Kjuaxi ni xi tíxinnu. Xi najmi ts'ínkjáhin nga Ntianá xi batéxumaha xi nkú ts'in ts'ínkjáhin nku nda chí ni xi 'baihi, kui xi ndaháchí najmi kjuas'enjin nga Ntianá xi kuatéxumaha.

B'i ts'in kinchjanijmiko Jesu nku nda nchiná

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ As'ai nku nda k'aku kingjásjaiyaha Jesu:

—Ji nda maestru, ji xi ndai, ¿mí nihi xi ts'ian tu xi kama ts'ínkjáhin ra nga kúátejña tik'un síán?

¹⁹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Á an xi nda ti'mihini? Najmi tjin xi ndaha, nku tutuhú Ntianá.

²⁰ Yai xi nkú ts'in tjit'a kjuatéxumoo: “Najmi tu biyunéi kjuabixoon. Najmi tu n'ek'iein. Najmi tu ndyjé n'ei. Najmi tu testiyu tsank'á n'ei. Chankujúin na'mihi ko nahi.”

²¹ B'a kitsú ndo:

—Ngayjee ni xu'bo tits'intjusan santa nkúhu nga ndyjana.

22 Nk'ie nga kint'é Jesu ni xu'bi b'a kitsú:

—Nku ni ndyjat'á sahi. Tateñai ngayjee ni xi tjihin ko tjeihin xuta x'an. B'a ts'in s'ehé ri kjuanchiná ndjiojmi ján. As'ai nibái nga tsjénkiní.

23 Tunga nk'iehé nga kint'é ndo éin, kik'ie nusin nusihin, at'aha 'yún nkjún nchiná.

24 Nk'ie nga kkie Jesu nga kik'ie nusin nusihin ndo, b'i kitsú:

—jÁ b'a 'yún 'ni tjihin tsa xuta xi nchiná nkjuhun kjuas'enjihin nga Ntjaná kuatéxumaha!

25 Tu sahá najmi 'ni tjin tsa nku chu camello kjuas'en tixaha nku nintu nga nku nda nchiná kjuas'enjin nga Ntjaná xi kuatéxumaha.

26 As'ai xuta xi kint'éhe b'a incha kitsú:

—¿Yá xi kama k'uanki ni ma?

27 B'i kitsú Jesu:

—Ni xi ndahachí najmi maha ts'in xuta, Ntjaná maha ts'in ni.

28 As'ai b'a kitsú Pedro:

—Xi nkúhu jin, ja y'entu ni xi tjinni ko tjennkihi nd'ai.

29 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnu. Tu yáhá ni xi y'éjña ni'yaha, tsa chjuúhun, tsa já nts'e, tsa xi cháha ko tsa ntíhi at'aha Ntjaná batéxumaha,

30 kui xutai 'yún ts'ati k'uai ngáha ra asunte xu'bi ko nistjin xi nibá askahan k'uaihi nga k'úentu tik'un sín.

*B'i ts'in ta kitsúya ngáha Jesu nga kuayá
(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)*

31 As'ai ngjiko t'axín Jesu já ni'yakuyá xi te joo ko b'a kitsúhu:

—Tjenñju. Ja t́bankíáán nanki Jerusalen. Yo kuitjusun ngayjee ni xi y'ét'a já profeta nga kamaha Ntíhi Ndax'iun.

³² At'aha aya ntsja xuta xi najmi ntje Israel tjeheh ra n'ekjas'en. Kui xi kuajnukiehe, ch'on ts'íhin, ko kuatétéjnuhu.

³³ K'uéhe ko ts'ínk'ien. Tunga nistjin xi ma jahan kj'uaíya ngáha ra ngabayoo.

³⁴ Ndaha nku ni xu'bi najmi kamankjihin já ni'yakuyoo. Najmi be ni xi t́nchja Jesu, at'aha kis'ejna 'maha niu.

*B'i ts'ín kits'ínk'ihí Jesu nku nda ka
(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)*

³⁵ Nk'ie nga ja t́bichú tiña Jesu nanki Jerico, nku nda ka kab'ejna andai niyoo nga t́banki chje.

³⁶ Nk'ie nga kint'é ndo nga tíf'a nkjún xuta, as'ai kingjásjaiya mí nihi xi tíma.

³⁷ Kik'inyaha nga Jesu, nda xi nibáha Nazaret, tíf'a yo.

³⁸ As'ai kikjintáya:

—Ji Jesu, ji xi ntjehe David, katuma nimahi an!

³⁹ Xuta xi yja títjuun kinchjatikohe tu xi k'uéchja'aha ts'a, tunga tu sahá 'yún kikjintáya sa:

—Ji ntjehe David, katuma nimahi an!

⁴⁰ As'ai tsasin'yún Jesu ko b'a kitsú nga ngjuaichja' nda ko. Nk'ie nga ja j'ai, Jesu kingjásjaiyaha:

⁴¹ —¿Mí xi mjehi nga ts'ihin?

B'a kitsú nda ko:

—Ji nda maestru, mjena nga kama chjina.

⁴² B'i kitsú Jesu:

—Katuma chjihi. At'aha kuas'ejihin nga Ntiana kits'ín nibána, kui nga kama nkihi ri.

⁴³ Ta kuihi chubo kama chjihi ndo ko kit-sjennkíhi Jesu nga kits'íntsjoho Ntiana. Ko ta kits'íntsjoho Ntiana ngayjee xuta xi kikié ni xu'bi.

19

B'i ts'in tsichuk'úhun Zakeo Jesu

¹ As'ai tsichu Jesu nanki Jerico. J'ajin nankiu.

² Yo tíña nku nda nchiná xi 'mi Zakeo, xi nda k'akuhú já xi f'áchjintjai ch'a nga ts'inxát'aha já Roma.

³ Kui xi mjehe skue yáha Jesu, tunga najmi tímahá ra, at'aha katsehe xuta ko ch'e nkjún ya Zakeo.

⁴ As'ai tsangatsanka tíjuhun xuta nkjiun ko tsiyajnu nku yá xi síña yo, tu xi skuehe Jesu, at'aha yo tjihin nga kj'ua.

⁵ Nk'ie nga ja tífa Jesu yo, tsasenjinki má kji'a ndo ko b'i kitsúhu:

—Ji Zakeo, kitsa titjujein, at'aha ni'yahi tjihin nga ts'inkj'áya nd'ai.

⁶ As'ai kitsa tsitjujen Zakeo ko tsjo kamaha nga kits'ínkjáihin Jesu ni'yaha.

⁷ Tunga nk'ie nga kikié xuta ni xu'bi, as'ai ngayjee kinchjayane Jesu nga b'a kitsúhu xinkjin:

—Ni'yaha nku nda xi najmi ts'íntjusun kjuatéxumahá Moise kfi ts'inkj'áya.

⁸ As'ai tsasinjña ndju Zakeo ko b'a kitsúhu Jesu:

—Chasei, nda maestru. Tsjaha xuta x'an masen ni xi tjinna. Ko tsa tjín xi ndyjé kits'ihin nga

ts'anachaha, ts'ink'óya ngáha ra ñju niyá tjíhin ni xi jak'aha.

⁹ B'i kitsú Jesu:

—Ja k'uanki nd'ai xuta xi tjintu ni'ya xu'bi, at'aha ta ntjehe ntje chjáná Abraham y'aha ra nda xu'bi.

¹⁰ At'aha Ntíhi Ndax'iun j'aingisjái ko j'ai ts'ink'anki xuta xi ja kindyja.

B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku nda xi kitsjáha já musuhu toon xi ts'inxáko

(Mt. 25:14-30)

¹¹ Nk'ie nga tímjeñju xuta ni xi tinchja Jesu, as'ai ta y'éjña chubaya ngáha nga tsakúya. At'aha ja tibichú tiña nanki Jerusalen ko b'a tímaha xuta nga akui kuatexumahá Ntíaná.

¹² Kui nga b'a kitsúhu Jesu:

—Y'ejña nku nda nchiná xi ngji kjin kj'ai nanki tu xi nda rei n'e maha ko askahan k'óoya ngáha.

¹³ As'ai kinchjaha te já musuhu ko kitsjáha toon nga nkúnkú jóo. “N'exáko tooin santa nkúhu nga kjúái ngáhana”, kitsúhu.

¹⁴ Tunga unkiehé ra xuta nankihí ndo ko incha kits'ínkji tjennki ndo já chjine'én xi b'a kuitsu: “Najmí mjeni tsa kui ndai xi kama nda reini.”

¹⁵ Tunga kin'e mahá nda rei ndo ko kik'óya ngáha nankihí. As'ai kitsjá kjuá nga chubaha já musu xi kitsjáha toon, tu xi skuehe xi nkú tjin kits'in nganasun nga nkúnkú jóo.

¹⁶ As'ai j'ai nda xi tjuun. “Ji nda ntia, te tjíhin nga kits'in nganasun toohin”, kitsú.

¹⁷ “Nda tjin. Nda ní ji, nda musu. Naxu kin'etjusuin xá ichí xi kitsjaha, kui nga tsjaha ra nga kuatexumaha ri te nanki”, kitsú nda rei.

18 As'ai j'ai nda musu xi ma joho. “Ji nda ntia, un tjihin nga kits'in nganasun toohin”, kitsu.

19 “Ji xi kuatexumaihi un nanki”, ta kitsuhu nda musu xu'bi.

20 'As'ai j'ai nga kj'ai nda musu. “Ji nda ntia, a toohin ngaha ei. Nku pañu kik'ontikjajian nga y'etja,

21 at'aha tsankjuhun. At'aha kjan ni ji. Chjubei ni xi najmi ji y'eñai ko chjusintjein chan xi najmi ji y'entjei”, kitsu.

22 As'ai b'a kitsu nda rej: “Ji nda musu ch'onk'un, ta kuihi en xi kuakixin ts'inkokjuahara. Tsa an xi kjan ko fakja ni xi najmi an y'eña ko kjesintjen chan xi najmi an y'entje,

23 kui nga, za najmi kin'ekjas'eheñ ri toonna ja xi be nku ts'in ts'inxakoho toon? Tsa b'a kin'ei, ja ra ts'inkjain ngaha ra nd'ai toonna ko santaha ntih nga kja”, kitsu.

24 As'ai kinchjako nda rej ja xi kabincha yo. “Chju'ohoo toon nda xu'bi ko tjohoon nda xi tjñaha te”, kitsuhu.

25 “Ji nda ntia, ja tjñaha te toon nda xu'bo”, kitsu jo.

26 Tunga b'aha kitsu nda rej: “An b'a tixinnuu. Ngayjee xi tjihin ni, kui xi k'uai saha. Tunga xi najmi tjihin, kui xi chju'aha santaha ni xi ichi xi tjñaha.

27 Ko ma ha ja kontrana xi najmi mjehe nga kua-texumaha, nibakoo ei ko nginkan tichakjo kasin.”

*B'i ts'in jas'en Jesu nanki Jerusalem
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

28 Nk'ie nga ja b'a kitsú Jesu, as'ai kitsjen títjun nga kits'innđuú ngáha niyáha nanki Jerusalen.

29 Nk'ie nga ja tsichu tiña Betfage kō Betaniá, nanki xi tiña maha asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivo, as'ai kits'ínkji Jesu jo já ni'yakuyáha

30 nga b'i kitsúhu:

—Tankiún nanki ichi xi tíña tiña ján. Nk'ie nga ja kuichú yo, sakúnuu nku ntí búrrú xi tít'a'yún, xi najmi kjee ch'a b'esúhun. Chjúnndáyo kō nibáko eí.

31 Kō tsa tjin xi ngjuásjaiyanuu: “¿Á jun tíchjundáyahanu chu?”, tsa kuitsunuu, b'a t'ihuun: “Nda maestru rú machjéhen chu.”

32 As'ai ngji já xi kin'ekjiú kō kisakúhu chu xi nkú nga kitsú Jesu.

33 Nk'ie nga ja tíncha kjendáya ntí búrrú, as'ai b'a kitsú já xi ts'e chu:

—¿Á jun tíchjundáyahanu ntí búrrú?

34 B'a kitsú jóo:

—Nda maestru rú machjéhen chu.

35 Incha j'aikohō Jesu chu. Najyuhun incha kingjásuhun chu kō kits'ínk'íésun Jesu.

36 Xi nkú nga ts'ín tífi Jesu, b'a ts'ín kingjántu najyuhun xutá aya niyóo.

37 Nk'ie nga ja tíncha bichú tiña má jenstehen asunntu tjenki Yá Olivo, as'ai ngayjee xutá ni'yakuyáha Jesu 'yún incha kikjintáya tsjo nga kits'intsjohō Ntíaná ngat'aha ngayjee kjuankjún xi incha kkie.

38 B'a incha kitsú xuto:

—iNtianá nda kats'ínko nda rej xi kits'ín nibá ngajoho! iKas'e kjuajyu ndjiojmi ján ko kaya kjuachánkaha Ntianá nk'a ján!

³⁹ As'ai kinchja k'ua já fariseo xi tjenjihin xuta nkjiun:

—Ji nda maestru, b'a t'ihin xuta ni'yakuyáhi nga najmi tu b'a incha kats'ín.

⁴⁰ B'i kitsú Jesu:

—B'a tíxinnuu, tsa k'uéchja ts'a xuta xu'bi, ndjio incha kjintáya.

⁴¹ Nk'ie nga j'ai tiña Jesu nanki Jerusalen, kikjintántjai nankiu nk'ie nga kikie.

⁴² B'i kitsú:

—iTsa tu kui sa nistjin xu'bi kamankjinnuu ni xi tsjánuu kjuajyu! Tunga tñña 'mahánuu niu nd'ai.

⁴³ At'aha kuichú nistjin nga já kontránuu k'úétjindainuu xjó nga k'uéchjanuu tu xi ts'íinkjehenuu.

⁴⁴ Ts'íinkjenuu ko ts'íink'ien xuta nankinuu. Ndaha nku ndjio najmi ta s'ejñasun saha ra xinkjín. At'aha najmi kamankjinnuu nk'ie nga y'éjña chjinuu Ntianá kjuandaha.

B'i ts'ín kik'onsje Jesu já xi tüncha batéña chu má ma natsihin ninku

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ As'ai jas'en Jesu má ma natsihin ninku. Kik'onsje já xi tüncha batéña ko tüncha b'atse chu yo.

⁴⁶ B'i kitsúhu:

—B'a ts'ín tjit'a éhen Ntianá: “Ni'ya xi má nga kuinchjako xuta Ntianá kama ni'yaná.” Tunga jun antehe já ndyjé tín'e mo.

⁴⁷ Xki nistjin tsakúya Jesu natsihin ninku. Ko já na'mi k'aku, já chjine'éhen kjuatexumoo ko já xi yankjúhun incha tsangisjai niyá xi nkú ts'ín kama ts'íink'iehen Jesu.

⁴⁸ Tunga najmi tísakú niyáhá ra nkú ts'ín b'a incha ts'ín, at'aha ngayjee xuta 'yún mjehe nga kuasínñjihu ni xi tínchja Jesu.

20

B'i kama nk'ie nga kingjásjaiyaha já tjíxoo Jesu yá xi kitsjá xáha

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ Nku niyá nk'ie nga títakúya Jesu má ma natsihin ninku nga y'énijmíhi xuta én nda tsuhu Ntíaná, as'ai j'aik'úhún já na'mi k'aku, já chjine'éhen kjuatexumoo ko jáchá xi ta tjíhin xá.

² B'a incha kitsúhu:

—T'iniani, ¿mí xá xi tjíhin nga b'a t'n'ei? ¿Yá xi kitsjá xáhi?

³ B'i kitsú Jesu:

—Ko an ta kuasjáyanu nku ni. T'inianú.

⁴ ¿Yá xi kits'ín nibáha Jua Bautista nga j'aiténtá xuta? ¿A Ntíaná, a ra xuta asunntejhi?

⁵ As'ai b'i kitsúhu xinkjín nga kinchjanijmíyaha niu:

—Tsa: “Ntíaná kits'ín nibáha Jua”, kuixíaán, as'ai b'a kuitsuná: “¿Á najmi kis'ejihinnu ni xi kitsúhu Jua?”

⁶ Ko tsa: “Xuta asunntej kits'ín nibáha” kuixíaán, ngayjee xuta k'úená ndjió nga ts'íink'iená, at'aha b'a tsu xuta nga nku nda profeta kama Jua.

⁷ As'ai kinchjako ngáha Jesu:

—Najmi yai yá xi kits'ín nibáha.

⁸ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Ko ta ndaha an najmi xinyanuu yá xi kitsjana nga b'a títs'ian.

B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'inchjén já xi najmi naxu fiko xá xi kik'aihi

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ As'ai Jesu b'i ts'in tsakúyaha xuta nga y'éjña chubayaha:

—Nku nda y'éntje tuntsjajé. Kitsjá saha antee já xi maha ts'inxáko tuntsjajéé, as'ai ngji kjin tse nkjún nistjin.

¹⁰ Nk'ie nga ja tjne tuu, as'ai kits'ínkjisehe ndo nku nda musuhu já xi títs'inxáko tuntsjajéé tu xi kuankihí ra tu xi kanéhe. Tunga kik'íéhé ra jóo nda musuhu ko kits'ínkji tiya tiya.

¹¹ As'ai ta kits'ínkjihí ngáha ndo kj'ai nda musu, tunga ta kik'íéhé ngáha ra jóo nda musu xu'bi. Ch'on nkjún incha kitsúhu ko kits'ínkji tiya tiya.

¹² Ta kits'ínkjihí ngáha kj'ai nda musuhu ndo, tunga ta kits'in'uhún ngáha ra jóo nda xu'bi nga tsanka tjennki.

¹³ Tu chahán b'i kitsú nda xi ts'e tuntsjajéé: “¿Mí nihi xi ts'ian? Tu sahá ntína xi tjo nkjúnna ts'inkjiá. Tsa tu ahá ni skuenkjún ntína jóo.”

¹⁴ Tunga nk'iehé nga kkie já xi ts'inxáko tuntsjajéé nga nibá ntíhi ndo, b'a kitsúhu xinkjín: “Kui xu'bo xi ts'ínkjáihín ngayjee ni xi tjihín na'mihi. Tu sahá n'ek'ieén tu xi kama ts'añáhaná ni xi ts'ínkjáihín.”

¹⁵ Kui nga kik'onsjehe jóo ntíhi ndo natsin má nga tjíntje tuntsjajéé ko kits'ínk'ien.

'Kui b'a maha, ¿nkú ts'íhín ra nda xi ts'e tuntsajée já xu'bo?

¹⁶ Kj'uaí ko ts'íinkje já xi ts'ínxáko tuntsajée ko kj'aí já tsjá sá ngáha ra ante tuntsajée.

Nk'ie nga kint'é ni xu'bi xuta xi tíncha yo, as'ai b'a incha kitsú:

—¡Najmi b'a tu katuma!

¹⁷ Tunga tsase'ahá Jesu jóo ko b'i kitsúhu:

—Kui nga, ¿nkú tsuhu ra ma ni xu'bi xi tít'a xujun éhen Ntíaná? B'a títsu:

Ndjio xi kikjaníya já chjinexóo,

ja j'ai ma ndjio k'aku.

¹⁸ Tu yáhá ni xi kuijnesun ndjio xu'bi kama xixi. Ko xi kuijnenehe ndjio kama nkuankuan.

*B'i ts'ín tsakúya Jesu yá xi tjihin nga s'echjhi
(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)*

¹⁹ Ta kuihi chubo mjehe já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumoo nga kuakj'ánijé Jesu, at'aha kamankjihín nga kui kinchjaníjmíyaha nga y'éjña chubaya. Tunga incha kitsankjúhún xuta nkjiun.

²⁰ As'ai kits'ín nibásehe Jesu k'ua já xi kúnnta 'maha, xi xuta nda kits'ín ma maña yjoho, tu xi ts'íinkijnejihin Jesu nku én xi najmi b'a tjin. B'a ts'ín kama ts'íinkjas'ehen ra nda tjíxá Roma.

²¹ B'a incha j'ai tsúhu:

—Ji nda maestru, yai nga kjuaxi én xi chubai nga bakuyái ko nga najmi ngabi n'ei kjuá. Naxu bakuyái éhen Ntíaná.

²² Kui nga, ¿a ma b'echjhi nda títjun Cesar ni xi f'áchjíná, a ra najmi?

²³ Tunga kamankjihín ra Jesu kjuamañaha jóo ko b'a kitsúhu:

²⁴ —Takúnú nku toon denario. ¿Yá xi ts'e sénnistjiin ko j'áin xi tjit'aha tooin?

B'a kitsú jóo:

—Ts'e nda titjun Cesar.

²⁵ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tjohoon nda titjun Cesar ni xi ts'e nda titjun Cesar, ko tjohoon Ntíaná ni xi ts'e Ntíaná.

²⁶ Najmi kamaha jóo kits'ínkijneya Jesu nga kuinchja nginkun xuta nantio nku én xi najmi b'a tjín. Tu sahá kama nkjuhun én xi kits'ínk'óya Jesu ko najmi ta kinchjaha.

*B'i ts'in tsakúya Jesu nga kj'uaíya ngáha ra xuta
(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)*

²⁷ Já saduseo bakúya nga najmi kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo. As'ai k'ua xi j'aisehe Jesu nga

²⁸ kingjásjaiyaha. B'i incha kitsúhu:

—Ji nda maestru, y'é't'aná Moise: “Tsa nku nda xi tijnaha chjuún kjuayá nga najmi kis'ekoho ntí chjuúhun, nda nts'e tjihin nga kuixanko ngáha chjuúhun, tu xi b'a ts'in s'ehe ra ntí nda nts'e xi k'ien.”

²⁹ Y'entu yatu já xi nts'e maha xinkjín. Tsixan nda xi tjuun tunga b'ahá tjíun k'ien. Najmi kis'ehe ntí.

³⁰ As'ai nda xi ma joho tsixanko ngáha tachjúun, tunga ta k'iehén ngáha.

³¹ As'ai b'ahá ta kits'ín ngáha nda xi ma jahan ko ta k'ien, ko b'a ta kamat'ain já xingisoo. Ndaha nku xi yatuú najmi kis'ehe ntí.

³² Asakahan ta k'ien tachjúun.

³³ 'Kui b'a maha, nistjin nga kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo, zyá ndaha xi kama ts'e tachjuun? At'aha nga yatuu tsixanko.

³⁴ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Bixan xuta xi tjín nistjin nd'ai ko ts'ínkixan ntíhi.

³⁵ Tunga xuta xi tjehe ra nga k'úentu tík'un nistjin xi s'ejña askahan, xi kj'uaíya ngáha ra ngabayoo, kui xi najmi ta kuixahan ko najmi ta ts'ínkixahan ntíhi.

³⁶ At'aha najmi ta kama kuayáha. B'a ní ts'ín k'úentu xi nkú ts'ín tjíntu ntítsjee. Ntíhi Ntiana kama, at'aha j'áíya ngáha ra ngabayoo.

³⁷ 'Ko santaha Moise ta y'éjña chji nga kj'uaíya ngáha ra xuta ngabayoo, nk'ie nga kinchjanijmíyaha na'yá ntsje xi títiu. At'aha b'a ts'ín tjít'a nga Ntiana xi “Ntíaha Abraham, Ntíaha Isaac ko Ntíaha Jacob.”

³⁸ Ntiana najmi Ntíaha aníma. Ntíaha ní xuta tík'un. At'aha nginkun Ntiana tjíntu tík'un ngayjee xuta.

³⁹ As'ai kinchja k'ua já chjine'éhen kjuatexumoo:

—B'a tjín ni xi kuakixín, nda maestru.

⁴⁰ Najmi ta kama k'un kingjásjaiya saha ra Jesu tsa mí nihi.

*B'i ts'ín kingjásjaiya Jesu yá xi y'aha ra xi Cristo
(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)*

⁴¹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Nkú tjihin ra nga b'a tsuhu xuta nga ntjehe David nibáha ra xi Cristo?

⁴² At'aha ta kuihi David b'a ts'ín y'é't'a xujun salmo:

Ntiana b'a kitsúhu Nda Ntiana:

“Tinchint'ání má batexuma,

⁴³ k'uentú maná já kontraḡi kinte tsukui.”

⁴⁴ B'a ts'ín ta kuihi David b'a kitsúhu nga Nda Ntjaha maha xi Cristo. Kui nga, ¿nkú ts'ín ntjehe David nibáha ra xi Cristo?

B'i ts'ín y'échjit'ain Jesu sin xi y'a já chjine'éhen kjuatéxumoo

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Nga tíncha basínñju ngayjee xuta, as'ai kinchjako Jesu xuta ni'yakuyaha:

⁴⁶ —Chúhun yjonuu já chjine'éhen kjuatéxumoo. Kui xi tsjoho nga bja najyun ndju nga b'ema ko nga tsjo ts'ín súniñaha niyatée. Tsjoho nga b'entusún yáxile xi tíncha títjun ni'ya sinagoga ko nga b'entu ante k'aku xi tjin nku s'í.

⁴⁷ Kui xi kje'aha ni'yaha jminchjin xi ja k'ien x'ihin ko as'ai chuba 'yuhún tse nchjako maña Ntjaná tu xi b'é'mat'aihin yjoho. 'Yún un skuēhe já xu'bj.

21

B'i ts'ín kinchjanijmýaha Jesu toon chje

(Mr. 12:41-44)

¹ Tsase Jesu ko kieke xuta nchiná xi tbinchá toohon aya kaxa toon chje.

² Ko ta kieke nku tachjuún xi ja k'ien x'ihin. Kui xi jo toon xi títí tsinchá kaxa chje.

³ As'ai b'i kitsú:

—Kjuaxi ni xi tixinnuu. Tachjuún x'ain 'yún tse kuatsjá sa nga ngayjee xuta xi k'oo.

⁴ At'aha ngayjee xuta xi k'oo ni xi túb'ankihj kuatsjá. Tunga máha tachjín, ngayjee toon xi tíñaha nga kjinayaha nichine kuatsjá.

B'i ts'ín tsakúya Jesu ni xi kama kintehé ni nga kfe asuntee

(Mt. 24:1-28; Mr. 13:1-23)

⁵ K'ua xuta tinchjanijmíyaha ninku nga tsjo ts'ín kin'enaxúkoho ndjio tsjo k'un ko ni xi kits'insuhun xuta. As'ai b'i kitsú Jesu:

⁶ —Máha ni xi tíyo ej, kuichú nistjin nga ndaha nku ndjio najmi ta s'ejñasuhun ra xinkjín. Ngayjee n'exúya.

⁷ As'ai b'a kitsú jóo nga kingjásjaiyaha:

—Ji nda maestru, ¿nkjé b'a kama? ¿Mí nihi xi kuakúchji tíjun nga b'a kama?

⁸ As'ai kinchja Jesu:

—Chúhun yjonuu nga najmi tu ch'a xi k'uanachanu. At'aha nkjin maha xi kj'uai nga an ts'ín ma yoho. “An xi kui”, kuitsu. Ko b'a kuitsu ya: “Ja kuichu nistjiun.” Tunga najmi tu tsjennkíhí ruu jóo.

⁹ Nk'ie nga kuinú'yó nga tjín kjuachán ko nga najmi tjín kjuajyu ajihin xuta naxinantá xi tjín, najmi tu binkjun. At'aha tíhin ni nga tjun b'a kama, tunga najmi kjehé kfe asuntee.

¹⁰ Ko b'i kitsú sa Jesu nga ngjindju:

—Xuta xi tjín nku nanki kjaánko xuta xi kj'ai nanki. Nku nda rej kjaánko kj'ai nda rej.

¹¹ Chón xi tu xí 'yuhún kama ko s'e kjintía kj'ai kj'ai nanki. Tsjén ch'in ch'onk'un, ko kama chji nk'a ján ni xi kuinchánkjúhun xuta ko kjuankjún chánka.

12 'Tunga kintehe ni nga kuitjusun ngayjee ni xu'bi, titjun kuakj'ánijénuu xuta ko tsjénki unkienuu. Ts'íinkjas'ennuu aya ntsja já k'akuhu xuta sinagoga ko ts'íinkjas'ennuu nubayá. Ngat'ana ngjuaikohonuu nginkun já rej ko nginkun já titjun.

13 B'a ts'ín sakúntehenuu nga k'únyaha ruu jóo yáha an.

14 B'i n'e n'enkjintak'un nga najmi tu b'enda titjun xi nkú ts'ín kuisinkoo yjonuu.

15 At'aha an tsjanuu én xi chubo ko kjuankjintak'un xi chánka sa nga xi ts'e já kontranuu, tu xi najmi kuichúkuaha ra ni xi chubo ko tsa b'a kuitsu nga najmi b'a tjín ni xi tíchubo.

16 'Santaha xi chánuu, já nts'o, xuta xinkiu ko xuta xi nda nchjakonuu ts'íinkjas'ennuu. K'ua xi tjín ajinnuu n'ek'ien.

17 Ngat'ana ts'ín unkiehenuu ngayjee xuta.

18 Tunga ndahá nku ntsjaku najmi ndyja.

19 Ndjá tincho, tu xi k'uankihinu.

20 'Nk'ie nga choo nga k'úétjindaihi já jun nanki Jerusalen, katumankjinnuu nga ja kuichu nistjin nga n'ekje.

21 Kui nistjiun katanka xuta xi tjintu ante Judea xi tjehe asunntu tjénki. Xi tjintu ajin nantia Jerusalen katitju. Xi kafi jñá najmi ta kak'óyaha ajin nantio.

22 At'aha kui nistjin xu'bo ts'íinkjáhin xuta chjihí ni xi najmi nda kits'ín, tu xi kuitjusuhun ngayjee ni xi jtít'a éhen Ntíaná.

23 ¡Nimá rú ts'íhin jminchjín xi y'a ntí ko xi títs'ínki ntí kui nistjiun! At'aha tse kjuanima xi

s'e asuntee ko kjuakjahan Ntiana nibanehe xuta xu'bi.

²⁴ K'ua xi kicha ndju n'ek'ienkoho ko kj'ai nga xi ngjuainije ngayjee nanki xi tjin. Xuta xi najmi ntje Israel tjeheh ra kuasinne nanki Jerusalem xi nkú tjin nú nga k'uauntehe nga kuatéxuma.

*B'i kama nistjin nga kju'ai ngaha Ntíhi Ndax'iun
(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)*

²⁵ 'As'ai ts'iu ko sóo ko niñuu kuakúchji kjuankjún xi kama. Xuta naxinantá xi tjin t'anankiu ngjuántaha ra yjoho ko tsankjún, at'aha 'yún kjuaneyá ntáchak'uun ko 'yún ngjuaink'a t'éhen ntóo.

²⁶ Xí kuayáyahá xuta nga tsankjún ko nga kúyaha ni xi kamaha asuntee. At'aha Ntiana ts'íink'atsé ni xi tjin nk'a ján.

²⁷ Nk'iehé cha Ntíhi Ndax'iun nga tjenjin nintiu nga nibáko ngayjee nga'yuhun ko kjuachánkaha.

²⁸ Nk'ie nga k'uatuts'ihin nga b'i kama, tsjo katumanu, at'aha ja tibichú tiña nistjin nga ja kama ndainuu.

²⁹ Ko b'i ta ts'in y'éña chubaya Jesu nga tsakúya:
—Chasoho yá higuera ko ngayjee yá xi tjin.

³⁰ Nk'ie nga yo nga ja tíjuhú nts'én, mankjinnuu nga ja tibichú tiña chunubóo.

³¹ B'a ta ts'in nk'ie nga ja choo nga ja b'a tíma, katumankjinnuu nga ja tíña tiña nistjin nga kuatéxuma Ntiana.

³² Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Kuitjusun ngayjee ni xu'bi kintehe ni nga kuayáye xuta xi tjin nd'ai.

³³ Kamaha asuntee ko nk'a ján ndyja, tunga énná najmi kj'ua tiya.

34 'Chúh_uun yjon_u, t_u xi najmi kama ndjáha animan_u, tsa tséjih_{in} ra ni xi mjehe yjonintenu_u, tsa kama ch'iu, k_o tsa kjúántaha ruu yjon_u ni xi tjín asuntee. At'aha tsa b'a n'oo, t_u ndyjahan_u nk'ie nga kj'uaí nistjin xu'bo.

35 At'aha kj'uaínehe nistjin xu'bo ngayjee xuta xi tjín t_u má xi tje_hén ni asuntee. T_u ndyjehé ra nga b'a kamo_o.

36 Kui nga tintsuba ndahanu k_o tehente chubakoo Ntiana_a, t_u xi kuichúkuahan_u nga kuitjánkiu ngayjee ni xi kamo_o k_o kuichú nginkun Ntíhi Ndax'iun.

37 Xki nistjin tsakúya Jesu natsin ninku k_o nga ma ngixuun bitju nga fi ts'ínkj'a nistjen asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivo.

38 K_o ngayjee xuta ta jyun ta jyun incha f'ai natsin ninku nga f'aisínjuhu Jesu.

22

*B'i ts'ín y'enda já tjíxóo nga mjehe kuakj'ánijé Jesu
(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Jn. 11:47-53)*

¹ Ja túbichú tiña S'í Pascua, nk'ie nga chine ninkuan xi najmi kamandakoho na'yu san.

² Já na'mi k'aku k_o já chjine'éhen kjuatéxumoo incha tsangisjai niyá xi nkú nga ts'ín ts'íink'iehen Jesu, at'aha tsankjún jóo xuta nkjiun.

*B'i ts'ín y'enda Juda Iscariote xi nkú ts'ín
ts'íinkjas'en Jesu*

(Mt. 26:14-16; Mr. 14:10-11)

³ As'ai jas'enjihin Satana Juda xi ta 'mi Iscariote, nku nda ni'yakuyá xi te jo_o.

4 Kui xi ngjisehe já na'mi k'aku ko já jun k'aku nga kinchjanijmíyako xi nkú ts'ín kama ts'íinkjas'eheh Jesu.

5 Tsjo kamaha jóo ko y'éndako Juda nga tsjáha toon.

6 Kits'ín yu Juda ko tsangisjai niyá xi nkú ts'ín kama ts'íinkjas'en Jesu nk'ie nga najmi 'yún tjin xúta.

*B'i ts'ín ts'asjeko S'í Pascua já ni'yakuyáha Jesu
(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)*

7 Tsichu nistjin nga chine ninkuan xi najmi kamandakoho na'yu san, nk'ie nga n'ek'ien chutsankaha S'í Pascua.

8 As'ai b'a kitsú Jesu nga kits'ínkji Pedro ko Jua:
—Tankínkiendo ni xi chineé S'í Pascua.

9 B'a kitsú jóo:

—¿Má xi tjeheh mjehi nga k'úéndai nichineé?

10 B'i kitsú Jesu:

—Nk'ie nga kuitjás'oon ajin nantio, satékjó nku nda xi y'a nku ndjii ntánijua. Tsjénnkihúu santaha má nga kjuas'en

11 ko b'a t'ihúun nda xi ts'e ni'yoo: “B'a títsu nda maestru: ¿Má xi kui ante má nga k'jineka nichinehe S'í Pascua já ni'yakuyána?”

12 As'ai kuakúnúu nku ante tayá chánka xi ja tjinnda xi tjeheh nk'a ni'yaha. Yo t'endo ni xi chineé.

13 As'ai ngji jóo ko b'a kamat'ain xi nkú nga kitsúhú Jesu. Yo incha y'énda nichinehe S'í Pascua.

14 Nk'ie nga tsichu chuba, y'ejnat'ako Jesu yámixó já postruhú

15 ko b'i kitsúhú:

—Mangimjena nga kjuasjék_onuu S'í Pascua xu'bi kintehe ni ngabayana.

16 At'aha b'a tíxinnuu nga najmi ta k'jine sahana nichinej santaha nkúhu nga kuitjusun xi nkú tsuhu ra kui s'íi má batéxuma Ntíaná.

17 As'ai jakj'á chutsiun ko nga ja kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná, b'i kitsú:

—Chjúbó niu ko n'endzjohoo xinkiu.

18 At'aha b'a tíxinnuu nga najmi ta k'ui sahana ntáha tuntsjajée santa nkúhu nga kuichú nistjin nga kuatéxuma Ntíaná.

19 As'ai jakj'á ninkuon ko nga ja kitsjáha máb'achjíhi Ntíaná, tsakjánya ko kitsjáha jóo nga b'a kitsú:

—Kui xu'bi xi yjonintena xi n'ekjas'en ngandanuu. B'a n'oo tu xi kj'uaítsjennuu an.

20 Nk'ie nga ja kamaha nga kikjine nichinee, ta jakj'á chutsiun nga b'a kitsú:

—Kui chutsiun títakúchji jnína xi ngjuai ndzjo ngandanuu. Jnína tít'éndako tsetsehe Ntíaná nd'ai xi nkú ts'ín nda ts'íinko xuta.

21 Tunga máha nd'ai, nda xi títs'ínkjas'enna ta tíjñat'akona yámixai.

22 At'aha b'a n'ehe Ntíhi Ndax'iun xi nkú ts'ín kis'endaha. Tunga, jnimá rú ts'ihin nda xi ts'íinkjas'ehe!

23 As'ai b'i ngján kingjásjaiyaha xinkjín jóo nga yá xi b'a ts'íiun.

B'i ts'ín kitsúya Jesu yá xi 'yún chánka sa

24 As'ai já ni'yakuyóo b'a incha kitsúhu xinkjín nga yá xi 'yún chánka sa ajihin.

25 Tunga b'ahá kitsú Jesu:

—Já rej xi batéxuma naxinantá xi tjín asuntee ndjá ts'ínkō xuta xi ts'e. Kō já xi tjihin xá, kui xi nda incha ts'ín, tsu xuta.

²⁶ Tunga ajinnuu najmi b'a kama. Xi 'yún ní chánka sa ajinnuu kats'ín ma yjohō xi nkú joyaha tsa kui xi 'yún kinte tjen. Kō xi batéxuma kats'ín ma yjohō xi nkú joyaha tsa kui xi nda musuhu já xingisoo.

²⁷ At'aha, zyá xi 'yún chánka sa? ¿A xi b'ejñat'a yámixō nga kjine, a ra nda musu xi b'éyahá nichinee? ¿A najmi xi b'ejñat'ahá yámixō? Tunga máha an, tíjñajinnuu ei xi nkú joyaha nda musunuu.

²⁸ 'Jun najmi kin'e nga manú nk'ie nga kichjut'ayák'unna.

²⁹ Kui nga k'uendáhanuu nga kuatexumo, xi nkú ts'ín y'éndana Na'mina.

³⁰ Kuintsubat'o yámixana nga chinoo kō s'iu nk'ie nga kuatexuma, kō kuintsuboo ante má nga kuatexumohoo ntjehe xuta Israel xi te jo tjkjá maha.

B'i ts'ín kitsúya tíjun Jesu nga Pedro b'a kuitsu nga najmi behe

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ 'Simon, Simon, tasinñjui. Satana tsanki nga k'uétsujneyánu xi nkú n'ehe tuniñu nga kjút'ayák'unnuu.

³² Tunga an ja tsankintjáíhi nginkun Na'miu tu xi tu nku s'ejihín ri an. Kō ji, nk'ie nga sakú nga'yún ngáha ri nga s'ejihin an, tisinkoi já nts'ei tu xi tu nku ndjáhá kunchaha.

³³ B'a kitsú Simon:

—Ji nda maestru, tjínkuhu k'an nga kfin̄koḥo nubayá kō santaha nga kuayákoḥo.

³⁴ B'i kitsú Jesu:

—Ji Pedro, an b'a tíxihin. Kintehe ni nga kjintá xanto nd'ai, b'a kuixín nga najmi yaní jan niyá tjíhin.

³⁵ As'ai b'i kitsúhu já ni'yakuyáha:

—Nk'ie nga kits'inkjínuu nga najmi tu ch'o tsa kixinnuu, kō tā ndaha toon kō tā ndaha tjabaxínté, ¿a tjín ni xi kindyjat'anuu?

B'a kitsú jóo:

—Najmi chumi nihi xi kindyjat'aní.

³⁶ As'ai b'a kitsú Jesu:

—Tunga nd'ai, xi tíñaha tsa, kat'a kō tā kat'a toohon. Kō xi najmi tíñaha kicha, katatēna najyun ndjuhu kō kat'atse nku.

³⁷ At'aha b'a tíxinnuu. Tjihin nga kuitjusuhun ni xu'bi xi tjít'a éhen Ntíaná: “Kui xi tā kich'axkihí rá ajihín já ch'onk'uun.” At'aha ngayjee ni xi tjít'a nga tinchjanijmíyahana tjihin nga kuitjusun.

³⁸ B'a kitsú jóo:

—Ji nda maestru, já jo kicha ei!

B'i kitsú Jesu:

—Ja kama.

B'i ts'ín kinchjako Jesu Ntíaná

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ As'ai tsitju Jesu nga ngji asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivō xi nkú ts'ín tehente, kō tā kitsjennkíhi já ni'yakuyáha.

⁴⁰ Nk'ie nga tsichu yō, b'a kitsúhu:

—Chubakoo Ntíaná tu xi najmi chjút'ayák'uhunnuu.

41 As'ai b'a ts'in kjin ngji t'axín suba xi nkúhu má bichúkijne nku ndjiō nga s'e. Yo tsasinkúnch'in kō kinchjako Ntjaná.

42 B'i kitsú:

—Ji Na'mi, tsa kama kai, n'ekj'a t'axínni kjuanimā xu'bi. Tunga katumahá xi nkú ts'in mjehi, najmi xi nkú ts'in mjena.

43 As'ai kama chjihj nku ntítsje xi nibajehen nk'a ján nga j'ai tsjá nga'yúhūn.

44 Kō nk'ie nga 'yún nkjún un tibehe Jesu, tu sahá 'yún kinchjako sa Ntjaná kō tsixuntu t'anankiu ntánubáha xi b'a k'un xi nkú joyaha stubá jní i.

45 Nk'ie nga ja kamaha nga kinchjako Ntjaná, as'ai tsisintjen kō j'aise ngáha rá já ni'yakuyáha. Kjintufé jóo nk'ie nga j'aisehe at'aha kjuaboō xi kats'in nganaha.

46 As'ai b'i kitsú:

—¿Á kisunntuféhenu? Tjísintjoon kō chubakoo Ntjaná tu xi najmi chjút'ayák'uhūnnūu.

B'i ts'in j'aichj'anijé Jesu

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

47 Nk'ie nga tā tínchjaha Jesu, tu j'aihí nkjin nkjún xuta. Tjen tíjuhūn xuto nda xi 'mi Juda, xi nku nda ni'yakuyá xi te joo. Kui xi j'aik'úhūn Jesu kō kikjexu'ba.

48 B'i kitsú Jesu:

—Ji Juda, ¿a tíchjuxu'bai Ntíhi Ndax'iun nga t'n'ekjas'ein?

49 Nk'ie nga kkie já xi kabinchandaihi Jesu ni xi tímoo, as'ai b'a kitsú:

—Ji nda maestru, ¿a kicha kuixkjahanni?

⁵⁰ Nku nda xi síjñajihin jóo kits'ín'uhun nku nda musuhü nda na'mi titjuun. Tsatet'a tjabaxínñju kixi.

⁵¹ Tunga b'ahá kitsú Jesu:

—Najmi b'a tu n'o. Jyu tincho.

Kits'ínko tjabaxínñju nda musu nga kits'ínkihi.

⁵² As'ai kinchjako já xi j'aikj'ánijéhe, kui xi já na'mi k'aku ko já jun k'akuhü ninku ko jáchá xi ta tjíhin xá. B'i kitsúhu:

—¿A nda ndyjéná? ¿Á ixí kichahá ko yá kich'ahanu nga kjúáihinu?

⁵³ Xki nistjin tsásinjñajinnuu má ma natsihin ninku. Ndahachí najmi kin'ekonú. Tunga kuihí chubanu xu'bi, chuba nga batéxuma má jyuun.

B'i ts'ín kitsúya Pedro nga najmi be Jesu

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ As'ai jakj'ánijéhe jóo Jesu ko ngjikohö ni'yaha nda na'mi titjuun. Máha Pedro, kitsjennki kihin Jesu.

⁵⁵ Nk'ie nga kits'ín'yún nd'í jóo kamasehen natsiun, y'entut'á ko Pedro ta y'ejñajihin.

⁵⁶ As'ai nku na musu kikiehe nk'ie nga kab'ejñat'a nd'íu. Tsase'a sisihin ko b'a kitsú:

—Kui cháxi ta tsjenko cháján.

⁵⁷ Tunga najmi kits'ínkiehé yjoho Pedro. B'a kitsú:

—Ji tachjuún, najmi be ndo.

⁵⁸ Sa kutju tu sa kj'aíhí xi kkie ngáha ko b'a kitsúhu:

—Ji xi ta makoi jóo.

Tunga b'ahá kitsú Pedro:

—Ji nda, najmi an niu.

⁵⁹ J'a ra xi nkú maha tsa nku ora. As'ai tu sa kj'ai ngá xi ta b'ahá kitsú ngáha ra:

—Kjuaxi kjáihin nga ko kui ndai mako nda xu'ba jan, at'aha ta Galilea nabáha.

⁶⁰ B'ahá ta kitsú ngáha Pedro:

—Ji nda, najmi be ni xi tíchubai.

Ta kuihi chubo, nk'ie nga b'a ta títsuhu Pedro, tjen'yún kikjintáhá nku xanta.

⁶¹ Kits'ínk'ótjiya Nda Ntjaná nga tsase'a Pedro, ko j'áítsjehen Pedro ni xi kitsúhu Nda Ntjaná: “Kin-tehe ni nga kjintá xanto nd'ai, b'a kuixín nga najmi yaní jan niyá tjihin.”

⁶² As'ai tsitjusje Pedro ko kikjintá'un kikjintánte.

B'i ts'ín kichajnucha Jesu

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Máha já xi tìncha kunntáha Jesu, kik'aya ko kik'íéhe.

⁶⁴ Y'é'ma tunkun ko b'a incha kitsúhu:

—Tixínyai xi nkúhu nda profeta, zyá xi kuak'íéhi?

⁶⁵ Nkjin tíkjá ya én xi kitsúhu Jesu nga najmi kikienkjún.

B'i ts'ín kin'ekokjua Jesu nginkun já tjíxá judio

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Nk'ie nga ja kama seen, kama ñja jáchá xi tjihin xá ko já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumoo. Incha ngjiko Jesu má ma ñjakú já tjíxá judio ko b'a incha kitsúhu:

⁶⁷ —T'inyani, za ji xi kits'ín nibá Ntjaná?

B'i kitsú Jesu:

—Tsa xinyanu, najmi s'ejinnuu.

⁶⁸ Ko tsa kuasjáyanuu, najmi n'ek'óyanú.

⁶⁹ Tunga nd'ai k'uatuts'ihin Ntíhi Ndax'iun nga k'úéjñat'aha Ntíaná xi tjihin nga'yún.

⁷⁰ As'ai ngatentee kingjásjaiyaha:

—¿A xúhu jihí xi Ntíhi Ntíaná?

B'i kitsú Jesu:

—An xi tibixín.

⁷¹ B'a incha kitsú jóo:

—¿A machjén saná já testiyu? Ná kikjin ja kuanu'yáá ni xi kuatsú.

23

B'i ts'ín kin'ekokjua Jesu nginkun nda títjun Pilato ko nda rej Herode Antipa

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ As'ai tsisintjen ngayjee já tjíxóo ko ngjiko Jesu nginkun Pilato.

² Nkjin ni xi kikjanínehe yo nga b'i incha kitsú:

—Xuta nankini tíbinchákjahan ndai nk'ie kuasakúni. Tíb'éjña nkjún nga s'echjíhi nda títjun Cesar ni xi f'áchjintjai, ko b'a títsu nga kui xi nku nda rej xi kits'ín nibáha Ntíaná.

³ B'a kitsúhu Pilato Jesu:

—¿A ji xi nda reihí xuta judio?

B'i kitsú Jesu:

—B'a tjín ni xi tibixín.

⁴ As'ai kinchjako Pilato já na'mi k'aku ko xuta nkjiun nga b'a kitsúhu:

—Najmi chumi jéhe xi tísakújinna ndo.

⁵ Tunga tu nku b'ahá incha kitsú jóo:

—Xuta nankini tíbinchákjahan. Tíbakúya xki ante xi tjín Judea. Ante Galilea kik'atuts'ihin ra ko santaha ei ja j'ai nga b'a títs'ín.

⁶ Nk'ie nga kint'é Pilato ni xu'bi, kingjásjaiya tsa ante Galilea nibáha Jesu,

⁷ at'aha yo batéxuma Herode Antipa. Nk'ie nga kik'inyaha nga Galilea nibáha Jesu, as'ai kits'ínkji Jesu má tíña Herode, at'aha nanki Jerusalem tíña Herode kui chubo.

⁸ Tu ni xí tsjohó kamaha Herode nk'ie nga kieke Jesu, at'aha nd'ai nkjún mjehe ra skuehe. Nkjin tikjá ni xi kik'inyaha nga títs'ín Jesu ko mjehe skue nga ts'ín Jesu nku kjuankjún.

⁹ Nkjin nkjún ni xi kingjásjaiyaha, tunga ndahá nku én najmi kinchja Jesu.

¹⁰ Ta kabincha ya yo já na'mi k'aku ko já chjine'éhen kjuatéxumoó nga nihi xi nkjún ts'ín nkjin ni xi tikjanínehe Jesu.

¹¹ As'ai Herode ko já juhun xi nkúhu ni xi najmi chumi ni chjhi ra kits'ín ma Jesu ko tsajnukie. Kits'ínnga nku najyun tsjo tjin xi nkúhu xi bja já rej nga incha kik'aya. As'ai kits'ínk'óya ngáha ra Pilato.

¹² Kui nistjin xu'bo Herode ko Pilato kik'atuts'ihin nga kinchjako nda ngáha xinkjín, at'aha unkie xinkjín kintehe ni ni xu'bi.

*B'i ts'ín kitsjá kjuá Pilato nga n'ek'ien Jesu
(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)*

¹³ As'ai Pilato kinchja ñjaha já na'mi k'aku ko já tíxóo ko xuta nkjiun.

¹⁴ B'a kitsúhu:

—Jun kafáikonú ndai. B'a tibixiún nga xuta nankinuú tibinchákjahan. Nginkun kuangjasjáiyaha ndo. Ajihin ngayjee ni xi

tíhjaninóhoo ndai najmi kuasakúna tsa tjihin jé.

15 Ta ndaha Herode najmi kuasakújihin tsa mí nihi. Kui nga kuats'ínk'óya ngáhana ndai. Ja tíyo. Najmi chumi nihi xi kits'ín ndai xi tjeheh ra ngabaya.

16-17 Kui b'a maha, tsjahana kjuu nga s'ehe ra ko as'ai ts'in ndaihi.

18 Tunga nkuhú kits'ín ntaha xuta nga kikjintáya:
— ¡Kan'ek'ien nda xu'bo! ¡N'e ndaihi Barraba!

19 Kjiya'yún nda Barraba at'aha já Roma ngji kontraha ko nku nda kits'ínk'ien.

20 Pilato mjehe nga ts'in ndaihi Jesu kai, kui nga ta kinchjakohó ngáha xuta nkjiun.

21 Tunga 'yún kikjintáya xuto:

— ¡Tjat'a kruu ndo! ¡Tjat'a kruu ndo!

22 As'ai ta kinchjahá ngáha Pilato niyá xi ma jahan:

— Tunga, ¿mí ni ch'on tjihin xi kits'ín ndo? Ndaha nku ni najmi tísakújinna tsa tjeheh ra ngabaya. Kui b'a maha, tsjahana kjuu nga s'ehe ra ko as'ai ts'in ndaihi.

23 Tunga tu ni xí 'yúhún kikjintáya sa xuta. Tsankihi Pilato nga ngjuát'a kruu Jesu. B'a incha kits'ín santaha nkúhu nga incha kin'esihin.

24 Kui nga kitsjáha kjuu Pilato nga n'etjusahun ni xi tincha banki.

25 Kits'ín ndaihi nda xi j'ájin xuta nga n'e ndaihi, nda xi kjiya'yún nubayá at'aha já Roma ngji kontraha ko at'aha anjima tjeheh. As'ai kitsjá kjuu nga n'ehe Jesu ni xi mjehe xuta nkjiun.

B'i ts'ín kis'et'a kruu Jesu
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Nk'ie nga tífi s'et'a kruu Jesu, kichjubé nku nda nanki Sirene xi Simon 'mi. Jhá kaf'aihi ndo. Kui xi kin'ek'anji kruu nga kitsjennkíhi Jesu.

²⁷ Ta kitsjennkíhi nkjin nkjún xuta ko jminchjín xi tìncha kjintá nga títs'ínbat'a Jesu.

²⁸ Tunga kits'ínk'ótjiyahá Jesu, tsasehe jminchjún ko b'i kitsúhu:

—Jun jminchjín Jerusalem, najmi tu an ch'ít'anú. Yjonu ko ntínu xi ch'ít'o.

²⁹ At'aha kuichú nistjin nga b'a kuitsu xuta: “Á b'a nda tjihin ts'e jminchjín xi ntíhi, xi najmi kik'a ntí ko xi najmi kits'ínki ntí.”

³⁰ As'ai b'a incha kuitsuhu tjenkiu: “Tixuntunéni.” Ko: “T'e'mani”, kuitsuhu tjenkiu.

³¹ At'aha tsa b'i tìncha ts'íhin yá xi xkféen, kui nga, ¿nkú sa ts'íhin ra yá xi kixiu?

³² Ta tjenko jóo jo já ch'onk'un xi ta ngjuát'a kruuko Jesu.

³³ Nk'ie nga incha tsichu ante xi 'mi Nintaku Anima, yo kingját'a kruu Jesu ko nga joo já ch'onk'uun. Nku xi kitsjen kixihi Jesu ko nku skjúhun.

³⁴ B'i kitsú Jesu:

—Ji Na'mi, n'endyjat'aihi, at'aha najmi be ni xi tìncha ts'ín.

Já juun kits'ínndzjoho xinkjín najyuhun Jesu nga kitsutonyá ts'ín.

³⁵ Xuta nkjiun kabincha yo nga tìncha basenkjún. Ko já tjíxóo kik'aya Jesu nga b'a kitsú:

—Kamaha ndai nga kj'ai xi kits'ínk'anki. Kats'ínk'anki yjohō nd'ai tsa kui xi kits'ín nibáha Ntíaná, tsa kui xi j'ájihin Ntíaná.

³⁶ Já juun ta kik'ayaha Jesu. J'aik'úhūn kō kit-sjáha nga k'úi binu san.

³⁷ B'a incha kitsúhu:

—Tsa ji xi nda reihī xuta judio, n'ek'anki yjohi.

³⁸ Ta kis'et'a antsjáku Jesu nku yáte xi b'i kitsú: “Kui xu'bi xi nda reihī xuta judio.”

³⁹ Nku nda ch'onk'un xi ta kjit'a kruu ta najmi kikienkjún Jesu nga b'i kitsúhu:

—Tsa ji xi kits'ín nibá Ntíaná, n'ek'anki subai yjohi kō ta n'ek'ankini kō jin.

⁴⁰ Tunga b'ahá kitsú nda xinkuu nga kinchjatiko nda xu'bi:

—Najmi binkjuin Ntíaná ji, ta ndaha tsa ta kui kjuanimaha tíyai.

⁴¹ Máha ñá, tjíhin kixi nga un tibená, at'aha tín'ekjáihín chjíhi ni xi kin'eé. Tunga kui ndai ndahachí najmi ch'on kits'ín.

⁴² As'ai b'a kitsúhu Jesu:

—Ji Jesu, katj'áitsjeihin an nk'ie nga ch'atuts'ihín nga kuatexumai.

⁴³ B'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxihin. Nd'ai kuinchunkoní ndjiojmi ján.

B'i ts'ín k'ien Jesu

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Xi nkú ra ma nga chubá te jo nga nistjiun kis'e jyun ngayjee asuntee santa nkúhu nga tsichu chubá jan nga ngixuun.

45 Najmi ta kits'ín ndzjehen ts'íu. Ko jo tsitju nga kitiyájen najyun xi tjenchja ante xi 'yún nkjúhun ninku.

46 As'ai 'yún kikjintáya Jesu:

—Ji Na'mi, aya ntsai títs'inkjas'en animana.

Nga ja b'a kitsú, as'ai k'ien.

47 Nk'ie nga kkie nda jun k'aku ni xi kamoó, kits'íntsjohó Ntíaná nga b'a kitsú:

—Kjuaxi kjáihin nga naxu ndai nginkun Ntiaha.

48 Ngayjee xuta nantia xi incha kkie ni xi kamoó, incha kamankjihin nga najmi nda tjin ni xi kin'e nga kin'ek'ien Jesu.

49 Tunga máha ngayjee xuta xi behe Jesu ko jminchjín xi kitsjennkíhi nk'ie nga tsitju xi tjeheh ante Galilea, kui xi kjin kabincha nga tincha basehe ni xi tímoo.

B'i ts'ín kis'eyajni Jesu

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

50 Tijnajihin já tjíxóo nku nda xi 'mi Kuse xi Ari-mateá nibáha, nanki xi tijnajihin Judea. Nda tjiya animaha ndo ko naxu fiko yjohó nginkun Ntíaná.

51 Ta tikuyaha nistjin nga kuatéxuma Ntíaná ko najmi kits'ín yu ni xi y'énda ko ni xi kits'ín já tjíxá xingisoo.

52 Kui xi ngjisehe Pilato ko tsankihj yjonintehe Jesu.

53 Nk'ie nga ja kikjejent'a kruu yjonintehe Jesu, as'ai nku najyun kik'ontjikjájnu ko ngjingjájñaya nku tixa tsjó xi kin'endat'á naxiu, xi ndaha nku najmi kje ch'a s'eya.

54 Kui nistjiun tís'enda nichinehe S'í Pascua ko ja tib'atuts'ihin nistjin nkjúun.

⁵⁵ Jminchjín xi kitsjennkíhi Jesu nga tsitju ante Galilea, ta incha ngji ko kieke tsjóo ko xi nkú ts'in kis'ejña yjonintehe Jesu.

⁵⁶ As'ai kik'óya ngáha ni'yaha ko y'énda ntá sinjne ko ni xi sinjne. Kits'ínkj'áíya jminchjún nistjin nkjún xi nkú ts'in tijná kjuatéxumoo.

24

*B'i kama nk'ie nga j'áiyaha Jesu ngabayoo
(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)*

¹ Nga ta jyun ta jyuhun nistjin xi b'atuts'ihin ra tuntjóo, j'aisehe jminchjún tsjóo nga y'a ts'ihin ni xi sinjne xi y'énda.

² Nk'ie nga incha j'ai, kieke nga ja kachjuxín ndjió chákantsú xi tjičjane tsjóo.

³ Incha jas'en tunga najmi kisakúhú ra yjonintehe Nda Ntjaná Jesu.

⁴ Nk'ie nga ndaha najmi incha be mí nihi xi incha ts'jín, tu incha kikiehé nga kabinchat'aha jo já xi yja najyun xi tibat'ai.

⁵ Tu ni xí kitsankjúhún jminchjún ko kingjénsten ankjín t'anankiu. Tunga b'ahá kitsú jóo:

—¿Á ajihin xuta k'ien tbinchisjálinu xi tijná tik'un?

⁶ Najmi ta ej tijnaha. Ja kaf'áíya ngáha ra ngabayoo. N'ekj'áítsjohon yjonuu nga b'i kitsúnuu nk'ie nga y'ejña ante Galilea:

⁷ “Tjihin nga n'ekjas'en Ntíhi Nda x'jún aya ntsja já ngatitsuun ko s'et'a kruu. Nistjin xi ma jahan kj'uaíya ngáha ra ngabayoo.”

⁸ As'ai j'áítsjehen jminchjún ni xi kitsú Jesu

⁹ ko nk'ie nga incha j'aihi tsjóo kitsúyaha ngayjee ni xu'bi já ni'yakuyá xi te nkuu ko ngayjee xuta xingisoo.

¹⁰ Maria Magdalena ko Juana ko Maria xi naaha Santiago ko jminchjín xingisoo xi tjenkoho, kui xi j'ai tsúyaha já postru ni xu'bi.

¹¹ Tunga najmi kis'ejihín ra já postru, at'aha én xi najmi tjíhín sin kamaha ni xi títsuya jminchjún.

¹² Tunga tsisintjehén Pedro ko tsangatsanka nga ngji tsjóo. Nk'ie nga tsaseya tsjóo, kkie nga tu najyun xi tsich'ontikjájnuhú yjonintee kjijña yo. As'ai kik'óya ngáha ni'yaha nga tíma nkjúhun ni xi kamo.

*B'i ts'ín tsakúchjhi yjoho Jesu jo já ni'yakuyáha
(Mr. 16:12-13)*

¹³ Ta kuihi nistjin xu'bo jo já ni'yakuyáha Jesu yja nga tíncha fi nanki ichí xi 'mi Emau, nanki xi te nku ra kilometro maha nanki Jerusalen.

¹⁴ Tinchjanijmíyakoho xinkjín ngayjee ni xi kamo nga tíncha fi.

¹⁵ Ni xi kama, nk'ie nga tinchjanijmíyakoho xinkjín niu, j'aise tiñaha Jesu ko kitsjent'aha.

¹⁶ Tunga b'a kama xi kis'echjahá tunkun jóo kama. Najmi kamankjihín tsa Jesu niu.

¹⁷ As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿Mí nihi xi tichubanijmíyakohonu xinkju nk'ie nga t'n'o niyá?

As'ai tsincha'yún baba jóo

¹⁸ ko b'a kitsú nda xi 'mi Cleofa:

—¿A nku tutu ra ji xi tinchin nanki Jerusalen xi najmi be ni xi kama nistjin xi nibahaná yo?

¹⁹ B'i kitsú Jesu:

—¿Mí nihi xi kama?

B'a incha kitsú jóo:

—Ni xi kin'ehe Jesu, nda xi nibáha Nazaret. Kui xi kama nku nda profeta ko chánka ni xi kits'ín. Kis'ehe nga'yún én xi kinchja nginkun Ntíaná ko nginkun ngayjee xuta.

²⁰ Tunga já na'mi k'akuhú ko já tíxáná kits'ínkjas'en tu xi kin'ek'iehen, ko kis'et'a kruu.

²¹ Jin kichuyái tsakai nga kui xi ts'ín ndáhi naxinantá Israel. Tunga ja tíhín jan nistjin nd'ai nga b'a kamo.

²² K'ua jminchín xi tínjinni kabinchánkjunni. Ta jyun ta jyun kafisehe tsjóo,

²³ tunga najmi kasakúhu ra yjonintee. Ntítsje rú incha kama chjih katsúni ko nga kui xi b'a katsúhu nga tíña tí'un Jesu.

²⁴ Askahan ta kafisehe tsjóo k'ua já xi tínjinni ko b'a ts'ín kasakúhu xi nkú nga katsú jminchíun, tunga najmi kabehé Jesu.

²⁵ B'i kitsú Jesu:

—¡Á b'a nkjún ts'ín ichí mankjihinnuu ko 'ni s'ejhinnuu ngayjee ni xi kitsúhu já profeta!

²⁶ ¿A najmi tíhin ni nga un skuehe xi kits'ín nibá Ntíaná kintehe ni nga sakúhu kjuachánka xi ts'e?

²⁷ As'ai Jesu y'éña chjih jóo nkú tsuhu ra ngayjee xujun éhen Ntíaná má tí't'a ni xi kamaha. Kik'atuts'ihín ra xujun xi y'et'a Moise ko ngjindjuko ngayjee xujun xi y'et'a já profeta.

²⁸ Nk'ie nga tsichu nanki ichí xi má nga tíincha fi jóo, b'a kits'ín xi kj'ua n'yá Jesu kits'ín.

²⁹ Tunga kits'ínkasín'yún kjuayúhún ra jóo nga b'a kitsúhu Jesu:

—Tinchinkoni ei, at'aha ja ngixun ko ja tíma'ña.

Kui nga kits'in yuhu Jesu nga y'ejñako jóo.

³⁰ Ni xi kama, nk'ie nga kab'entut'áko yámixo jóo, jakj'á Jesu ninkuon ko kitsjáha máb'achjihí Ntíaná. As'ai tsakjánya ko kitsjáha jóo.

³¹ Kui chubō tsix'ánki nkun jóo ko kamankjihin nga Jesu niu. As'ai Jesu kits'inndyjajihinsén yjoho nginkun jóo.

³² B'i ngján b'a kitsúhu xinkjín jóo:

—¿A najmi tí'ajin nd'íhí tíma animaná nk'ie nga tinchakoná aya niyóo ko nk'ie nga títsuyaná nkú tsuhu ra ni xi tjít'a éhen Ntíaná?

³³ Ta kuihi chubō incha tsisintjen ko kik'óya ngáha nanki Jerusalen. Incha kieke nga nku stihín kats'in yjoho já ni'yakuyá xi te nkuu ko já xi tjíntukoho.

³⁴ Kui xi b'a tìncha tsu:

—Kjuaxi kjáihin nga ja kaf'áiya ngáha ra ngabayoo Nda Ntíaná ko ja kuakakúchjihí yjoho Simon.

³⁵ As'ai kitsúya já xi joō ni xi kamat'ain aya niyóo ko xi nkú ts'in kamankjihin nga Jesu niu nga tsakjánya ninkuon.

*B'i ts'in tsakúchjihí yjoho Jesu já ni'yakuyáha
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)*

³⁶ Ta tìncha nchjaha nk'ie nga j'ai sinjñajin masehen Jesu ko b'i kitsú nga kikjaniña:

—Kas'enuu kjuajyu.

³⁷ Tu ni xí kitsankjúhún já ni'yakuyóo ko kits'innkjink'un nga nku sen xi tíma chjihí.

³⁸ B'i kitsú Jesu:

—¿Á túbinkjuhunnu? ¿Á tín'entjihí ruu yjonuu nga b'a ts'ín tín'enkjíntak'uhunnu?

³⁹ Ahán niu. Chasoo ntsa ko tsuká. N'ekonú ko chasenú. Nku sen najmi tjihin yjo ko ninta xi nkú ts'ín tíyo nga tjinna.

⁴⁰ Nk'ie nga ja b'a kitsú, as'ai tsakú ntsja ko tsuku.

⁴¹ Tunga najmi kjehe s'ejin sisihin jóo, at'aha tsjo nkjún tijncha maha ko tijncha ma nkjúhun. As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿A tijnanu ichí nichine ei?

⁴² As'ai kitsjáha nku te tjió xi kab'échjan.

⁴³ Jakj'á Jesu niu ko kikjine nginkun jóo.

⁴⁴ As'ai b'a kitsú:

—Ni xi kama, kui nihi xi kixinnuu nk'ie nga tsátejñajin sanuu. B'a kixinnuu nga tjihin nga kuitjusun ngayjee ni xi tjit'a nga kinchjanijmíyahana xujun kjuatéxumaha Moise ko xujuhun já profeta ko xujun salmo.

⁴⁵ Kikjex'ájin Jesu kjuankjintak'uhun jóo tu xi kamankjihin ra ni xi tjit'a éhen Ntianá

⁴⁶ ko b'i kitsúhu:

—B'a ts'ín tjit'a nga tjihin nga un skuehe xi kits'ín nibá Ntianá, nga nistjin xi ma jahan kj'uaíya ngáha ra ajihin xuta k'ien,

⁴⁷ ko nga ngajoho s'enijmí nga ngúsuhun asunntee. Jerusalem ch'atuts'ihin ra nga b'a k'úhín xuta nga tjihin nga ngjuaikj'áha ra animaha tu xi kama ndyjat'aha ra ngatitsuhun.

⁴⁸ Jun xi kujínyo ni xi kiyo.

⁴⁹ An ts'in nibánuu xi kitsúya títjun Na'mina nga tsjánuu. Tunga tintsubanú ei Jerusalem santa nkúhu nga n'ekjóhōon nga'yún xi nibaha nk'a ján.

*B'i ts'in ngji Jesu nk'a jan**(Mr. 16:19-20)*

⁵⁰ As'ai tsitjuko Jesu ja ni'yakuyaha. Ngjiko santaha nanki Betania. Kingjennk'a ntsja ko nda kinchjane joo.

⁵¹ Nk'ie nga nda tinchjane joo, nk'a jan ngji t'axihin.

⁵² Nk'ie nga ja incha kamaha nga kits'intsoho Jesu, tu ni xi tsjoho tincha maha joo nga incha kik'oya ngaha nanki Jerusalem.

⁵³ Tehente incha kits'intsoho Ntiana ma ma natsihin ninku.

Éhen Ntíaná
New Testament in Mazatec, Jalapa de Díaz
(MX:maj:Mazatec, Jalapa de Díaz)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, Jalapa de Díaz

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, Jalapa de Díaz [maj], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, Jalapa de Díaz

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

e05183c2-7c34-5cdd-8c78-15ea51bd8cbb